Staten behoorende
bij het jaarverslag 1931

Bylage B.

S t a a t

aantoonende de verdeeling der ingezetenen op het einde van 1931, naar hunne geboorteplaatsen en de kerkgenootschappen, waartoe zy behooren.

Aruba, 24 Maart 1932.

De Gezaghebber,

WAGEMAKER

2

Districten	Getal sterkte der bevolking	Waar geboren					Indeeling naar de Kerkgenootschappen					Aanteekenen.
		op Aruba	In de Kolonie	In Nederland	In Europa buiten Nederland	In andere oorden	Protestanten	R. Katholieken	Israëlieten	Geen	Ander	
70 Oranjestad	2935 162 3097	2066 70 2136	230 30 260	97 15 112	171 21 192	371 26 397	347 60 407	2551 69 2620	1 6 7	27 4 31	9 23 32	
556 Buitendistricten	12754 906 13.660	8791 500 9291	662 40 702	84 140 224	1579 58 1637	1638 168 1806	2266 441 2707	10156 370 10.526	25 25 50	137 30 167	170 40 210	
	15689 16.757	10857 11427	892 962	181 336	1750 1829	2009 2203	2613 3.114	12707 13.146	26 57	164 198	179 242	

Bylage C.

Staat

aantoonende de verdeeling der bewoners op het einde van het jaar 1931, naar de verschillende beroepen, bedryven en ambachten.

Beroepen, enz.	Stadsdistrict M.	Stadsdistrict Vr.	Buitendistricten M.	Buitendistricten Vr.	Totaal M.	Totaal Vr.
Ambtenaren	63	4	32	-	95	4
Apothekers en Assis.	-	-	2	-	2	-
Autobestuurders	60	-	223	-	283	-
Barbiers	5	-	6	-	11	-
Broodbakkers	3	9	13	3	16	12
Geneesheeren	1	-	3	-	4	-
Grofsmeden	8	-	31	-	39	-
Hoedenvlechtsters	-	2	-	771	-	773
Huisbedienden	7	80	3	320	10	400
Kantoor en mag. bed.	56	9	143	10	199	19
Kantwerkers	-	3	-	36	-	39
Kleermakers	11	-	44	-	55	-
Koks en keukenmeiden	1	9	30	13	31	22
Kooplieden	123	6	88	12	211	18
Koopmansklerken	3	1	-	-	3	1
Kuipers	-	-	1	-	1	-
Landbouwers	12	-	550	-	562	-
Metselaars	7	-	56	-	63	-
Naaisters	-	117	-	296	-	413
Notarissen	1	-	-	-	1	-
Onderwyzers	5	7	3	14	8	21
Praktizyns	1	-	-	-	1	-
Schoenmakers	14	-	20	-	34	-
Sjouwerlieden	28	-	1652	-	1680	-
Slagers	2	-	5	-	7	-
Stoelenmakers	-	-	1	-	1	-
Tandmeesters	1	-	1	-	2	-
D.O.	412	247	2907	1475	3319	1722

	Mr	Vr	Mr	Vr	Totaal Mr	Vr
O.D.	412	247	2907	1475	3319	1722
Technici	21	-	372	-	393	-
Timmerlieden	76	-	234	-	310	-
Ververs	19	-	46	-	65	-
Visschers	55	-	77	-	132	-
Vroedvrouwen	-	-	-	2	-	2
Waschvrouwen	6	76	30	442	36	518
Zeelieden	107	-	77	-	184	-
Zeilmakers	-	-	1	-	1	-
Zilver en goudsmeden	1	-	-	-	1	-
Verschillende andere beroepen	129 45	26 20	750 302	98 54	879 347	124 74
Zonder beroep	572 45	1188 52	2224 450	4019 400	2796 195	5207 452
	1398 1488	1537 1609	6718 7170	6036 6490	8116 8658	7573 8099

2935
162
3097

12754
906
13660

15.689

Aruba, 24 Maart 1932.
De Gezaghebber,
Wagemaker.

stads
162
m / vr.
90 / 72

buiten
906
m / vr.
452 / 454

Bylage D.

S T A A T

aantoonende het aantal scholen, leerlingen en onderwyzend personeel en het verzuim op het eiland ARUBA op het eind van het jaar

1931.

S c h o l e n.	Tegen betaling of kosteloos.	Leerlingen.			Schoolverzuim in percentan.	Aantal Onderwyzend personeel.
		Jongens	Meisjes	Totaal.		
A. OPENBARE.						
Julianaschool (met vervolgklasse)	kosteloos	51	49	100	3.53	4
B. BYZONDERE.						
R.K. Jongensschool (met vervolgklasse)	"	285	-	285	3.83	7
R.K. Meisjesschool (met vervolgklasse)	"	-	266	266	2.24½	9
R.K. Scholen voor jongens en meisjes:						
te Noord	"	137	122	259	2.83	5
te Sta.Cruz	"	214	177	391	4.8	10
te Sabaneta	"	148	152	300	2.92	6
Protestantsche school te Piedra Plat	Deze school bleef gedurende verslagjaar gesloten tengevolge gebrek aan leerklachten.					

Aruba, 18 Januari 1932.

Namens de pl. Schoolcommissie,

De Gezaghebber-Voorzitter,

Wagemaker

legger

Bijlage H

Staat
van den veestapel op Aruba in de laatste 6 jaren.

Jaren	Paarden	Ezels	Muilezels	Runderen	Geiten	Schapen	Varkens
1926	9	705	1	206	6.935	11.968	620
1927	6	772	-	434	8.972	13.510	873
1928	4	860	-	363	7142	10.435	560
1929	3	879	-	445	5980	8.110	700
1930	3	525	-	230	3610	4715	310
1931	1	690	-	265	2950	3.700	320
1932	3	853	-	464	9.590	11.860	815

Aruba, 10 Februari 1932
De Gezaghebber,
Wagemaker

5

Bijlage 1

No.1. VERGADERING van den Raad van Politie op Vrijdag den 30n Januari 1931.

Aanvang 8 uur 's Avonds.

Tegenwoordig:de heeren I.Wagemaker,Geazghebber-Voorzitter, J.H.Eman en Dr.J.R.Arends,leden en H.Oduber,Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de voorgaande vergadering voor te lezen;waaraan voldaan zijnde,deze worden goedgekeurd en gearresteerd.

Daarop brengt de Voorzitter ter tafel het ontwerp-begrooting van inkomsten voor het jaar 1932 en vraagt den leden of zij in eene algemeene beschouwing wenschen te treden alvorens over te gaan tot het artikelsgewijze behandeling hiervan.

Na van beide leden een ontkennend antwoord ontvangen te hebben,wordt het ontwerp in behandeling genomen,dat in zijn geheel zonder hoofdelijke stemming,zooals het ter tafel is gebracht aangenomen wordt.

Het lid Eman verzoekt daarop voor heden avond de vergadering te sluiten,daar hij om dringende redenen weg moest en stelt voor de zitting Maandag avond 2 Februari te 8 uur voort te zetten.

Met algemeene stemmen wordt dit verzoek ingewilligd en sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen,goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van den 24n Februari 1931.

De Voorzitter,w.g.Wagemaker,De Leden w.g.J.H.Eman,J.R.Arends, De Secretaris w.g. H.Oduber.

Voor afschrift.
De Secretaris.

H. Oduber

6

No.2. VERGADERING van den Raad van Politie op Maandag den 2n. Februari 1931.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig:de heeren I.Wagemaker,Gezaghebber-Voorzitter, J.H.Eman en Dr.J.R.Arends,leden en H.Oduber,Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering die ter vergadering van den 30n Januari j.l.was uitgesteld tot heden avond,waarna wordt overgegaan tot het in behandeling nemen van het tweede punt van de agenda van die vergadering n.l.opmaking van de lijsten der kiesbevoegden ingevolge artikel 6 van de Kiesverordening 1869 P.B.No.24.

Deze lijsten worden na eenige opmerkingen van het lid Eman,opgemaakt met een aantal van drie honderd en tien kiesbevoegden.

Daarna wordt besloten dat deze lijsten,zooals bij art,8 van de Kiesverordening is bepaald,zullen worden afgekondigd aangeplakt en gedurende veertien dagen ter inzage van belanghebbenden ten kantore van den Gezaghebber nedergelegd.

Bij de rondvraag neemt het lid Eman het woord en spreekt de navolgende rede uit:

Mijnheer de Voorzitter

Ik wil hopen,dat niemand mij euvel zal duiden,zoo ik deze gelegenheid gewenscht heb om op officieële wijze de algemeene teleurstelling ten deze te vertolken,over de vage houding van den Kolonialen Raad ten opzichte van de gevoteerde gelden op onze Begrooting van dit jaar.

Uit persoonlijk standpunt zou ik lijdelijk en meegaand kunnen blijven,doch ik denk aan mijn mandaat van Landraad, welk's strekking ik volkomen besef van heb en in het bijzonder met betrekking tot de gerezen verontwaardiging bij deze Bevolking,welke ik voldoende gemotiveerd acht,is het mij onmogelijk dubbel spel te probeeren.

Speciaal voor dezen Raad moet de evenbedoelde gedragslijn van het Hooger College principieel onaangenaam zijn, omdat deze Raad,mijninziens daardoor gekleineerd en genegeerd wordt in zijne adviseerende bevoegdheid.

De kleinste man op Aruba weet immers dat sinds op zijn geboorteplaats een gemeenschap is georganiseerd,deze gemeenschap zich ruimschoots bedropen had,doch dat het surplus bestemd werd tot opheffing van het Zustereiland Curacao.

Aruba heeft aldus het overtuigend bewijs geleverd,nooit nijdig te zijn geweest op Curacao,die wel contact had met de buitenwereld,terwijl Aruba niet,en gunde gaarne al hetgeen zij overhield,na de noodzakelijke uitgaven voor een sober onderhoud,aan Curacao toe als bijdrage in hare sociale voorzieningen.

Van deze drie dicht bij elkaar liggende zuster-eilanden doch jammer ver van het Moederland,was alleen Curacao representatief,maar Aruba mocht niet anders dan trotsch om zijn, dat zij toch een zuster in deze omgeving had,die in aanzien stond.

. Eenklaps kwam als een stormwind de Olieprins,die Aruba zag arm.doch voor hem van waarde, En dien ontstuimigen ~~zoo~~ schitterenden Prins gaf Aruba zich gewonnen.Zij wreef haar oogen uit,zag even om zich heen en mee ging zij in den maalstroom van het drukke leven.Mee,zij het ook onbeholpen,zich niet terstond aanpassend aan het nieuwe leven." (Tekst van de rede van Gouverneur van Slobbe,bij de opening der nieuwe werken op Aruba op 22 December 1930.)

Mijnheer de Voorzitter,aan dit drukke nieuwe leven dient Aruba zich aanpassend te maken en heeft daarvoor dringend noodig wat haar overblijft,reden waarom zij meent Curacao te moeten verzoeken,haar te willen verschoonen van verdere offers ten bate van Curacao en zulks voortaan te laten behouden voor eigen gebiedende behoeften.Ongetwijfeld zal het Moederland blij om zijn,dat Aruba vooruit gaat en dat zij zich beijvert ook een aardig stuk van het Koninkrijk te worden,zal het Moederland zeker evenwel met voldoening zien. Vanzelfsprekend is het dus,dat het hare goedkeuring zal wegdragen,dat Aruba uit vooruitstrevende gevoelens zelfbeschikking erlangt over hare penningen ten eigen behoeve.

Bij het vernemen,dat er geen uitvoering gegeven zal worden aan de voorgestelde werken bij den aanvang van dit

jaar,zooals de verwachting was,werden naar de Landraden verwijten geslingerd,zoowel in ernstige als humoristischen zin b.v." Wat wij hier hebben,zijn geen Landraden,maar lange draden" " Zij kunnen ons geen rekenschap geven van de door ons opgebrachte gelden,waarover wij hen zeggingschap hebben gegeven,tot ons gemeenschappelijk belang,Een keer per jaar gaan zij naar de zitting,om een door den Gezaghebber ontworpen begrooting te beamen,welke verder afhankelijk blijft, van de ganadige stemmen in de Koloniale Raad,maar daarna, houden zij zich ook van alles afzijdig,ver van het officieel tooneel,alsof zij maar eenvoudig toeschouwers waren."
Niet ons alleen maar ook het Moederland bedriegen zij met hun gecamoufleerde activiteit van Landraad door een keer per jaar naar de zitting te gaan en nog een ander keer,naar het Diner van den Gouverneur bij Z.E's inspectiereis op Aruba,en waarneer de Heeren van den Kolonialen Raad hier komen als "Joker" voor hen te spelen.Het Moederland vertrouwt wel dat zij hunne betrekking vervullen overeenkomstig de betreffende artikelen van het Regeeringsreglement,waartoe zij zich onder eedsbelofte verplicht hebben.De qualificatie van deze fouten,waaraan zij zich schuldig gemaakt hebben,laten wij aan derden over."Gelukkig dat wij hier hebben een Gezaghebber met een warm hart en die zich zoo bijzonder inspant voor de belangen van de Arubianen,wie hij nog niet eens goed kent maar laten de lange draden niet vergeten,dat hij transuent is en dit extra bemoeien van hem,meer is dan zijn plicht als Gezaghebber en eerder de taak is van de Volksvertegenwoordigers,zooals de Gouverneur terecht gezegd had n.l."De ontwikkeling van Aruba,kan niet uitsluitend van het Bestuur uitgaan,zij kan zelfs niet in de voornaamste plaats van het Bestuur uitgaan.De kracht van een gebied wordt gevormd hoofdzakelijk door den geest van het Volk."

Mijnheer de Voorzitter.Zooeven aangehaalde verwijten,laten mij niet koud,vooral waar ik weet,dat zij uitluchtigen zijn van teleurgestelde gemoederen,maar hebben mij ertoe geprikkeld,deze wrijving in ons millieu te brengen.

De laatste balasting-aanslagen,die zelfs toe de onbuidenste man getroffen hadden,waren lang niet mild te noemen, doch werden voorwaardelijk geaccepteerd en wel onder het vertrouwen,dat de opgebrachte gelden op bepaald verwachte wijze gecompenseerd zullen worden.

De noodzakelijkheid,om met verbetering van wegen en straten door te gaan is onbetwistbaar,tevens het verwerken van de hiervoor gevoteerde gelden,verschaft werk aan vele wekloozen hier,die stellig verwacht hadden,dat het jaar aanvangen zou met deze werken.Deze werkloosheid heeft zich nog niet tot hare omvangsgrenzen geopenbaard,omdat onze arbeiders periodieke arbeiders zijn,waarvan een deel nog persisteerend bezig zijn in hunne Cunucus,de hoop nog niet opgegeven hebbende,iets van den oogst te zullen halen,doch het is aan de hand van de hardnekkige droogte reeds te voorzien,de volkomen mislukking der oogst en dan komen deze menschen in massa aanstroomen om werk vragen.

Mijnheer de Voorzitter.Wat zullen wij dan doen voor xxxx zoo'n ongewenschte verschinsel? De menschen terug sturen met een mooi praatje,dat zoodra door den Kolonialen Raad de aangevraagde gelden beschikbaar gesteld worden,zij werk zullen krijgen,geef ik U de verzekering,dat zij met deze afschepingen geen genoegen zullen nemen,maar dat het een van beide zal zijn: óf werkverschaffing- of ondersteuningsfonds.

Op het Moederland is men druk bezig werkverschaffingsprojecten te bedenken en op de Vereenigde Staten van Noord Amerika,werden reeds milliarden dollars gevoteerd voor Openbare werken tot werkverschaffing.Op New-York alleen ...... $ 876.000.000.

Zou het geen zaak zijn,die drie ton voor aanleg van weggen die voor onbepaalden tijd in observatie is gesteld,nu dat goedkoop gewerkt kan worden te verwerken,zelfs afgezien van het nobel doel wat daarmee ook beriekt wordt n.l. angstige bezorgheid aan vele huisvaders te voorkomen.

Aruba staat op het oogenblik in rekening-courant (hare oude depositos niet bijtellende) doch veronderstel dat Aruba aan de Koloniale Raad zou vragen een voorschot van zegge

7

Zes millioen gulden tegen termijn aflossing,om aan productieve werken te besteden en daarbij de volgende referenties over .legde:In 1928 heb ik opgebracht f 721.000,in 1929 f 1.200.000 In 1930 anderhalf millioen,terwijl in 1931 ik de kans heb om op te brengen f 2.000.000.,omdat ik een der Maatschappijen hier gevestigd,alhoewel nog in uitbreidende stadium reeds winstgevend,aangeslagen heb in de Inkomstenbelasting voor half millioen gulden; mijn tegenwoordige gewone uitgaven beloopen hoogstens f 300.000.-

Mijnheer de Voorzitter.Hebben meerdere gemeente op het Moederland die leeningen openstellen in verhouding betere perspectieven dan deze?Mijn inziens niet,doch dat zoo'n voorstel van Aruba,door de huidige pessimistische stemming van den Kolonialen Raad afgewezen zal worden,geloof ik wel en deze zijn de omstandigheden,die de idealwensch van Aruba n.l. "Los van Curacao",versterken.

Niet omdat wij denken dat de Koloniale Raad partijdig is en zich speciaal tegenover Aruba schrap zet,waar uit de individueele naieve uitlatingen,alsmede de handelingen der leden van dit College,het tegenovergestelde blijkt,doch zij moeten inzien,dat Aruba heden meerderjarig is,en haar meer zelfstandigheidsmarge toegekend moet worden.

De wroede wenken van den Kolonialen Raad in den wind slaan, zal natuurlijk niet verstandig zijn van Aruba,doch dat zij zich moet laten welgevallen een freubel-bejegening vanwege de Koloniale Raad,wijl zij reeds op eigen wieken kan drijven, zal een te ridicuul en domper.figuur zijn,die door het Moederland als eene verdooving van de nationale gevoelens der Arubianen beschouwd,niet getoloreerd zal worden.

Ik ben zelf vader,maar toch acht ik als een groot voordeel indien mijn vader nog leefde en mij raadgevend bijstond dat dat zoo'n bejaarde man,die voelt dat hij niet meer hard kan loopen,zonder risico zijne stroeve beenen te zullen breken,mij het hard loopen belet,uit vrees dat ik zou strompelen,zal ik natuurlijk zoo'n overdreven voorzichtigheid,niet in acht nemen,maar zulks alleen toeschrijven aan de animo van zijn leeftijd.

Koloniale Raad moet niet uit het oog verliezen,het groot verschil tusschen de positie van Aruba en die van Curacao,en wil ik hem verwijzen naar de eerste tekst van de rede van den Gouverneur: "Heden staat Aruba hier wakker en klaar,tintelend van leven,bijna niet in staat af te wachten,wat de toekomst brengen zal.

Mijnheer de Voorzitter- De warme belangstelling van het Bestuur,zooals U ook afgehoord hebt,is ons verzekerd,bij monde van den Gouverneur,en die van den Kolonialen Raad,door zijne leden.Wij geven hiervoor onzen oprechten dank en de verzekering van ons vertrouwen en wij opperen den vurigen wensch,dat de Gouverneur telegrafisch machtiging zende aan den Gezaghebber om met aanleg en reparatie van wegen en straten tot werkgelegenheid aan onze menschen,te beginnen,die hierop klemmend wachten.

Mijnheer de Voorzitter.Ons werkloosheidvraagstuk in zijn geextraheerd vorms is lang niet een moeilijk probleem,maar eenvoudig een storm in een glas water,die door eventjes de hand op te leggen gesust kan worden,doch juist het ondervinden,dat men niet eens tot deze kleine moeite bereid is,verwekt verbittering.

Door het verwerken der gevoteerde gelden voor wegen,gepaard met andere werkverruimingen,als aloesnijen,visscherij, bovendien de werkgelegenheid bij de Maatschappijen die voor onze inheemsche arbeiders dezer dagen wat gunstiger is geworden,zal er absoluut m.i. geen sprake zijn van malaise op Aruba,dat bij den handelstand dit jaar het niet rooskleurig zal uitzien,is niet te verhelpen,doch dat wij de wereld-depressie aldus zonder kleerenscheur kunnen doorworstelen,zijn wij in vergelijking,de bevoorrechten op de tegenwoordige wereld,terwijl Aruba klaar staat tintelend van leven,afwachtende wat de toekomst brengen zal,wat haar te beurt zal vallen bij het normaliseeren van den wereldtoestand.

Aruba wordt megeteld onder de visschers in dit troebel water en dat zij veel kans heeft is Mijnheer de Voorzitter, mijn volhardend zienswijze."

De Voorzitter antwoordde daarop dat hij op het door het

lid Eman gesprokene allereerst een correctief wil maken met de opmerking dat niet de Gezaghebber maar Voorzitter van den Raad van Politie de begrooting ontwerpt.

Spreker is verheugt uit de rede van het lid Eman te vernemen dat hij overtuigd is van de sympathie en belangstelling die spreker voor het hem toevertrouwde ressort heeft. Want de woorden die hij thans gaat spreken zouden weleens in anderen zin kunnen worden uitgelegd daar het een protest is, tegen hetgeen het lid Eman heeft gezegd. De rede van den heer Eman toch richt zich hoofdzakelijk tegen den Kolonialen Raad, Wiens handelwijze of houding tegenover Aruba onsympathiek of stiefmoederlijk zouden zijn. Spreker protesteert daar met nadruk tegen en wijst op de belangstelling die dat college voor Aruba heeft getoond gedurende den tijd van zijn verblijf alhier. Verder verwijst hij naar de groote en kostbare werken die nog kort geleden tot stand kwamen en waarvoor de gelden door den Kolonialen Raad zonder eenige tegenstribbeling zijn gevoteerd, alsmede naar de begrooting voor 1931 die voor Aruba in zijn geheel is aangenomen. Daarmede heeft de Koloniale Raad blijk gegeven groote aandacht te besteden aan Arubaasch belangen en gaarne bereid te zijn het eiland te geven wat het behoeft en te geven met royale hand.

Niemand heeft echter eenige vermoeden gehad dat de welvaartsperiode ook in deze kolonie in zulk een korten tijd zou overgaan in een economische inzinking en achteruitgang. De inkomsten over de 2e helft 1930 liepen op het eiland Curacao geweldig terug. En Zijne Excellentie de Gouverneur en de Koloniale Raad zagen den toestand zoo ernstig in dat einde dezes beslist was dat uiterste zuinigheid moest worden betracht met de noodzakelijkheid tot herziening der Koloniale -begrooting 1931, En mijne heeren die gevoelens van voorzichtigheid vindt U momenteel overal. U kunt U op de hoogte stellen in de couranten hoe men het verschijnsel tracht te verklaren maar tevens de bekentenis lezen dat men er geen begrip van heeft wanneer die toestand eindigt. Daarom is hetgeen door den Gouverneur en den Kolonialen Raad met de begrooting 1931 wordt gedaan, geen daad gericht tegen Aruba, doch uitsluitend een daad van gezond financieel beleid. De heer Eman weet dat zeer wel maar blijft desondanks toch maar uitsluitend vasthouden aan alles eischen voor eigen ressort, onverschillig hoe het met de rest gaat.

Wij moeten veel meer leeren onszelf te zien als deel van een ondeelbaar geheel. Aruba deel van het gebiedsdeel Curacao en doordien deel van het Moederland. Laat ons toch aankweeken dat groote gevoel van saamhoorigheid, dat het cement vormt van levenskracht en sterkte eener natie.

En juist in deze dagen mijne heeren, hebben we dat met ernst te doen. In den hevigen storm kunt op de Oceanen meerdere schepen bijeen tegen komen die een bijzonder teeken voeren in den vorm van een wimpel. Dat sein sterkt onderling de kracht en den moed van het zwoegende scheepsvolk, want het beteekent: "Laat ons bij elkander blijven tot onder hulp en steun."

Mijne heeren dat verzoek behoeven we eigenlijk niet te doen want we behooren bij elkander, zijn een geheel. Ik wil het alleen maar als opwekking gebruiken in dezen tijd van storm en duisternis ook voor het schip van Staat. Laat ons voorzoover noodig eigen wenschen opzij zetten in de vaste overtuiging dat hetwelzijn van het geheele gebiedsdeel dit noodzakelijk maakt.

Het lid Arends daarop het woord verzoekende, zegt dat hij nadrukkelijk protesteert tegen hetgeen door het lid Eman is gezegd over de Politie-Raad van Aruba. Wij beamen geen begrooting maar ontwerpen die en stellen hem vast, daarvoor worden de stukken ons tijdig genoeg toegezonden. Verder is de Raad geen Joker van den Kolonialen Raad en geen marionet voor diners van den Gouverneur. Ik protesteer nogmaals uitdrukkelijk tegen de door het lid Eman gegeven voorstellingen en overigens sluit ik mij geheel aan bij het door den Voorzitter gesprokene.

Het lid Eman het woord hernemende, zegt dat hij niet bedoeld heeft den Kolonialen Raad te beschuldigen opzettelijk Aruba achteruit te stellen, doch wilde doen uitkomen dat de Koloniale Raad tengevolge van de daling der middelen, overdreven voorzichtigheid wil toepassen en daardoor te groote offers van Aruba eischt.

Daarna zegt het lid Eman, dat nu men spreekt over een vaste rechter voor Aruba, die naar allen schijn binnen kort

met zijne werkzaamheden zal beginnen,hij op de wenschelijkheid zou willen wijzen,dat het gerecht ook over een goed geroutineerde griffier zou kunnen beschikken,volgens spreker,is de griffier de ziel van het gerecht.

De Voorzitter hierop repliceerende,wijst op het feit dat z.i. de Raad in deze kwestie niet influenceeren kan en waarschuwt den Raad om zich niet op een terrein te begeven dat buiten het kader der werkzaamheden van den Raad ligt.

Het lid Eman brengt daarna ter sprake,de opheffing van de politieposten in de buitendistricten.Spreker merkt op,dat bij rustverstoringen op die plaatsen,het gezag niet tijdig zou kunnen ingrijpen,daar de posten te ver gelegen zijn van Savaneta en Sta Cruz,hij zou gaarne willen zien dat er weer een post op Savaneta en een op Sta Cruz kwamen te staan,waar de bevolking in voorkomende gevallen assistentie kan inroepen.

De Voorzitter hierop antwoordende,zegt dat het systeem van een manspost ondeugdelijk is en demoraliseerend werkt;wanneer de persoon daar gestationneerd wordt zonder voldoende controle enz,dat ook een vaste post die op geregelde uren afgelost wordt,geen aanbeveling verdient,nu het korps militaire-politie zoo beperkt is.
Spreker vindt dat de nu toegepaste methode van patrouilleeren per motorrijtuig in vele opzichten de voorkeur verdient, als daar zijn: lo het niet vastzitten op een post; 2o tijd besparing bij de aflossing en 3o uitgestrektheid van het gebied dat door deze methode van patrouilleeren steeds gecontroleerd wordt.

Het lid Arends sluit zich aan bij het door den Voorzitter gesprokene,echter opmerkende,dat nu het eiland over een telefoonnet kan beschikken,een publiek telefoon op die plaatsen zou kunnen worden geplaatst,die dan dienen kan om bij accute gevallen assistentie van de politie te vragen.

Het lid Eman stelt voor,nu de bezuinigingsperiode is ingetreden,om de betrekkingen van chauffeur en opzichter bij de reinigingsdienst te combineeren.

Spreker zegt,over de standplaats van de gouvernements geneeskundige van het 3e en 4e district,dat de bevolking van Sta Cruz en Sabaneta teleurgesteld zijn,nu zij vernomen hebben dat het woonhuis dat van gouvernementswege voor deze gebouwd zal worden,op St.Nicolaas zal komen te staan,erbij voegende dat hij dit onderwerp ter tafel heeft gebracht op speciale opdracht van de menschen van Sabaneta,waaronder de heer Enrique Arends,namens zijn mede parochianen.

De Voorzitter hierop repliceerende,zegt dat het nog niet uitgemaakt is,waar de woning voor deze gouvernementsgeneeskundige zal komen te staan,spreker zegt,dat z.i. Sint Nicolaas met zijn groote bevolkingscentrum de aangewezen plaats zou zijn.Het is immers rationeeler om den dokter daar te laten wonen waar hij het meest geroepen zal worden.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandlen hebbende,sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen,goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 24n Februari 1931.

De Voorzitter w.g. Wagemaker,De Leden w.g. J.H.Eman,J.R. Arends;De Secretaris w.g. H.Oduber.

Voor afschrift.
De Secretaris

J.Oduber

No.3. VERGADERING van den Raad van Politie op Dinsdag den 24n Februari 1931.

Aanvang 3 uur 's namiddags.

Tegenwoordig: de heeren I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, J.H. Eman en Dr.J.R. Arends, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de voorgaande vergaderingen voor te lezen, die nadat het lid Arends opgemerkt had dat daarin de bezwaren door het lid Eman geuit, tegen het bouwen van de woning voor de gouvernements-geneeskundige van het 3e en 4e district, op St. Nicolaas, ontbrak - en het lid Eman, dat hetgene door het lid Arends op zijn rede gezegd is, onvolledig was opgenomen en besloten wordt de notulen in voege voorschreven aan te vullen, worden deze goedgekeurd en gearresteerd.

Met meerderheid van stemmen(zijnde de meening in den Raad verdeeld) wordt besloten aan de notulen van de vorige vergadering de volgende zinsnede toe te voegen: 1o aan het slot van het protest van het lid Arends: "Echter bestaat bij de bevolking van Aruba den indruk, dat Aruba door den Kolonialen Raad achter is gesteld, niet nu, maar van jaren her;" en 2o. bij het door het lid Eman gesprokene: " Het lid Eman aan het woord, verklaart dat hij van meening is, dat de gouvernements-geneeskundige niet verplicht is betalende patienten te bezoeken of te behandelen en het daarom zijne opinie is. dat de woning voor deze op Sabaneta of in de buurt van Sta Cruz moet komen te staan, daar er op die plaatsen meer armen zijn;"

Hierop neemt de Voorzitter het woord en zegt dat deze spoedvergadering belegd is om de ingekomen bezwaren tegen de lijsten van kiesbevoegden te behandelen.

Alvorens hiertoe over te gaan, verzoekt het lid Eman het woord en vraagt welk standpunt de Raad zal innemen ten aanzien van de vraag hoe het al of niet kiesgerechtigd zijn van de bezwaarders uitgemaakt zal worden.

De Voorzitter antwoordt hierop dat z.i. de Raad de officieele registers als richtsnoer zal hebben te volgen, dat erfgenamen van onverdeelde boedels niet in aanmerking kunnen komen daar de hoegrootheid van ieders aandeel moeilijk te bepalen is en voor wat vaartuigen betreft, alleen die vaartuigen, welke in den zin van het Burgerlijk Recht met vaste goederen d.i. onroerende goederen gelijk worden gesteld n.l. vaartuigen boven de 10 ton in aanmerking kunnen komen.

Aangezien de Raad hierover van meening verschilt, wordt dit voorstel aan eene stemming onderworpen en met meerderheid van stemmen aangenomen, het lid Eman stemt hiertegen, daar dit standpunt niet met zijne inzichten strookt.

Daarna wordt overgegaan tot het nazien der bewijsstukken van bezwaarden en worden als kiesbevoegd een aantal van 94 aangenomen en 145 niet kiesbevoegd verklaard, daar niet voldoende bewezen is, dat zij eenig vast goed bezitten ter waarde van f 500.-- of vaartuigen boven de 10 ton; van de eersten wordt besloten afzonderlijke lijsten te maken.

Bij de rondvraag het lid Arends het woord verkrijgende, vraagt den Voorzitter, welke maatregelen genomen zijn inzake werkverschaffing voor werkloozen, erbij voegende dat verscheidene werkloozen bij hem gekomen zijn met de vraag hun een briefje te geven om werk te gaan zoeken bij de Lago Oil & Transport Co Ltdlhier, omdat volgens hun het medelid Eman eveneens dergelijke briefjes zoude geven.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat nadat hij van het lid Eman vernomen had dat dagelijks meer dan honderd menschen, bij hem kwamen informeeren wanneer de openbare werken beginnen zouden, hij besprekingen over dit probleem, met de directeur van de Lago Oil & Transport Co Ltd heeft gehad, die hem daarbij mededeelde dat zij zooveel mogelijk inplaats van vreemde werkkrachten, de kinderen des lands zal employeeren. In de eerste plaats zullen in aanmerking komen voor een plaats, gezinshoofden, en te dien einde heeft spreker zich in verbinding gesteld met de verschillende pastoors die uiteraard het beste met de arbeiders bekend zijn, Spre-

ker geeft aan gegadigden een brief om zich daarmede bij de Maatschappij om werk te vervoegen. Met het lid Eman heeft spreker geen overeenkomst gemaakt, dat deze eveneens dergelijke briefjes kan uitgeven.

Het lid Arends het woord verkrijgende zegt dat dus is komen vast te staan, dat het lid Eman geen bevoegdheid heeft briefjes aan werkzoekenden uit te reiken, en dat hij, Arends, het jammer zou vinden, indien lichtgeloovigen, de dupe zouden worden van het lid Eman.

Het lid Eman, het woord verkrijgende, zegt dat hij niet kan inzien waarom de Raad zich met deze kwestie moet bemoeien, dat n.l. iedereen aan werkloozen een briefje kan afgeven om zich daarmede bij de Maatschappij te vervoegen om werk.

Het lid Eman zegt tenslotte dat het lid Arends, in den aanvang dezer zitting gesproken heeft over verdraaien zijner woorden door spreker, ten aanzien van de achteruitstelling door den Koloniale Raad van de belangen van Aruba, doch dat spreker zulks niet met opzet gedaan heeft, alleen had hij den indruk gekregen alsof het lid Arends constateerde dat de Koloniale Raad, Aruba achteruitgesteld had.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 2n Juli 1931.

De Voorzitter w.g. J.N.v.d.V.Zeppenfeldt, De Landraden w.g. J.H.Eman, J.R.Arends; De Secretaris w.g. H.Oduber.

Voor afschrift
De Secretaris

H. Oduber

No. 4. VERGADERING van den Raad van Politie op Donderdag den 2n Juli 1931.

Aanvang 3 uur 's namiddags.

Tegenwoordig: de Heeren J.N.v.d.V.Zeppenfeldt, Gezaghebber-Voorzitter, J.H.Eman en Dr.J.R.Arends, leden en H.Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die nadat het lid Arends opgemerkt had dat daarin aan het slot niet is opgenomen, zijn antwoord op het laatst door het lid Eman gesprokene, over verdraaing zijner woorden en besloten wordt dit alsnog te doen, worden deze goedgekeurd en gearresteerd.

Aan het slot der notulen van de vorige vergadering, na het laatst door het lid Eman gesprokene, wordt alsnog toegevoegd:
"Het lid Arends, hierop antwoordende, zegt dat hij heelemaal niet gesproken heeft, over een opzettelijke verdraaieng zijner woorden."

Hierna wordt door den Voorzitter overgelegd, een afschrift van den brief van den heer Geronimo Rafael aan den Raad van Bestuur, waarbij genoemde heer afstand doet van zijne bezwaren tegen de beslissing van den Raad van Politie, genomen in zijne vergadering van den 24n Februari d.j. alsmede een radiogram van Zijne Excellentie den Gouverneur waarbij Z.E. kennis geeft dat hij geen bezwaar heeft tegen de sluiting der kiezerslijsten, waarna hiertoe wordt overgegaan.

Deze lijsten worden ingevolge artikel 18 van de Verordening van 1869 P.B.No.24 afgesloten en vastgesteld. Dienovereenkomstig wordt besloten dat deze lijsten met een aantal van vier honderd en vier kiesbevoegden, opnieuw zullen worden afgekondigd, als bij art 8 dier Verordening is voorgeschreven.

Bij de rondvraag zegt het lid Arends, het woord verkrijgende, dat hij zou willen voorstellen aan den Raad, om gebruik te maken van het recht bedoeld in art.46 van het P.B.1869 No.24, om aan den Gouverneur mededeeling te doen. van het feit, dat naar 's Raadsmeening tengevolge van de vooruitgang van de stoffelijke welvaart op Aruba, het bedrag van f 500.-- bedoeld in art 5 van deze Verordening, behoort te worden verhoogd tot f 1000.- voor wat Aruba betreft.

Het lid Eman het woord verkrijgende, zegt dat hij niet kan meegaan met het voorstel van het lid Arends, dat waar er in Holland reeds algemeen kiesrecht bestaat en zelfs stemplicht, hij juist zou willen zien dat het bedrag van f 500.- werd terruggebracht tot b.v. f 100.-, opdat de kleine man ook kiesbevoegdheid zou krijgen.

De Voorzitter hierop het woord nemende, zegt in principe wel te kunnen gevoelen voor de zienswijze van het lid Eman, in aanmerking genomen dat het aantal kiezers op dit oogenblik n.l. 400 wel wat te klein is voor een eiland als Aruba.

Het lid Arends zegt hierop in antwoord, dat een vergelijking zooals door het lid Eman gemaakt tusschen de kiesbevoegdheid in Nederland en op Aruba niet opgaat, gezien het feit dat er hier zeer veel analfabeten zijn, die bij een stemming niet eens weten wat zij doen, dat volgens hem het voorstel Eman geheel in strijd is met den geest van bedoeld art.46 en daarom inconsequent is, aangezien immers slechts bij achteruitgang van de stoffelijke welvaart het bedrag van f 500.- behoort te worden verlaagd.

Het lid Eman het woord hernemende, zegt dat het nog heelemaal niet vaststaat dat de stoffelijke welvaart op Aruba zou zijn vooruitgegaan, immers hoort men dagelijks van faillisementen.

Het voorstel Arends in stemming gebracht, wordt met meerderheid van stemmen verworpen.

Het lid Eman vervolgens het woord verkrijgende, houdt de volgende rede:

Mijnheer de Voorzitter.-

Het feit dat thans aan het hoofd van het Plaatselijk

11

Bestuur staat de Heer Zeppenfeldt, wordt hier met groote voldoening en blijdschap waargenomen.
Zulks niet alleen uit een principieel standpunt n.l. dat hij Arubiaan is, maar bovendien omdat hij de zoon is van den Heer B.E.v.d.V.Zeppenfeldt, wie als lid van den Kolonialen Raad op ondubbelzinnige en onvermoeide wijze voor de belangen van dit eiland gepleit had of beter gezegd, gevochten, want tot niet lang geleden nog, was het een harden strijd geweest om iets van het Hoog Bestuur toegezegd te krijgen voor Aruba.
Zoowel de Heer Zeppenfeldt als zijn zoon, de tegenwoordige Gezaghebber van Aruba, hadden gelijktijdig gedurende hunne respectievelijke betrekkingen, n.l. lid van den Kolonialen Raad en Ontvanger op Aruba, het oprechte vertrouwen van het eiland gewonnen.
De Heer N.Zeppenfeldt is een door deze gemeenschap gewild en vertrouwde ambtenaar en zijn Gezaghebberschap, behalve ten opzichte van stoffelijke voordeelen, is een onschatbaar factor tot het kweeken van de gwenschte verhouding tusschen volk en Overheid, incluis de Nationale liefde, die op dit gebiedsdeel van het Koninkrijk achteruit gaat.
Het collecteeren van gelden voor het Volksfeest op de Koninginnedag placht hier te geschieden door een Sub-commite van dames, immers deze bijdragen dienen van spontanen aard te zijn, echter dit jaar zenden de Rechter, de Ontvanger en de Secretaris van den Gezaghebber twee boden rond met inschrijvingslijsten; een bode van den Rechter met papier in de hand bij U aan de deur is reeds een schrikbeeld.
Terecht is de vrees dat thans hier geen toepasselijke commissie samen te stellen is uit de particulieren, zoo men kent de gevoelens in deze samenleving, die voor Nationale zaken niet gestemd, maar integendeel ontstemd zijn, wegens meerdere oorzaken voortvloeiende uit het Bestuur zelf, het geroepene lichaam om te zorgen voor de hechtheid van den band tusschen volk en Overheid.
Een van deze voornaamste ontevredenheid produceerende bronnen, is het Openbaar Ministerie, alwaar het optreden brutaal en vexeerend is, ik wil niet met opzet onaangenaam zijn en detailleer daarom niet op dit oogenblik deze reeks van klachten, meenende dat zulks beter op zijn plaats is, in eene geheime zitting of aan den Gezaghebber, met verzoek zulks over te brengen aan Zijne Excellentie, doch kortheidshalve wil ik beweren dat het algemeen belang eischt, dat den man die hier de dienst doet, weggeruimd wordt.
<u>Werkeloosheid</u>: Volgens het blad "La Prensa" zou de Gouverneur aan de diverse takken van dienst belast met Openbare Werken, order gegeven hebben, om werkverschaffingsprojecten ten uitvoer te leggen, waarbij uitgesloten worden kunstwerken, en alleen handenarbeid noodig is, als het graven van putten, aanleg van wegen en straten enz., teneinde de werkloosheid te bestrijden.
Gaarne maak ik van deze ruggesteun vanwege Zijne Excellentie gebruik, om mijn voorstel van nog kort geleden, om de gevoteerde gelden voor de verschillende gebouwen als: Woning voor den Rechter, voor den Ontvanger, Gerechtsgebouw, Doktershuis, Postkantoor e.a. te concentreeren op het bouwen van wegen, waarvoor uitsluitend handenarbeid noodig is, te herhalen. (Indien dit voorstel van mij doorging, zou volgens mij, de belangen van den heer Plantz, in het gedrang komen en dat zou m.i. jammer zijn, gezien de dienstprestaties van deze energieke ambtenaar, en daarom zou ik gaarne zien, dat het door dezen Raad aangevraagde verhooging van de toelaag voor dezen ambtenaar, hem ook door den Kolonialen Raad werd toegekend, opdat een juistere verhouding tusschen het traktement van den Gezaghebber en van deze ambtenaar verkregen zou worden. Mijninziens moet voor dezen ambtenaar het allereerst een huis gebouwd worden, daar hij thans een huurhuis bewoont en hooger huur daarvoor moet betalen)
Deze gebouwen zijn in de huidige deprimeerende tijdsomstandigheden overbodig, terwijl mijn inziens, men in geen geval de voorbeurt moet geven aan gebouwen boven den aanleg van wegen naar Sta Cruz en Noord, die bij het algemeene nut geprefereerd zijn.
Mijnheer de Voorzitter.- De weg naar den nieuwen steiger en de installatie van een nieuw electriciteit-centrale

ten deze hadden den laatsten tijd een paar honderd menschen aan het werk gehouden, doch deze werken houden over enkele dagen weer op en dan meen ik, dat het gevreesde moment zal aanbreken, dat het Gouvernement op zijn zorg zal moeten nemen, deze werkloozen, plus de reeds bestaanden.

De Pan. Am. schijnt hare werkkring weer te gaan verruimen en dient bij deze Maatschappij ernstig te worden aangedrongen, om aan onze inheemsche arbeiders werkelijk de voorkeur te geven bij het aanwerven van werkkrachten. De Gezaghebber Wagemaker heeft zeer zeker, zoowel uit eigen beweging als in opdracht van den Gouverneur zijn best gedaan, om preferentie voor onze menschen te verkrijgen, echter het schijnt dat hij bij genoemde Maatschappij geen gewicht in de schaal had kunnen brengen; althans weinig blijvend resultaat is te bespeuren van zijne pogingen, terwijl zelfs een en ander recommendatie van hem bij genoemde Maatschappij, genegeerd werd.

De onbillijke toestand is blijven bestaan, dat Arubianen aan het hek van de Maatschappij iederen dag hangen en om werk bedelen, terwijl vreemdelingen wel geplaatst worden; ik kan een lijst aanbieden van boven de 400 arbeiders, waaronder ook vaklieden, die mij verzocht hebben, de bemiddeling rechtstreeks van den Gouverneur zelf te trachten te bekomen bij de Maatschappij te hunnen bate en op grond hiervan wil ik de Raad voorstellen, den Gezaghebber te verzoeken namens den Raad eerstdaags Zijne Excellentie's bemiddeling in te roepen. Onze inheemsche krachten kunnen met uitzondering van het technisch personeel en de daarop volgend categorie, al de plaatsen bij de Maatschappij vervangen, die thans gebezigd zijn door vreemdelingen, onder voorwendsel dat de Arubianen voor die werken niet geschikt zijn. Deze verkeerde voorstelling van zaken bij de Maatschappij, is ook naar onze Openbare Werken getransfereerd, zoo men hier ook houdt meerdere vreemde werkkrachten in dienst, bewerende dat de Arubanen voor die werken ongeschikt zijn, o.a. een verver, die lang niet te vergelijken is met onze goede ververs, en die thans bereid zijn te werken voor f 4.- à f 5.-- per dag, terwijl deze vreemdelingen bij de O.W. nog kort geleden f 10.- per dag betaald werd, volgens zijne opgave.

Op grond van de bevoegdheid mij toegekend bij art. 126 van het Regeeringsreglement, protesteer ik hiertegen en zie gaarne dat de Gezaghebber in dezen de noodige maatregel neemt.

<u>Ondervoede kinderen van de school op Noord.</u>

Door den Heer C. Raven op initiatief van Pastoor Koenen is een iederen middag eetgelegenheid voor die schoolkinderen geopend en waarin spreker grootendeels bijdraagt. Deze maatschappelijke hulpbetoon is reeds twee maanden aan den gang en het is mij aangenaam te vernemen van den Gouvernementsgeneeskundige Dr. J.E.M. Arends, die in zijne hoedanigheid in de laatste dagen die scholen bezocht had, dat die kinderen beter beginnen uit te zien.

Ongetwijfeld ligt het op den weg van het Gouvernement, om dergelijke beweging te ondersteunen. Reden waarom ik het Plaatselijk Bestuur hiervan in kennis stel, vertrouwende dat het hierbetreffend de noodige inlichtingen zal inwinnen en termen vinden om zijn steun daaraan te geven.

De Voorzitter het woord nemende bedankt het lid Eman voor de waardeerende woorden gericht aan het adres van zijn vader en hemzelf, daarbij voegende, dat echter naar zijn meening de hem toegezwaaide lof wat overdreven is. Voor wat betreft het overige van de rede van het lid Eman, meent spreker te kort hier te zijn om een juist oordeel te kunnen vellen. Wel kan spreker verklaren dat hij bij zijn bezoeken aan de directies der beide alhier gevestigde petroleum maatschappijen de toezegging gekregen heeft, dat zooveel mogelijk inheemsche werkkrachten aangenomen zullen worden. Bij deze bezoeken moest spreker echter der directies vernemen van te weinig discipline onder de Arubaansche werklui, die te veel thuis blijven, dikwijls om een kleinigheid. Zoo b.v. bleef er wegens een sterfgeval nog onlangs een 20-tal werklieden thuis. De werklieden moeten leeren begrijpen dat een groot bedrijf dergelijke ongeregelde opkomst van de arbeiders niet kan velen.

Het lid Eman het woord verkrigende, zegt dat Aruba plot-

seling een industrieel land geworden is en dat de arbeiders zich nog niet aan de veranderde toestanden hebben aangepast. Wat het voorbeeld van den Voorzitter betreft, meent spreker dat het begraven van een overledene, een moreele plicht is, waarmede een werkgever rekening behoort te houden.

Het lid Arends het woord verkrijgende, sluit zich bij het lid Eman aan, wat betreft de waardeerende woorden door dit lid aan het adres van den Voorzitter en diens vader gericht, echter wat betreft het door het lid Eman over de werkloosheid gesprokene, heeft z.i. dit lid daarmede blijk gegeven dat hij zeer slecht op de hoogte is met de toestand. Een feit is dat door de Lago Oil & Transport Co Ltd honderden vreemde arbeiders ontslagen en voor deze Arubaansche arbeiders in dienst genomen zijn. De Lago-tanker "La Salina" is onlangs bemand met uitsluitend Arubanen. Spreker kan niet begrijpen hoe het lid Eman durft beweren dat deze Maatschappij bij voorkeur vreemdelingen en geen Arubanen in dienst neemt. Spreker protesteert daarom tegen deze verkeerde voorstelling van zaken en verklaart met nadruk dat de bedoelde Maatschappij in den laatsten tijd voldoende blijken van haar goede wil ten opzichte der inheemsche bevolking heeft gegeven.

Wat betreft de aanval van het lid Eman op den dienstdoenden Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, meent spreker, dat het hier niet de juiste plaats is om deze zaak te behandelen. Het lid Eman kan zich - indien hij zulks nog niet gedaan heeft over dezen ambtenaar bij zijn chefs beklagen. Maar het lid Eman schijnt den Raad van Politie als paard voor zijn wagen te willen spannen, om te komen waar hij wenscht te komen, doch waar hij niet komen kan.

Spreker zegt verder dat het lid Eman gezegd heeft dat door den heer C. Raven op initiatief van Pastoor Koenen voedselverstrekking aan schoolkinderen op de Noord plaats vindt, waaraan het lid Eman grootendeels bijdraagt, spreker betwijfelt het of het initiatief van den Pastoor is uitgegaan, doch het doet hem genoegen te hooren dat het lid Eman zulk een filantropisch doel steunt en hij hoopt zeer dat de heer Eman hiermede zal blijven doorgaan, ook nadat de a.s. verkiezing heeft plaats gehad.

Het lid Eman hierop het woord verkrijgende antwoordt dat het niet zijn bedoeling was hier in den Raad een klacht te doen tegen den dienstdoenden Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, doch dat hij slechts een opmerking maakte en hij zeer zeker in den Raad aanmerkingen mag maken. Verder zegt spreker, dat het lid Arends opzettelijk tegen hem opgejaagd schijnt te zijn, in den voorlaatsten zinsnede van zijn rede heeft hij niet gesproken over wat door hem gedaan wordt voor de voedselverstrekking aan ondervoede kinderen, maar wel over wat door derden gedaan werd en welk doel z.i. ondersteuning van gouvernementswege verdient.

Na een over en weer spreken over de werkloosheid, wordt nadat niemand meer eenig voorstel te doen had noch het woord verlangde, de vergadering gesloten.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Dinsdag den 3n November 1931.

De Voorzitter w.g. Wagemaker, De Landraden w.g. J.R. Arends, A.F. Dussenbroek, De Secretaris w.g. H. Oduber.

Voor afschrift.
De Secretaris.

Oduber

No.5. VERGADERING van den Raad van Politie op Dinsdag den 3n. November 1931.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig:de heeren I.Wagemaker,Gezaghebber-Voorzitter, Dr.J.R.Arends lid en H.Oduber Secretaris.
Afwezig:de heer J.H.Eman,zonder kennisgeving.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen,die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Hierna wordt overgegaan tot het nazien der bewijsstukken van de benoembaarheid van de nieuw verkozen landraad, de heer Dr.A.F.Dussenbroek,welke stukken als afdoende worden aangenomen en de benoemde toegelaten en zoodoende geinstalleerd wordt,na alvorens den voorgeschreven eed in handen van den Gezaghebber te hebben afgelegd.

De Voorzitter resumeert hierop de stijgende belangstelling van het publiek in de zaken het algemeen belang rakende,welke z.i. culmineerde bij de laatste verkiezing, die spreker betreurd niet te hebben meegemaakt,doch waarvan hij alle details kent.Spreker richt daarna een kort woord van welkom tot den nieuwen landraad en spreekt daarbij de hoop uit dat de goede verstandhouding en samenwerking,die gedurende de twee en een halve jaar dat hij dezen Raad presideert geheerscht hebben,zullen blijven voortduren hetgeen z.i. slechts het algemeen belang ten beste zal kunnen komen. Spreker drukt tevens zijn spijt uit,dat het afgetreden lid Eman,niet ter vergadering is verschenen om persoonlijk afscheid van hem te nemen,daarbij zeggende dat deze voor tien lange jaren deze post waargenomen heeft naar zijn weten en kunnen en met hart voor de belangen van zijn geboortegrond heeft gestreden en meermalen daarvoor in de bres heeft gestaan,spreker drukt eindelijk zijn wensch uit dat het het aftreden lid verder goed moge gaan.

Het lid Dussenbroek hierop het woord verkrijgende, spreekt de volgende rede uit:

Mijnheer de Voorzitter,
Geachte Collega,

Met het belang van Aruba voor oogen hoop ik,dat Uwe woorden zoo even gesproken in vervulling mogen gaan.

Ik dank U zeer en hartelijk voor Uwe gelukwenschen. Dokter Arends en ik hebben elkander op ander terrein en niet alleen medisch leeren kennen; moge de goede verstandhouding zich mede onder Uw leiding als Voorzitter van de Politieraad handhaven.

Dat daarmede de belangen van Aruba in den ruimsten zin van het woord,zoowel van de bevolking als anderszins,het meest gediend worden,behoeft geen nader betoog.

Mijnheer de Voorzitter,vergunt U mij,dat ik deze gelegenheid te baat neem,om bij wijze van entree in den Raad van Politie,enkele algemeene beschouwingen ten beste te geven.

Bij de bestudeering van de verschillende reglementen, het Bestuur van dit eiland betreffend,heb ik getracht een antwoord te vinden op de volgende vragen:

Waartoe heeft de regeering het instituut "Raad van Politie" in het leven geroepen en wat is de taak van den Landraad als lid van den Raad van Politie?

In het regeeringsreglement is een artikel van 1921, No.117,dat luidt als volgt: De Gezaghebber wordt in de uitoefening van het dagelijks bestuur bijgestaan door twee landraden,en art.124: De Raad van Politie dient wegens alle zaken het eiland betreft,de Gouverneur van bericht en raad.

In het boek: Handelingen over de reglementen op het beleid der regeering in de kolonie Suriname en Curacao,bewerkt door Mr.Dr.H.W.C.Bordewijk,staat als le memorie van toelichting bij art.117: De Landraden kunnen eenigermate vergeleken worden met de wethouders in onze gemeenten.

Niettegenstaande deze artikelen duidelijke taal spreken,zou ik nog gaarne meerdere instructies voor den Raad van Politie en ter zijner tijd van U,Mijnheer de Voorzitter gaarne Uwe meening vernemen,speciaal wat betreft de le memorie van toelichting op art.117.Misschien is de taak van den Landraad meer bepaald als uitgemaakt is,de vraag:

13

Wat zijn zaken het dagelijks bestuur betreffend?

De bestuddering van de verschillende archieven leverde interesaante vondsten op. Vraagstukken die reeds in 1899 urgent waren, wachten heden, na 32 jaren, met nog grootere urgentie, nog steeds op de oplossing.

In "West Indie in het Parlement" door J.M.Plante Febure vond ik op pag.135, over decentralisatie van het Bestuur, dat reeds in 1899 reeds verscheidene malen werd aangedrongen op decentralisatie van het Bestuur: dat, ofschoon het eiland Curacao ruimschoots in zijn behoeften kon voorzien en zelfs een flink bedrag overhield, tengevolge van de staatsrechtelijke samenkoppeling van dit eiland met de 5 overige eilanden, waarvan met uitzondering van Aruba, jaarlijks het saldo nadeelig was, op Curacao nieuwe belastingen moesten worden ingevoerd. Dit zou niet het geval zijn indien het eiland zijn eigen bestuur had.

Hetzelfde geldt nog heden ten dage met dit verschil, dat ook het eiland Curacao te kort komt en geen kleine bedragen, zoodat het resultaat is, dat Aruba, en alleen het kleine Aruba dat zich altijd heeft kunnen bedruipen, nu ook nog voor het eiland Curacao mag betalen.

Mijnheer de Voorzitter, wat in 1899 urgent was, ik herhaal is het nu nog in hoogere mate, n.l. decentralisatie van het Bestuur.

Ik hoop, dat ook de politieraden kan gegeven wordt het nieuw ontworpen Regeeringsreglement te bestudeeren en hun meening te zggen, opdat voldaan kan worden aan art.124: De Raad van Politie dient wegens alle zaken het eiland betreffend de Gouverneur van bericht en raad.

Ik ben overtuigd, dat wanneer decentralisatie van bestuur, in den geest van Gemeenteraden, die hun eigen financien beheeren, onder een algemeen Bestuur, Staten van Curacao, of welke naam den ook, in, laat ik zeggen 1921 of 1915, desnoods 1905 reeds zijn beslag had gekregen, heden ten dage Aruba er beter geoutilleerd uit zou zien.

Arma Aruba, arme Raad van Politie die niet eens een ondak heeft om te vergaderen en Aruba's belangen te behartigen, maar als een bedelaar moet vragen om onderdak bij de dienaren van het Gerecht.

Hadden wij, wat reeds in 1899 noodig was NU gehad, wat zouden we prachtige wegen hebben. Wat zouden we een model paviljioen kunnen hebben voor onze verwaarlooze tuberculose patienten, wat zouden we............ maar laat ik niet droomen, hoe het had kunnen zijn.

Zijne Excellentie den Gouverneur zeide bij de opening van den nieuwen weg: "Aruba mag nu wel tevreden zijn." Met alle eerbied voor den drager van het hoogste wereldlijke Gezag in dit gebiedsdeel, moet het mij van het hart: " Neen Excellentie tevreden zijn we nog niet."

Mijnheer de Voorzitter, alvorens ik eindig, moet ik dank zeggen aan die stemgerechtigden, die in mij iemand zagen, om de belangen van Aruba te behartigen.

Dat de onmisbare zegen van den Allerhoogste op mijn arbeid als Landraad moge rusten.

Ik heb gezegd.

De Voorzitter op de rede van het lid Dussenbroek antwoordende zegt, dat z.i. het door de vorige spreker gesprokene valt buiten den gezichtskring van den Raad van Politie, die geen critiek mag uitoefenen op de indeeling van dit gebiedsdeel, doch dit moet overlaten aan hoogere wetgevende colleges. Het zal wel niet de bedoeling van den vorigen spreker zijn om nu reeds een afgerond antwoord op zijn vragen te te verwachten, doch dit wil spreker wel zeggen, dat zoolang de eenheid van Groot Nederland bestaat, het streven moet zijn naar centralisatie. Vooral in deze tijden van economische depressie, moet de saamhoorigheid van de gebiedsdeelen bevorderd worden. Alleen daardoor zal het mogelijk zijn om het schip van Staat in veilige haven te brengen. Het motto in deze tijd moet zijn ,zooals bij de schepen in den storm: "Laat ons bij elkaar blijven tot onderlingen hulp en steun." Wat betreft de bewering dat Aruba meer opbrengt in de koloniale kas, dan aan dit eiland wordt besteed, meent spreker met dergelijke uitspraken zeer voorzichtig te moeten zijn. Als wij nagaan welke nieuwe werken al niet in de laatste

twee jaren hier op Aruba van Gouvernementswege zijn tot stand gekomen,om maar even aan te stippen,de nieuweweg naar San Nicolaas van f 600.000,de nieuwe steiger te Oranjestad van f 400.000,de verbetering en asphalteering der straten te Oranjestad f ....,de aan te leggen waterleiding,in totaal ver boven de millioen guldens,dan moet men tot de slotsom komen dat hetgeen Aruba in die jaren opgebracht heeft de aanleg dezer werken onmogelijk heeft kunnen dekken. Trouwens deze werken zijn alleen tot stand gekomen omdat de behoefte daaraan door de tijdsomstandigheden is ontstaan. Al was er decentralisatie hier op Aruba,dan zouden deze werken,indien de petroleum maatschappijen zich hier niet gevestigd hadden,niet zijn gekomen.

Het lid Arends daarop het woord verkrijgende heet zijn medelid hartelijk welkom in den Raad en geeft hem de verzekering dat van zijn kant steeds het streven zal zijn op samenwerking.Spreker hoopt dat zijn medelid en collega zijn taak zal opvatten in den geest van het Regeeringsreglement,het prestige van den Raad zal hoog houden en niet er op uit zal zijn om misbruik makende van zijn positie persoonlijk voordeel na te jagen.

Als 2e punt van de agenda,worden na een korte discussie, beide landraden aangewezen als Ambtenaar van den Burgerlijken Stand.

Als 3e punt van de agenda wordt door den Secretaris kennis gegeven van de ingekomen stukken n.l. 1229 brieven,in het papiamentsch opgesteld,door ingezetenen van het eiland Aruba aan den Raad gericht,waaronder twee zonder handteekening en verscheidene door derden namens de schrijvers geteekend,waarvan de vertallingen luiden als volgt:

1o.Raad van Politie - Aruba - Weledele Heeren

Ik heb hierbij de eer Uwen Raad beleefd te verzoeken middelen te beramen om Dr.Dussenbroek of Dr.Arends te bewegen hun mandaat als Landraad,waar zij dat tegen onzen zin bekleeden,neer te leggen,opdat wij weer in de gelegenheid gesteld worden,den heer J.H.Eman,die onzen vertrouwsman is,te verkiezen.- Hoogachtend.

2o.Raad van Politie - Aruba - Weledele Heeren.

Ik heb hierbij de eer Uwen Raad beleefd te verzoeken, middelen te beramen om Dr.Dussenbroek te bewegen,zijn mandaat als Landraad neer te leggen,waar hij tegen onzen zin verkozen is,daardoor de de gelegenheid openstellende tot een nieuwe verkiezing,ons zoodoende gelegenheid gevende,Meneer Eman te verkiezen,die ons vertrouwsman is .- Hoogachtend.

Welke stukken door den Raad voor kennisgeving worden aangenomen.

Bij de rondvraag bepleit het lid Dussenbroek de wenschelijkheid van een begraafplaats in de buurt van San Nicolaas.

De Voorzitter zegt naar aanleiding hiervan toe,om met de betrokken kerkbesturen de noodige bespreking te houden,teneinde in deze behoefte te kunnen voorzien.

Het lid Arends het woord verkrijgende vraagt den Voorzitter eenigr inlichtingen te willen geven omtrent den aan te leggen waterleiding.

Waarop de Voorzitter,zegt dat er hard gewerkt wordt aan de voorbereidende maatregelen; dat er eerst sprake was van aanvoer van drinkwater uit de Vereenigde Staten,doch dat dit plan is losgelaten eensdeels doordien de Petroleum Maatschappij niet meer voldoende tankschepen uit Amerika krijgt,die als ballast water kunnen aanbrengen,zoodat een geregelde aanvoer niet verzekerd is, anderdeels omdat de proeven tot het reukloos maken van dat water geen bevredigende resultaten heeft opgeleverd, zoodat besloten is ook hier een distillatie-inrichting te bouwen - en wel op de hoogte bij Balashie,zoodat eventueel de voorziening welke voorloopig alleen voor Oranjestad geprojecteerd is,uitgebreid zal kunnen worden voor de districten.

Het lid Arends zegt verder dat bij het bouwen van de diverse gouvernements-gebouwen,ramen en kozijnen,uit Curacao worden aangevoerd,hetgeen niet billijk is ten opzichte van de inheemsche werkkrachten,waarvan velen thans werkloos zijn.

De Voorzitter antwoordt hierop dat het Gouvernement contracten heeft loopen met timmerlui op Curacao,die uitgezonden zijn. Nu er weinig werk is,worden deze arbeiders te werk gesteld bij het bouwen van deze onderdeelen om hun niet geheel

Zonder werk te laten, dus uit een economisch oogpunt.

Het lid Arrends constateert dat zulks niet billijk is tegenover Aruba.

Genoemde lid Arends, terugkomende tot zijn voorstel in de voorgaande vergadering, welke toen afgestemd werd, zegt dat het hier geen voorstel van hem betreft, maar de plicht van den Raad is, volgens art. 46 van de Kiesverordening P.B. 1869 No. 24, om telken vijf jaren een beredeneerd verslag uit te brengen nopens de vraag of door toe- of afname van de bevolking of de stoffelijk welvaart van het eiland, het bij art 5 dier verordening genoemd bedrag, verhoogd of wel verlaagd dient te worden.

Na een korte discussie wordt besloten dit punt op de agenda van de eerstvolgende vergadering te plaatsen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de Voorzitter de Vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Maandag den 9n November 1931.
De Voorzitter w.g. Wagemaker, De Landraden w.g. J.R. Arends, A.F. Dussenbroek, De Secretaris w.g. H. Oduber.

Voor afschrift
De Secretaris.

H. Oduber

No. 6 VERGADERING van den Raad van Politie op Maandag den 9n. November 1931.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig:de heeren I.Wagemaker,Gezaghebber-Voorzitter, Dr.J.R.Arends en Dr.A.F.Dussenbroek,leden en H.Oduber,Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen,die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Bij het le punt van de agenda ,licht de Voorzitter de voorgestelde wijziging van art.30 van de plaatselijke keuren voor het eiland Aruba,opgenomen in P.B.1919 No.6,op de volgende wijze toe:

Daar bij windkeeringen het dorp San Nicolaas veel last en hinder van de gassen die verspreid worden door de acid-plant van de aldaar gevestigde petroleum maatschappij,ondervindt,die volgens medici schadelijk voor de gezondheid zijn en alle mogelijke nasleepen kunnen hebben,is spreker,na gepleegd overleg met den Gouverneur,ertoe overgegaan om Uwen Raad een aanvulling van de politie-keur van 26 Maart 1918 voor te leggen,die de politie in staat stelt om bij onwilligheid van de Lago petroleum maatschappij om aan dit euvel tegemoet te komen,met de wet in de hand daaraan paal en perk te stellen.Spreker wenscht gaarne de zienswijze van de leden omtrent het concept van dit artikel te vernemen.

Het lid Arends het woord verkrijgende,zegt dat hij voornemens was over dit onderwerp te spreken,maar aangezien het bestuur zelf ingezien heeft,dat tegen dit euvel werkelijk dient opgetreden te worden en hem thans de gelegenheid wordt gegeven om maatregelen te treffen,waardoor er een einde aan gemaakt kan worden,ziet spreker daarvan af,echter wenscht spreker dit te releveeren: Vooraanstaande menschen bij die maatschappij beweren dat zij gedurende een langen tijd in deze gassen gewoond hebben,zonder eenigen last of hinder, hoegenaamd,hiervan ondervonden te hebben. Dit betwijfelt spreker ten sterkste en de gebeurtenissen van de laatste dagen hebben spreker nog meer versterkt in zijn geloof,immers de vraag rijst bij hem op,indien het door bovengenoemde heeren beweerde werkelijk waar was,waarom moest dan de acid-plant op 1,8 en 9 November j.l. stopgezet worden toen n.l. de wind uit het zuidwesten en westen begon te waaien,waardoor de gassen door deze inrichting verspreid,over de kolonie dier maatschappij dreven en die kolonie onder die gassen kwam te liggen? Wil dat soms zeggen,dat de Arubanen wel de last en schadelijke gevolgen mogen ondervinden,maar de Amerikanen daarvan bevrijd moeten blijven? Wanneer dat voor de Amerikanen gedaan wordt,meent spreker,dat als de maatschappij consequent wil blijven,zulks ook het geval moest zijn voor de Arubanen. Zij zouden allicht willen aanvoeren,dat zij juist op die bewuste dagen geen zwavelzuur noodig hadden,maar dan zou het een hoogst merkwaardige toeval zijn.

Het lid Dussenbroek het woord verkrijgende,zegt dat 't hem genoegen doet te zien,dat er eindelijk stappen in deze richting ondernomen wordt en zegt daarbij zijn volle medewerking toe.

Het lid Arends het woord weder nemende,zegt dat hij hoopt dat de Gouverneur zonder dralen,zijn goedkeuring aan de aan te brengen wijziging van art.30 zal hechten.

Het lid Dussenbroek en de Voorzitter sluiten zich hierbij aan.

Na eenige discussie wordt de wijziging van art.30 aangenomen,zoomede een nieuw artikel 30a.

De Voorzitter stelt hierop voor,om het 2e punt van de agenda in een voortgezette vergadering met gesloten deuren te behandelen,welk voorstel met algemeene stemmen wordt aangenomen.

Bij de rondvraag,zegt het lid Dussenbroek,het woord verkrijgende, dat Pastoor Hendriks hem over de werkloosheid gesproken heeft en dat deze de toestand zoo ernstig inziet en de ontevredenheid onder de arbeiders zoo groot acht,dat hij niet langer voor rust en orde durfde instaan, Dat zoo-

als 't den Voorzitter wel bekend zal zijn, zijn reeds bedreigingen tot uiting gekomen, tegen het vreemde werkvolk, de maatschappij en zelfs den Gezaghebber, in den vorm van aanplakbiljetten. Spreker weet dat de Gezaghebber van goeden wil is zooveel mogelijk, Arubanen te laten werken bij de maatschappij - maar wanneer nog alle plaatsen door Arubanen bezet werden - dan nog blijft er een groot aantal werkloozen over, Spreker vraagt of het Gouvernement niet iets hiervoor zou kunnen doen. Hij gelooft dat met een arbeidsbeurs veel te bereiken zou zijn, waardoor men ook een betere kijk op zaken zou kunnen krijgen.

Spreker verder gaande, geeft het volgende staaltje: Aruba heeft in 1928 f 721.000 opgebracht, terwijl de uitgaven f280.000 beliepen; zoodat er een bedrag van f 441.000 overgehouden werd, in 1929 f 1.183.000 en f 654.000, dus een overschot van f539.000 in 1928 en 1929 dus ruim een millioen gulden; kan werkloosheid hieruit niet bestreden worden?

De Voorzitter hierop antwoordende, zegt dat de financieele stand van zaken van de kolonie zeer problematisch is, verder dat de inkomsten op het eiland Curacao geweldig zijn gedaald, zoozelf dat de meest optimistisch gestemden, nu pesimistisch zijn. Er bestaat een bouw-en leeningsfonds van f 3.000.000.- waarmede ook op Aruba gebouwd is, een schuld die kolonie heeft aan Rijksschatkist, voor de aflossing waarvan voorzien zal moeten worden, de kwestie nu is of het goede politiek zal zijn in dezen tijd van malaise grootere bedragen op te nemen of een gereserveerd politiek te voeren. Volgens spreker kan thans de richtsnoer niet anders zijn dan: de kolonie geve niet meer uit dan zij heeft; daar wij reeds een schuld van f 3.000.000 hebben, welks aflossing niet zonder aanboring van nieuwe bronnen, die het geheele gebiedsdeel zullen treffen, kan geschieden. Met dit voor oogen, denkt spreker dat de tegenwoordige financieele positie gehandhaafd dient te worden. Hoe grooter de schuld, hoe meer er naar aanboring van nieuwe bronnen gestreefd zal moeten worden en hoe grooter de lasten. Of het een of het ander.

Het lid Dussenbroek repliceert hierop, dat Aruba genoeg geld opbrengt dan dat wij machteloos tegenover de werkloosheid zouden staan en vraagt waar die een millioen gulden, zooals uit voormeld staat als overschot blijkt te zijn, gegaan zijn.

De Voorzitter zegt hierop dat bij de aanstaande bouw van de waterleiding er een werkgelegenheid zal komen voor 100 man, gedurende eenige maanden, waardoor eenige verlichting in de werkloosheid zal komen. Verder wordt ter bestrijding van de kwade gevolgen van werkloosheid thans te San Nicolaas onder het vreemde element nauwkeurig nagegaan, wie geen werk heeft en deze personen uitgewezen.
Spreker releveert vervolgens, hoe de bevolking van Aruba, dat vroeger uitsluitend leefde van landbouw en vischvangst, gedurende de laatste jaren zich is gaan aanpassen aan de hier gevestigde petroleum industrie, hetzij als arbeider, hetzij als vrachtrijder of leverancier van steenen, zand en grint. Thans krijgt men deze menschen er haast niet meer toe terug te keeren tot den landbouw, wat te betreuren is. Want niet uit het oog mag verloren worden dat de petroleum industrie slechts temporaire is. Daarom moeten wij er naar streven onder de bevolking liefde te kweeken voor den landbouw. Spreker vindt het idee van de oprichting van een arbeidsbeurs zeer goed.

Het lid Arends verklaart zich eveneens voor de oprichting van een arbeidsbeurs en zegt verder dat het op den weg van het Bestuur ligt ernstige maatregelen te nemen ter voorkoming van het verder uitbreiden van deze werkloosheid, ter voorkoming van de groote ontevredenheid die onder de bevolking heerscht en stelt den Raad voor, om den Gouverneur te verzoeken de gelden voor het onderhoud van wegen enz. voor 1932, nu reeds ter beschikking te stellen, teneinde het Bestuur van Aruba in staat te stellen, eenigermate de werkloosheid hier het hoofd te bieden.

Het lid Dussenbroek stemt met dit voorstel in en stelt op zijn beurt voor, dat de Raad zulks radiografisch zou doen, welk voorstel met meerderheid van stemmen wordt aangenomen.

Na eenige discussie wordt met algemeene stemmen aangenomen het voorstel van het lid Dussenbroek tot oprichting van een algemeene begraafplaats in de buurt van San Nicolaas.

Niemand meer het woord verlangende, sluit de Voorzitter deze openbare vergadering en gaat de Raad over tot een geslo-

ten vergadering.

Aldus voorgelezen,goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Vrijdag den 18n December 1931.

De Voorzitter w.g. Wagemaker; De Landraden w.g. J.R.Arehds, A.F.Dussenbroek; De Secretaris w.g. H.Oduber.

Voor afschrift.
De Secretaris.

H.Oduber

No.7 **VERGADERING** van den Raad van Politie op Maandag den 9n November 1931, met gesloten deuren.

Voortzetting van de vergadering aangevangen te 8 ure des avonds, met de bij voornoemde vergadering aanwezige leden.

De Voorzitter leidt deze vergadering op de volgende wijze in: Het doel dezer vergadering met gesloten deuren is, om de leden in de gelegenheid te stellen, hunne meening omtrent het tweede punt van de agenda van de voorgaande vergadering, vrijelijk uit te spreken, waarna overgegaan wordt tot de behandeling dier punt.

Het lid Arends het woord verkrijgende, zegt dat hij zou willen voorstellen om het verslag uit te brengen in den geest dien artikel 46 van de Kiesverordening ademt, door er op te wijzen dat de norm van f 500.- gesteld voor de kiesbevoegdheid in den tegenwoordigen tijd eenige malen is vermeerdert, zoodat om deze norm vast te houden op de juiste wijze, het geldelijk bedrag bepaald bij artikel 5, la a dient verhoogd te worden.

Het lid Dussenbroek het woord verkrijgende, zegt meer te gevoelen voor handhaving van het vigeerend artikel, om zooveel mogelijk ingezetenen gelegenheid te geven, door stemming medezeggenschap in den gang van zaken op dit eiland te hebben.

De Voorzitter spreekt zich hierop uit, in den geest van het lid Dussenbroek.

Hierop verzoekt de Voorzitter den Secretaris het beredeneerd verslag samen te stellen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 22n Januari 1932.

De Voorzitter w.g. Wagemaker; De Landraden w,g, J.R.Arends, A.F.Dussenbroek; De Secretaris w.g. H.Oduber.

Voor afschrift.
De Secretaris.

O.J.Oduber

17

No.8 VERGADERING van den Raad van Politie op Vrijdag den 18n. December 1931.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren I.Wagemaker,Gezaghebber-Voorzitter, Drn.J.R.Arends en A.F.Dussenbroek,leden en H.Oduber,Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen,die nadat het lid Dussenbroek opgmerkt en op de wenschelijkheid gewezen had,dat de tekst van de aangebrachte wijziging van de keur van den 26n Maart 1918 P.B. 1919 No.6 houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politie-voorschriften,in deze notulen opgenomen zouden worden en besloten wordt dit alsnog te doen,worden goedgekeurd en gearresteerd.

Aan het slot van den zin in de notulen van de voorgaande vergadering luidende: "Na eenige discussie wordt de wijziging van art.30 aangenomen,zoomede een nieuw art.30a" wordt alsnog toegevoegd: "zoodat de tekst hiervan luiden zal:
Ontwerp Keur,tot wijziging en aanvulling van de keur van den 26n Maart 1918 (P.B.1919 No.6) houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politie-voorschriften op het eiland Aruba.
Artikel I.De keur van den 26n Maart 1918 (P.B.1919 No.6) houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politie-voorschriften op het eiland Aruba,wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:
Artikel II.In artikel 30 worden de woorden "in het stadsdistrict" benevens de woorden "of schadelijke of walgelijke lucht verspreidt,indien zulks op de naburige erven of op den openbaren weg waargenomen kan worden",uit dit artikel weggelaten.
Artikel III.Tusschen de artikelen 30 en 31 wordt een nieuw artikel ingevoegd,luidende:
Art.30a. Het is verboden,zonder voorafgaande toestemming van het plaatselijk Hoofd van Politie,in een bedrijf eenige inrichting in werking te hebben,welke voor derden gevaar,schade of hinder kan veroorzaken of voor de gezondheid nadeelige of kwalijk riekende gassen of lucht uitlaat of verspreidt. De bestuurder van het bedrijf is verplicht op eerste aanzegging door of namens het plaatselijk Hoofd van Politie deze inrichting buiten werking te stellen."

Als punt 1 der agenda is aan de orde het voorlezen der ingekomen stukken n.l. een schrijven van Z.E.den Gouverneur waarin deze,aan de hand van toegezonden notulen der vorige vergadering,de Raad ter betere informatie omtrent de in de laatste jaren voor Aruba uitgegeven gelden,inlichtingen verstrekt over het bedrag dat uit het leeningsfonds Aruba is te nutte gekomen en er verder op wijst dat op de begrooting de voornaamste bedragen altijd zijn begrepen in de artikelen voor alle eilanden. Na voorlezing vraagt de Voorzitter of iemand daaromtrent het woord verlangd. Waarop het lid Dussenbroek opmerkt dat hij op de vorige vergadering gesproken heeft over het overschot van f 1000.000 over de jaren 1928 en 1929,terwijl in den brief van den Gouverneur inlichtingen worden verschaft over de jaren 1930 en 1931,welke inlichtingen niet gevraagd waren,zoodat voor hem nog steeds onbeantwoord is gebleven de vraag waar dit millioen gebleven is.

De Voorzitter antwoordt hierop dat deze beantwoording is te vinden in het tweede deel van het schrijven,waar er op gewezen wordt dat een groot bedrag van de begrooting voor Aruba is aangewend onder de posten uitgaven voor alle eilan-

18

den en die als zoodanig niet in het oog springen.

Het lid Dussenbroek meent dat het deel dier begrootingsposten aan Aruba besteed, niet in evenredigheid is met hetgeen Aruba opbrengt. Het is hem niet te doen om critiek te oefenen op het Bestuur van Curacao of den Kolonialen Raad, doch hij meent het recht te hebben te weten waar het geld afkomstig van Aruba's opbrengsten heen gaat.

De Voorzitter vraagt hierop krachtens welke bepalingen het lid Dussenbroek dit recht meent te kunnen ontleenen, waarop dit lid antwoordt, dat dit recht aan den Raad van Politie als een wetgevend lichaam toekomt.

De Voorzitter verwijst daarop naar artikel 101 van het Regeeringsreglement van Curacao waarin uitdrukkelijk wordt bepaald dat de Gouverneur, de begrooting ontwerpt en ter goedkeuring doorzendt naar den Kolonialen Raad. Verder wordt niemand het begrootingsrecht toegekend of opgedragen, zoodat de begrooting opgemaakt door den Raad van Politie moet worden beschouwd als een opgave van de verlangens en behoeften van dit onderdeel van het gebiedsdeel, die den Gouverneur als leidraad dient bij de opmaking der Koloniale begrooting.

Beide leden zijn daarop van oordeel dat het dan geen zin heeft om een begrooting op te maken.

Verder bestrijdt de Voorzitter de meening als zoude de Raad van Politie uithoofde van zijn bevoegdheid tot het maken van plaatselijke keuren, daaruit het recht verkrijgen medezeggingschap te hebben over de begrooting ten opzichte van de besteding der gelden. Hij wijst er op dat b.v. de gemeenten in Holland slechts het beschikkings-dus ook begrootingsrecht hebben over inkomsten uit eigenmiddelen en de rijksinkomsten daarbuiten vallen en volgens spreker heeft Aruba slechts koloniale inkomsten, die gelijk te stellen zijn met rijksinkomsten zoodat de Politie Raad daarop geen uitsluitend recht voor besteding in zijn ressort kan gronden.

Het lid Arends het woord verkrijgende zegt zich geheel te stellen op het standpunt van het lid Dussenbroek ten aanzien van het recht om te weten hoe de door Aruba opgebrachte gelden worden aangewend en wel op grond van hun positie van vertegenwoordigers van de belastingbetalers, die toch zeker mogen weten hoe de belastinggelden worden besteed.

De Voorzitter antwoordt hierop dat het lezen van verhandelingen in den Kolonialen Raad tijdens de bespreking en vaststelling der begrooting ieder belangstellende gelegenheid geeft om kennis te nemen van de bestemming die aan de gelden gegeven worden. Nogmaals wenschte spreker er op te wijzen dat de vaststelling der cijfers voor het gebiedsdeel voor ieder zijn na te gaan, maar dat het onmogelijk is ~~xxxx~~ om voor ieder onderdeel van het gebiedsdeel daarvan kennis te nemen. Zijns inziens heeft Aruba niet te klagen gezien hetgeen in de laatste 3 jaren tot stand gekomen zijn, terwijl bijna 2/3 van het bouwfonds van f 3000.000.- voor Aruba is aangewend geworden.

Het lid Arends het woord verkrijgende, zegt dat er wel een leening voor Curacao het zoogenaamde bouwfonds is gesloten, waarvan Aruba 2/3 gekregen heeft, doch dat voor wat Aruba betreft een leening niet noodig was, aangezien Aruba over deze jaren een overschot van f 2000.000.- heeft gehad.

Bij de algemeene beschouwingen op punt 2 der agenda n.l. Ontwerp-begrooting van uitgaven voor het dienstjaar 1933 zegt het lid Dussenbroek, dat het geen zin heeft een begrooting van uitgaven vast te stellen, terwijl men niet weet op hoeveel de opbrengst der middelen geraamd wordt.

De Voorzitter antwoordt daarop dat de begrooting der uitgaven niets anders is als een overzicht van de behoeften in 1933 die altijd om dezen tijd moet worden ingediend, terwijl de begrooting van inkomsten is gebaseerd op de uitkomsten van het vooraf-

gaande jaar zoodat die raming niet kan worden opgemaakt voor het nieuwe jaar is begonnen.

Het lid Arends merkt daarop nog op, dat om een juiste begrooting van uitgaven te kunnen maken men eerst moet weten de inkomsten die daartegenover zullen staan.

Het lid Dussenbroek het woord verkrijgende, meent dat het geen zin heeft een begrooting van de loopende uitgaven vast te stellen, daar deze geheel gewijsigd kan worden door het Bestuur op Curacao en er altijd uitgaven op gebracht kunnen worden die men op Aruba niet wenscht, zooals bijvoorbeeld de watervoorsiening ad f 400.000.-

Hierop antwoordt de Voorzitter dat deze post in 1931 door den Politie Raad op de begrooting is gebracht.

Het lid Dussenbroek zegt daarop dat de oplossing van het water vraagstuk door den Raad in die dagen anders is gedacht.

Hierna komt het ontwerp-begrooting in behandeling en worden na eenige discussie de navolgende posten gewijsigd:

Art.3b. wordt verhoogd met f 250.- ter aanschaffing van vakliteratuur voor het Kantongerecht.

Art.17 b. wordt verhoogd met f 360.- om dat meer in overeenstemming te brengen met de aangevraagde gelden voor den Protestantsche Predikant.

Art.38 d. worden gelden aangevraagd om de huur van het gerechtsgebouw daar uit te kunnen bestrijden.

Art.60 b. wordt verhoogd met f 960.- om de toelagen van deze ambtenaren in overeenstemming met die op Curacao te brengen.

Art.109 b. wordt verhoogd met f 800.- ter aanschaffing van meubilair voor de gerechtszaal tevens trouwzaal.

Art.118 wordt een bedrag van f 60.000.- uitgetrokken om de tuberculose te kunnen bestrijden. Het lid Dussenbroek dat dit voorstel doet, wijst op het reeds behaalde succes in het San Pedro Hospitaal, waar twee kleine kamers voor dit doel gebruikt worden.

Bij de behandeling van den post reinigingsdienst zegt het lid Dussenbroek van den Gouvernements-geneeskundige te St.Nicolaas Dr.Robles te hebben vernomen dat de reinheidstoestand in het negerdorp St.Nicolaas weder afneemt om rede de reinigingstruck soms voor openbare werken gebruikt wordt en nu en dan voor groenten vervoer naar de stad.

De Voorzitter protesteert nadrukkelijk tegen deze uitlating van Dr.Robles tegen de Landraden en het ter tafel brengen in deze vergadering aangezien hem daarvan niets is medegedeeld en hij het de plicht acht van genoemden geneeskundige om de uitvoerende dienst allereerst daarmede op de hoogte te stellen, om deze gelegenheid te geven daarnaar een onderzoek te kunnen instellen.

Het lid Arends is het met de zienswijze van den Voorsitter eens.

Waarna de begrooting in haar geheel wordt aangenomen.

Bij de rondvraag verlangde niemand meer het woord en had ook niemand eenig voorstel te doen, waarop de Voorzitter de vergadering sluit.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Vrijdag den 22n Januari 1932.
De Voorzitter w.g. Wagemaker; De Landraden w.g. J.R.Arends, A.F.Dussenbroek; De Secretaris w.g. H.Oduber.

Voor afschrift.
De Secretaris.
J. Odubs

19

Bijlage A.

Statistiek van de bevolking
der geboorten, sterfgevallen en huwelijken
over de laatste 6 jaren.

Aruba, den 21e Maart 1932.
De Gezaghebber,
Wagemaker

1926			1927			1928			1929			1930			1931.		
M.	Vr.	Totaal	M.	Vr.	Totaal	M.	Vr.	Totaal	M.	Vr.	Totaal	M.	Vr.	Totaal	M.	Vr	Totaal
Bevolking																	
3552	5654	9206	4037	6471	10.508	5305	6919	12.224	6096	7354	13.450	6880	8147	15.027	8116	7573	15.689
												eindcijfers na volkstelling:			8658	8099	16.757
												8355	7304	15.659			
Geboorten																	
154	152	306	162	189	351	263	243	506	293	244	537	310	310	620	311	311	622
															448	397	845
Sterfgevallen																	
154	180	334	65	81	146	97	70	167	102	69	171	112	110	222	154	105	259
															109	110	219
Huwelijken																	
		76			107			166			199			175			141
																	146
Levenloos ter wereld gekomen																	
		19			14			25	17	11	28	23	22	45	24	18	42
																	36

Bijlage 2.

Opgave van het aantal kiezers en dat der uitgebrachte stemmen voor verkiezing van landraden op Aruba in de laatste 5 jaren.

Jaren	Aantal kiezers	Datum van verkiezing	Aantal uitgereikte stembiljetten	Aantal geldige uitgebrachte stemmen	Aanteekeningen.
1927	185	19 Juli	20	20	Verkiezing wegens periodieke aftreding van een lid en het neerleggen van zijn mandaat door een ander landraad.
1928	-	-	-	-	geen.
1929	253	18 Juni	127	125	Verkiezing wegens het neerleggen van zijn mandaat door een landraad.
1929	253	16 Juli	204	201	Periodieke verkiezing
1930	289	-	-	-	geen
1931	404	21 Juli	324	315	Periodieke verkiezing.

1932 geen.

Aruba, 10 Februari 1932

De Gezaghebber,

Wagemaker

legger

Bijlage 3.

Staat van inkomsten en uitgaven van de Armenkas op Aruba gedurende het jaar 1931.

Ontvangsten

Jan.	1.	Saldo in kas	f.	29	20[5]
		Staangeld Circus Dumbar & Schweyer.		25.	-.
		Opbrengst vermakkelijkheidsbelasting		197	50
		Lichtingen van de Postspaarbank		150.	-.
		Opbrengst van de schutstal.		22.	20.
		Bijdrage uit de politiepot		12.	66.
		Bijdrage door S. Williamsen in zijn passagekosten		3.	-.
		Bijdrage bioscooplokaal "Gloria Theatre" 12 x f 25.-.		300.	-.
			f.	739.	56[5].
Jan.	1.	Saldo in kas	f.	287.	56[5].

Uitgaven

Begrafeniskosten van overleden onvermogenden	f.	270.	-.
Passagekosten van onvermogende bovenwinders en curaçaoenaars van Aruba naar Curaçao		129.	-.
Wekelijksche onderstand aan behoeftigen		53.	-.
Saldo in kas ulto December 1931.		287.	56[5]
	f.	739.	56[5]

Aruba den 31.e December 1931.
De Administrateur
J. Odube

De Landraden
J. Arends.
A. D. Dussenbolt

De Voorzitter
W. Wagemaker

Behalve bovenstaande saldo is de kas nog competeerende op ulto December 1931. van eene som van f 1955.94. op de Koloniale Postspaarbank

Bijlage 4.

Aruba, den 2n Februari 1932.

Ter voldoening aan het eerste lid van art.18 van de Gouvernements-beschikking dd.13 November 1905 P.B. No.42, heeft de Voogdijraad op Aruba de eer UHoogedelgestrenge het volgend verslag over het afgeloopen jaar aan te bieden.

Gedurende het jaar 1931 is de Raad slechts een keer bijeengekomen en wel ter opmaking van het jaarverslag over 1930.

Een verzoek van Mevrouw Julia Kock, tot benoeming van de St.Vicentiusstichting tot voogdesse over twee harer minderjarige natuurlijke kinderen, met hun opname in die stichting, welk verzoek in dezelfde vergadering is behandeld, is van de hand gewezen, aangezien de Raad geen voldoende termen aanwezig achtte, om deze benoeming en opname bij den Rechter aan te bevelen.

Geen klachten, van welken aard dan ook, hebben den Raad in het afgeloopen jaar bereikt.

Gedurende hetzelve werd er een zeer klein aantal natuurlijke kinderen door de moeders erkend.

De Voorzitter,

L.J.Mr.v.Lokkenfeldt

De Leden:

J.E.Maream

De Secretaris.

J.Oduber

Aruba, den 2n Februari 1932.

Ter voldoening aan het eerste lid van art.18 van de Gouvernements-beschikking dd.13 November 1905 P.B. No.42, heeft de Voogdijraad op Aruba de eer UHoogedelgestrenge het volgend verslag over het afgeloopen jaar aan te bieden.

Gedurende het jaar 1931 is de Raad slechts een keer bijeengekomen en wel ter opmaking van het jaarverslag over 1930.

Een verzoek van Mevrouw Julia Kock, tot benoeming van de St.Vicentiusstichting tot voogdesse over twee harer minderjarige natuurlijke kinderen, met hun opname in die stichting, welk verzoek in dezelfde vergadering is behandeld, is van de hand gewezen, aangezien de Raad geen voldoende termen aanwezig achtte, om deze benoeming en opname bij den Rechter aan te bevelen.

Geen klachten, van welken aard dan ook, hebben den Raad in het afgeloopen jaar bereikt.

Gedurende hetzelve werd er een zeer klein aantal natuurlijke kinderen door de moeders erkend.

De Voorzitter,

L.G.Henriquez [signature]

De Leden:

[signature]

De Secretaris.

J. Oduber [signature]

24

Bijlage 5

V E R S L A G

omtrent den toestand van het onderwys op Aruba over 1931.

Artikel 63,lid 2, van de Onderwysverordening 1927

P.B. No.5

OPENBAAR ONDERWYS.

Aan het einde van verslagjaar konden de resultaten van het onderwys op de Julianaschool weder bevredigend worden genoemd.

Met de vervanging van den onderwyzer 3e. klasse Buncamper, die naar Curaçao werd overgeplaatst, door den na volbrachte studie van Holland terugkeerenden onderwyzer le klasse Irausquin, verbeterde het onderwys qualitatief. Gedurende verslagjaar vermeerderde het aantal leerlingen doorloopend,waardoor van het onderwyzend personeel,ten opzichte van de afwerking van het programma, extra inspanning werd gevergd.

Ultimo December 1930 bedroeg het aantal leerlingen 65.

By den aanvang van het nieuwe leerjaar waren 3 leerlingen afgeschreven,te weten: 1 jongen en 2 meisjes. Voor het nieuwe leerjaar meldden zich 20 leerlingen aan, n.l. 10 jongens en 10 meisjes, die allen werden toegelaten.

De cursus kon derhalve worden aangevangen met totaal 82 leerlingen, t.w. 42 jongens en 40 meisjes. In den loop van het jaar werden nog 36 leerlingen toegelaten,voor een groot deel kinderen van Hollandsche families die zich hier kwam vestigen,terwyl 18 leerlingen de school verlieten.

Het leerjaar werd ultimo December gesloten met 100 leerlingen, t.w. 51 jongens en 49 meisjes.

Van de 100 leerlingen in 8 klassen konden er 82 naar een hoogeren klas overgaan, terwyl aan 2 leerlingen van de hoogste klas, na het voorgeschreven onderzoek naar hunnenbekwaamheden het einddiploma kon worden uitgereikt. Uit een en ander blykt dat vorderingen en vlyt bevredigend waren.

Het school verzuim bedroeg in 1931:

betrekkelyk 5.53%

volstrekt 7.45 %

Deze cyfers zyn hooger dan vorige jaren tengevolge van een kinkhoest epidemie die in het begin des jaars over het geheele eiland

werd

25

werd waargenomen.

Door het onderwyzend personeel werd verzuimd:

J.K.E.Lampe ½ dag

H.J.Schreuder 3 dagen

S.D.Roos 4 beurten

Met uitzondering van de 1e. klasse namen alle meisjes deel aan he het onderwys in de nuttige handwerken, waarin goede vorderingen werden gemaakt.

Het leerjaar werd besloten met een openbare les, welke door vele ouders werd bygewoond, waarna nog eenige feestelykheden voor de kinderen volgde.

De Surinaamsche banken werden vervangen door Hollandsche die uitstekend voldeden. Het schoolgebouw werd in en uitwendig gereinigd, gewit en geverfd.

BYZONDER ONDERWYS.

De hierby overgelegden staat geeft een overzicht van het aantal scholen, het personeel, het aantal leerlingen en het schoolverzuim. Tengevolge van een kinkhoest epidemie in het begin des jaars was het percentage van schoolverzuim hooger dan gewoonlyk. De scholen werden zeer goed bezocht en het percentage kinderen die den leeftyd voor onderwys hebben bereikt en niet naar school worden gezonden is zeer gering. Voor zoover zy er zyn, vindt dit zyn oorzaak in armoede of den verren afstand. Wat wel geregeld voorkomt is dat de ouders tengevolge van zorgelyke levensomstandigheden de kinderen van de school nemen, voor alle klassen zyn doorloopen. De beter gesitueerden laten echter de kinderen de acht klassen doorloopen, terwyl vele ouders uit het binnenland die het betalen kunnen, hun kinderen naar de jongensschooltte Oranjestad zenden. In verslagjaar bedroeg hun aantal 100 jongens. Gedrag, vlyt en vorderingen der leerlingen lieten niet te wenschen over.

De protestantsche school te Piedra Plat bleef ook dit jaar wegens het ontbreken van een leerklacht gesloten.

Aruba, 14 Januari 1932.

Namens de pl.Schoolcommissie,

De Gezaghebber-Voorzitter,

Wagemaker

Eiland Aruba. Bijlage 8.

legger

Overzicht

van de verhuurde terreinen op Aruba.

Districten	Getal perceelen op 31 December 1930	Bijgekomen in 1931	Afgegaan in 1931	Getal perceelen op 31 December 1931	Hoe omheind				Onder welke voorwaarden en bepalingen in huur afgestaan.	
					Goed	Tamelijk goed!	Slecht	In het geheel niet	Oude	Nieuwe
1e, 2e, 3e en 4e	2231	698	552	2377	685	1278	153	261	73	2304.

Aruba, 20 Februari 1932.
De Gezaghebber,
[signature]

26

Eiland Aruba.

Bijlage 9

Verdeeling der percelen naar de oppervlakte.

Districten	Getal percelen	Tot 0.25 H.A.	Tot 0.50 H.A.	Tot 1 H.A.	Tot 2 H.A.	Tot 3 H.A.	Tot 4 H.A.	Tot 5 H.A.	Grooter dan 5 H.A.
1e, 2e 3e en 4e	2377	543	113	413	634	311	143	87	133

Aruba, 20 Februari 1932
De Gezaghebber,
Wagemaker

27

1921.

28.

Burgerlijke Stand
Geboorten 1931.

	M.G.	V.G.	Totaal
Oranjestad	311.	311.	622.
	311.	311.	622.

Omschrijving	M.G.	V.G.	Totaal
stadsdistrict.	45	50.	95
1e district	27.	16.	43
2e -"-	58	60.	118
3e -"-	64.	57.	121
4e -"-	117.	128.	245
	311.	311	622

Wettig	Buitenecht
467.	155
467.	155.

Overlijden
1931.

	M.G.	V.G.	Totaal
Oranjestad	154.	105.	259
	154.	105	259.

Waarvan beneden 1 jaar van:

M.G.	V.G.	Totaal
66.	44	110.

Omschrijving	M.G.	V.G.	Totaal
stadsdistrict	33	27.	60.
1e district	7	6.	13
2e -"-	28.	18.	46
3e -"-	30.	24	54
4e -"-	56	30	86.
	154	105	259.

Levenloos.

	M.G.	V.G.	Totaal
stadsdistrict	6	4	10
1e district	0	0	0
2e -"-	3	3	6
3e -"-	7.	3	10
4e -"-	8.	8.	16.
	24	18	42.

Recapitulatie

	Geboorten M.G.	Geboorten V.G.	Overlijden M.G.	Overlijden V.G.	Vermeerderd met M.G.	Vermeerderd met V.G.	Verminderd met M.G.	Verminderd met V.G.
stadsdistrict	45	50	33	27	12.	23.		
1e district	27	16	7	6	20.	10.		
2e -"-	58.	60.	28	18	30	42.		
3e -"-	64	57.	30	24	34.	33.		
4e -"-	117.	128	56.	30.	61.	98.		
	311	311	154	105	157	206		

Gewettigd 46. kinderen.
Erkend 53. -"-

Echtscheidingen 2.

Overlijden van gehuwden, enz.
1931.

van de Overledenen	Stads	1e distr	2e distr	3e distr	4e distr	Totaal
Gehuwden	13.	4.	8.	8	13.	46.
Weduwnaren	0	0	3	5	5.	13.
Weduwen	3	1	1	3	1.	9.
	16	5	12	16	19	68

Huwelijken 1931.

Omschrijving	Stads	1e distr	2e distr	3e distr	4e distr	Totaal
	24.	10.	19.	24	64.	141.

	Bevolking						Geboorten						Overlijden					
	Oºstad	1º d	2º d	3º d	4º d	Samen	Oºstad	1º d	2º d.	3º d.	4º d.	Samen	Oºstad	1º d	2º d	3º d	4º d	Samen.
1926	2011.	1173	1998.	1875.	2149.	9026	53.	27	75.	89.	62	306.	40.	22	81.	127.	64.	334.
1927	2068	1257.	2298.	2208.	2677.	10508.	51.	38	86.	82.	94.	351.	32.	16.	38.	32.	28.	146.
1928	2277	1368.	2367.	2318.	3894.	12224.	65	76	118.	147.	100.	506.	39.	15	49.	37.	27	167.
1929	2568.	1444.	2462.	2414.	4557.	13450.	91.	60	110.	126.	150.	537.	26.	9.	35	40.	51.	171.
1930	2858.	1795.	2621.	2548.	5205.	15027.	95.	58.	115.	154.	198.	620.	55.	12.	46.	40.	69.	222.
1931.							95.	43	118.	121.	245.	622.	60.	13.	46.	54.	86.	259.

	1926.		1927		1928		1929		1930		1931.	
	Sterfte cijfer.	Levenloos.	Sterfte cijfer	Levenloos	Sterfte cijfer.	Levenloos	Sterfte cijfer	Levenloos	Sterfte cijfer.	Levenloos	Sterfte cijfer.	Levenloos.
Januari	15	0.	37.	0	13	2	27.	1	25	5.	21.	7.
Februari	9	1	13.	0	12	1	9	0	13	2	27.	1
Maart	9.	2.	11	1	8	1	13.	1	15	1	26.	3
April	12.	0	4	1	9.	1	10.	0	20.	3	19.	1
Mei	10.	2.	17.	1	9	2	10.	2	12.	4.	19.	5
Juni	17.	0.	8	0	8.	3	12.	2	10.	3	32	2
Juli	42.	3	5	0	9	0	13	2.	18.	6.	23.	3
Augustus	58.	4	6	1	7.	2	22.	1	18	2	7.	2
September	51	3	9.	5	17	5	15	5	23.	6.	21.	4.
October	40.	1	4	0	22.	1	12.	2	23	5	37.	6.
November	39	3.	17	3	14.	1	12	6	16.	6.	16.	3
December	32	0.	15	2.	39	6	16.	6.	29.	2	11.	5
	334.	19.	146.	14	167	25.	171	28	222	45	25.9	42.

Sterfgevallen verdeeld naar de leeftijden en Levenloos geboren:

beneden 1 jaar

	stads	1º	2º district	3º	4º	Samen
1926.	10	3	22	26	27	88
			buiten district			
1927	10			24.		34.
1928	8			55		63
1929	9			47		56
1930.	13.			57.		70
1931.	22.			88.		110

1 – 4 jaar

	stads	1º	2º district	3º	4º	Samen
1926.	3	3	20.	30	11	67.
			buiten district			
1927	2			38		40.
1928	1			11.		12.
1929	2			13.		15
1930.	3			22		25
1931.	5			40.		45.

5 – 19 jaar

	stads	1º	2º district	3º	4º	Samen
1926.	2	0	9	12	2	25
			buiten district			
1927	1			2		3
1928	1			6		7
1929	2			3		5
1930.	1			7.		8
1931.	2			2		4.

20 – 64 jaar

	stads	1º	2º district	3º	4º	Samen
1926.	16.	8	21.	37	10.	92
			buiten district.			
1927	14.			38		52
1928	22			37		59.
1929	20.			51.		71.
1930.	30.			64.		94.
1931.	24.			47.		71.

65 jaar of meer.

	stads	1º d	2º d district	3º	4º	Samen
1926.	9	7	13	19	14	62
		buiten district.				
1927	5			12		17
1928	6			19.		25
1929	3			20.		23
1930.	8.			17.		25
1931.	7.			21.		28

Levenloos.

	stads	1º	2º district	3º	4º	Samen
1926.	0	1	3	3	4	19.
			buiten district			
1927	7		7			14.
1928	8		17.			25
1929	11		17.			28
1930.	7.		38.			45
1931.	10.		32			42.

Jaar 1931.

Maand.	In Echt	Buiten Echt	Geboorten		Overlijden		Levenloos aangegeven kinderen.	Huwelijken
Januari	31.	20.	29.	22	15 (9).	6 (2)	7	4
Februari	24.	16	26.	24.	15 (6).	12 (5).	1	6
Maart	47	16.	35.	28.	15 (4).	11 (4).	3	4
April	28.	9	17.	20.	14 (6).	5 (2).	1	18
Mei	27	4	20.	21.	12 (7).	7 (6)	5	11.
Juni	33	12	20.	25.	18 (11)	14 (5).	2	15.
Juli	29.	15	21.	23	14 (4).	9 (3)	3	13
Augustus	24	10	17.	17	3 (1)	4 (2).	2	12
September	25	10	25.	30	14 (6).	7 (4)	4	17
October	52	15	32	35	22 (7)	15 (6)	6	10
November	58.	13	34.	37	7 (4).	9 (2)	3	23
December	49	15.	35.	29.	5 (1).	6 (3)	5.	8.
Samen	467	155	311.	311.	154 (66)	105 (44)	42.	141.

Sterfte Cijfer 1931.

	Levenloos	Beneden 1 jaar	1-4 jaar	boven 4 t/m 19 jaren	boven 19 t/m 64 jaren	boven 64 jaren	Onbekend	Totaal.
In de stad	10	22	5	2	24.	7	0	70.
Buiten de stad	32	88.	40.	2	47	21.	1	231.
	42	110	45	4.	71	28.	1	301

Opgave omtrent de gevangenen op het eiland Aruba.

Aanwezig op 31 December 1930		In het jaar 1931				Aanwezig op 31 December 1931	
		opgenomen		Ontslagen			
Mannen	Vrouwen	M	Vr.	M.	Vr	M	Vr
5	-	38	6	35	6	8	-

33 ontsl.
2 overgepl. naar Curacao g. Hymà Riso

Leeftijd der gevangenen.

Beneden 15 jaar		16-20		21-30		31-40		41-50		51-60		Overleden		Ontvlucht	
M	Vr	M	Vr	M	Vr	M	Vr	M	Vr	M	Vr	M	Vr	M	Vr
--	-	9	1	24	3	8	2	1	-	1	-	-	-	-	-

32

De cipier,
[signature]

15
29
44

2 - 18
2 - 19
4 - 20
2 - 21
4 - 22
2 - 23
9 - 24
5 - 25
2 - 26
1 - 27
1 - 30
1 - 32
1 - 33
1 - 34
4 - 35

1 - 47
1 - 50
1 - 56

44

1
1
1
1
2
2
2
2
2

Antonio Davelaar	20 dagen verv.gevang.straf	4/4/31	24/4/31	24 jaar	R.K.	chauffeur	Curacao	-	-
Hong Ying	20 " " " "	17/4/31	7/5/31	34 "	Confusius	werkman	Hong Kong	-	-
Rafael Floris	24 " " " "	24/4/31	18/5/31	24 "	R.K.	chauffeur	Venezuela	-	-
Max Thomas	14 " " " "	28/5/31	11/6/31	22 "	Angl.	"	St Thomas	-	-
Agapit Gabriel	15 " " " "	3/7/31	18/7/31	35 "	"	timmerman	St Vincent	-	-
Alberto Peralez	28 " " " "	13/8/31	16/9/31	25 "	R.K.	werkman	Spanje	-	-
Jan Pieter Croes	30 " " " "	24/8/31	23/9/31	56 "	" "	arbeider	Aruba	-	-
Wilfred Sam	8 " " " "	30/9/31	8/10/31	24 "	Angl.	chauffeur	V.S.N.A.	-	-
Cyril Alexis Cooper	20 " " " "	17/8/31	6/9/31	20 "	"	werkman	St Martin NG	-	-
Dalia Mercedes Diaz	10 " " " "	23/11/31	2/12/31	35 "	R.K.	naaister	Venezuela	-	-
Martin Dijkhoff	4 " " " "	4/11/31	8/11/31	25 "	"	werkman	Aruba	-	-
Luis Moreno	30 " " " "	6/11/31	6/12/31	25 "	"	zeeman	Venezuela	-	-
Wilfred Sam	20 " " " "	30/11/31	20/12/31	24 "	Angl.	chauffeur	V.S.N.A.	-	-
Juan Fario	30 " " " "	29/12/31		50 "	R.K.	werkman	Bonaire	-	-
Placida Amayo	2 " " " "	29/12/31	31/12/31	20 "	" "	bediende	Venezuela	-	-

De cipier,
[signature]

Gegevens omtrent de gevangenis van het jaar 1931.

No.	Namen	Reden der Veroordeeling.
1	Dudley Brewster	Het aan zyn schuld den dood van een ander te wyten hebben.
2	Simon Werleman	Diefstal.
3	Pedro M. Dijkhoff	Het hebben van een nederlage van gedis-stilleerd op het onvrye terrein be-doeld by art. 103 van de "Algemeene Verordening I.U. en D. 1908" zonder in het bezit te zyn van een byzondere schriftelyke Vergunning van den Ontvanger (Inspecteur).
4	Jacobus Kerkboom	Mishandeling.
5	Ramon Fernandes	Diefstal.
6	Casimiro Cuzco	Valschheid in geschrifte.
7	Lucretis Penha	Diefstal
8	Julio Theodoor van Dinter	Het aangifte doen dat een strafbaar feit gepleegd is, wetende dat het niet gepleegd is.
9	Bertha Guzman Soto	Diefstal.
10	Hermenegildo Perez	Diefstal
11	Daniel Richardson	Diefstal
12	Ismael Evertsz	Diefstal.
13	Rafael Flores	Verduistering.
14	Carlitoe Dirks	Diefstal, Verduistering en Oplichting.
15	Julian Sylvester Williams	Diefstal
16	Eugenia Welmann	Diefstal
17	Evaristo Lamby	Diefstal
18	Cornelis de Grijze	Diefstal.
19	Felipe Jacobs	Mishandeling
20	Simon Janga	Diefstal
21	Nicomeda Figarao	Diefstal
22	Wilfred Sam	Het aan zyn schuld te wyten hebben dat aan een ander zoodanig lichamelyk let-selwaaruit tydelyk ziekte ontstaat, bekomt/
23	Cyril Alexis Cooper	Mishandeling.
24	Epifanio Croes	Het aan zyn schuld den dood van een ander te wyten hebben.
25	Jose Antonio Maduro	Diefstal
26	Eusebio Angela	Diefstal
27	Andre Ñaurens Vervuurt	Zware Mishandeling
28	Cornelis de Grijze	Diefstal
29	Theophilus Bido	De overtreding van:Het met een motor-rytuig over een openbaren weg ryden zonder dat dit motorrytuig was voor-zien van minstens twee onafhankelyk van elkander onder bereik van den bestuurder zich bevindende remmen, met elk waarvan het motorrytuig elk oogen-blik tot stilstand kan worden gebracht.
30	Antonio Davelaar	Idem Idem
31	Hong Ying	Het bereid opium gebruiken.
32	Rafael Flores	Het opzettelyk en wederrechtelyk goed dat aan een ander toebehoort vernielen.
33	Max Thomas	Art. 69 tweede lid van de Alg. Pol Keur van Aryba.
34	Agapit Gabriel	Het aandeelen in eene lotery, die bui-ten de kolonie is aangelegd ten ver-koop in voorraad hebben.
35	Alberto Peralez	Mishandeling en in staat van dronken-schap een anders veiligheid bedreigen.
36	Jan Pieter Croes	Mishandeling.
37	Wilfred	Mishandeling.
38	Cyril Alexis Cooper	Mishandeling.

39	Dahlia Mercedes Diaz	Eenvoudige beleediging Het van het opzettelyk bevorderen van ontucht door anderen met derden een gewoonte maken.
40	Martin Dykhoff	Openbare Dronkenschap
41	Luis Moreno	Art. 233 3n 234 Algemeene Verordening I.U. en D. 1908
42	Wilfred Sam	Het opzettelyk niet voldoen aan een vordering krachtens wettelyk voorschrift gedaan door een ambtenaar belast met het opsporen van strafbare feiten.
43	Juan Fario	Bedreiging met een misdryf tegen het leven gericht.
44	Placida Amayo	Het verontreinigen van den openbaren weg.

De Cipier,

w.g. C.W.Doesberg.

STAAT

VAN

GEVANGENEN.

Staat van gevangenen gedurende het jaar 1931

Namen	Opgelegde Straffen	Datum van opname	Datum van Ontslag	Ouderdom
Simon Pena	8 mnd gevang.str.	5/8/30	2/4/31	20 jaar
Nicolaas Maduro	6 " " "	7/11/30	6/5/31	25 "
Leopold Hyman	1 jaar " "	5/12/30	17/1/31 overgepl.	20 "
Pompilio Rizo	15 " " "	21/11/30	17/1/31 id.	36 "
Leonsito Martinez	2 mnd " "	12/12/30	10/2/31	25 "
Dudley Brewster	2 " " "	20/1/31	21/3/31	32 "
Simon Werleman	4 " " "	24/1/31	24/5/31	22 "
Jacobus Kerkboom	1 " " "	21/1/31	20/2/31	22 "
Pedro M. Dijkhoff	5 " " "	31/1/31	30/6/31	47 "
Ramon Fernandes	6 " " "	28/11/30	27/5/31	19 "
Casimiro Cruzco	4 " " "	5/2/31	5/6/31	21 "
Lucretía Penha	1 " " "	3/3/31	2/4/31	23 "
Julio Theodoor V.Dinter	1 " " "	9/3/31	8/4/31	21 "
Bertha Guzman Soto	3 " " "	20/3/31	18/6/31	35 "
Hermenegildo Perez	4 " " "	17/4/31	15/8/31	26 "
Daniel Richardson	2 " " "	1/5/31	30/6/31	19 "
Ismael Evertsz	2 " " "	8/5/31	7/7/31	35 "
Carlito Dirksz	8 " " "	5/6/31		33 "
Rafael Flores	2 " " "	22/5/31	21/7/31	24 "
Eugenia Wellmann	2 " " "	17/6/31	16/8/31	23 "
Julian Sylvester Williams	3 " " "	26/6/31	25/9/31	25 "
Evaristo Lamby	1 " " "	3/7/31	2/8/31	26 "
Cornelis de Grijze	3 " " "	3/7/31	1/10/31	18 "
Felipe Jacobs	1 " " "	28/7/31	27/8/31	24 "
Simon Janga	2 weken " "	31/7/31	14/8/31	30 "
Wilfred Sam	1 maand " "	31/10/31	30/11/31	24 "
Epifanio Croes	5 mnd " "	3/12/31		24 "
Cyril Alexis Cooper	2 " " "	25/11/31		20 "
Nicomeda Figarao	1 " " "	29/10/31	28/11/31	20 "
Jose Antonio Maduro	4 " " "	13/11/31		25 "
Eusebio Angela	3 " " "	20/11/31		24 "
Andre Laurens Vervuurt	6 " " "	20/9/31		27 "
Cornelis de Grijze	10 " " "	15/10/31		18 "
Theophilus Bido	12 dagen verv."	30/3/31	11/4/31	22 "

in de gevangenis op Aruba opgenomen.

Geloofbelijdenis	Beroep	Geboortel.	Ontvlucht	Recidiv.	Overleden
R.K.	arbeider	Aruba	-	-	-
" "	"	"	-	ja	-
" "	werkman	St Martin F.G.	-	-	-
" "	visscher	Columbia	-	-	-
" "	arbeider	Curacao	-	-	-
Anglicaan	arbeider	St Vincents	-	-	-
R.K.	"	Aruba	-	-	-
" "	landbouwer	"	-	-	-
" "	chauffeur	"	-	-	-
" "	zeeman	Venezuela	-	-	-
" "	mecanicien	"	-	-	-
" "	waschvrouw	Aruba	-	-	-
" "	schrijver	"	-	-	-
" "	waschvrouw	Venezuela	-	-	-
" "	werkman	Columbia	-	-	-
Anglicaan	"	St Martin NG.	-	-	-
R.K.	zeeman	Curacao	-	-	-
" "	verver	Aruba	-	-	-
" "	chauffeur	Venezuela	-	-	-
" "	naaister	Aruba	-	-	-
Anglicaan	smid	Trinidad	-	-	-
"	-	—		-	-
R.K.	fitter	Guadeloupe	-	-	-
" "	stoker	Curacao	-	-	-
" "	zeeman	Aruba	-	-	-
" "	verver	Bonaire	-	-	-
Anglicaan	chauffeur	V.S.N.A.	-	-	-
R.K.	chauffeur	Aruba	-	-	-
Anglicaan	werkman	St Martin NG	-	ja	-
R.K.	waschvrouw	Aruba	-	-	-
" "	werkman	Venezuela	-	-	-
" "	"	Aruba	-	-	-
Protestant	werkman	Suriname	-	-	-
R.K.	stoker	Curacao	-	ja	-
Anglicaan	chauffeur	Grenada	-	-	-

I Domeingronden door het Bestuur in den loop van 1931 verkocht..

Januari	16	Een stuk domeingrond	te Savaneta	4de district	420 M²	aan	Silania de Cuba	voor ƒ	168.	-
„	26	„	„	4e „	380 „	„	Oddulio Bislick	„	152.	-
Maart	4	„	Oranjestad		± 41.	„	Isidro Alejandro Geronimo	„	205.	-
„	4	„	„		± 115.	„	Julio Victor Wolter	„	575.	-
„	4	„	„		± 122.	„	John Gerard Eman	„	610.	-
„	5	„	St Nicolaas	4de „	1215.	„	Enrique Francisco Arends	„	6075.	-
„	5	„	„	4e „	540.	„	John Gerard Eman	„	2700	
„	5	„	„	4e „	540.	„	Joseph Nathaniel Alleyne	„	2700	
„	5	„	„	4e „	196.	„	„	„	980	
„	5	„	„	4e „	196.	„	„	„	980	
„	5	„	„	3de „	110.	„	Victor Willems	„	44.	-
Mei	27	„	Oranjestad		40.	„	Victoriano Croes	„	200	
„	27	„	„		± 12.	„	Hermogena Bernabela Wever	„	60	
Juni	2	„	„		± 204.	„	Servacio Laclé Wed. Max. Schleifer	„	1020	
„	2	„	„		± 103.	„	Johan Federico Croes	„	515.	-
„	2	„	Savaneta	4de „	± 204.	„	Floriano Arends	„	89.	60
„	2	„	„	4de	400.	„	Nicolaas Thijsen	„	160.	-
Juni	10	„	„	4de	400.	„	Pedro Nogueira (a) Ras	„	160	
„	10	„		4de	256.	„	Hendrik Wever	„	102	40
„	10	„	Omstreken St Nicolaas	4de	750.	„	Willem Hendrik Hollander	„	300.	-
„	11	„	te Savaneta	4de	132.	„	Vicente Thijsen	„	52.	80
„	20	„	„	4de	113.	„	Lino Parkel	„	45	20
Juli	3	„		3de	225.	„	Gerrit Croes	„	90	-
„	9	„		3de	100.	„	Helena Werleman (a) Helenita Croes	„	40.	-
„	9	„	Oranjestad		162.	„	Apolinario Miguel Laclé	„	810	
„	15	„	St Nicolaas	4de	100.	„	Carl Nichols	„	500	
„	20	„	Oranjestad		200.	„	Policarpo Paulus Catharina	„	500.	-
Augustus	12	„	Oranjestad		± 81.	„	Rene Nicolaas Arends	„	405	
„	12	„		1e	100.	„	Gilberto Brokhoudt	„	40.	-
„	17	„		4de	196.	„	Johannes de Kort	„	78.	40
September	21	„	Oranjestad		± 136.	„	Herman Polidor Oduber	„	680.	-
November	10	„		4e	196.	„	Armando Manuel Perez	„	980.	-
„	10	„		4e	400.	„	Alfonso Hidalgo	„	160	
„	10	„		4e	160.	„	Vicentino Croes	„	64	
„	10	„		4e	288.	„	Frits Thijsen	„	115	20
„	20	„		4e	540.	„	Leonardo Johan Macabeo Henriquez	„	2700	
„	20	„	Oranjestad		85.	„	„	„	425	
				37 st.	9458					

II Domeingronden door het Bestuur in den loop van 1931 verkocht.-

				M²			f	
				9458 M²				
November 21	Een stuk domeingrond		4de district	225 "	aan Joaquin Lacle	voor	90	
" 25	" " "		4de "	144 "	" Matheo Kock[?]	"	57	60
" 25	" " "		4de "	156 "	" Pablo Maduro	"	62	40
" 25	" " "		1e "	654 "	" Thomas Donaté	"	261	60
" 25	" " "		4de "	340 "	" Bernardus Emen Croes	"	136	-
December 11	" " "		3de "	420	" Frederik Croes	"	168	
" 11	" " "		1e "	360	" Eldomiro Brokken	"	900	
" 14	" " "	te St Nicolaas	4de "	100	" Enrique Thomas Bom	"	500	
			45 stukken	11.857 M²				

— Geruild —

Januari 26	Een stuk domeingrond	4de district	± 518 M²	met	Carlito de Cuba
" 26	" " " "	4de "	700 "	"	Johannes de Kort
Juni 1	" " " "	Oranjestad	320 "	"	Thomasa Villanueva Martis c.s.
" 11	" " " "	4de distr.	± 170 "	"	Francesco Arends
			4 st. groot 1708 M²		

45 stuks grond verkocht ged. 1931
O'stad. 12 st.
1e distr. 3 "
3e " 4 "
4e " 26 "
45 " groot 11.857 M²
16 " of 6.837,23 M² meer dan in 1930.
In ruil afgestaan 4 st. groot 1708 M²

In 1930 zijn verkocht
29 st. groot 5.019,77 M²

45 — 11.857
29 — 5.019,77
16 — 6.837,23

H. GRONDUITGIFTE.

Zooals in de beide voorafgaande jaren reeds het geval was, ~~bleek~~ bestond er ook dit jaar een groote vraag ~~te bestaan~~ naar huurgronden voor bouwterreinen. Voornamelijk in de omgeving van Oranjestad en te St. Nicolaas werden talrijke stukken grond voor dit doel aangevraagd.

Dat de aanvrage van die gronden echter grooter was dan de werkelijke uitgifte daarvan, vindt zijn oorzaak in de algemeene depressie. Vele personen trokken, als het op betaling der huurpenningen aankwam, hun aanvrage weder in.

Ditzelfde verschijnsel deed zich ook voor bij de aanvragen voor gronden in eigendom. Het betroffen meestal stukken voor woningbouw. De betaling der koopsom bleek voor velen een bezwaar te zijn.

De aanvragen van gronden voor landbouwdoeleinden was zeer gering, doch hieraan blijkt geen behoefte meer te bestaan, daar in vroegere jaren talrijke stukken voor dit doel in huur werden uitgegeven, zoodat bijna iedere familie thans in het genot is van een stuk landbouwgrond.

Voorts had in het afgeloopen jaar een groot aantal overdrachten en hernieuwingen van reeds eerder uitgegeven huurgronden plaats, voornamelijk wegens het verstrijken van den contractueelen termijn van 6 jaren.

Het aantal huurpercelen bedroeg ult Dec 1930 2231.
Bijgekomen voor woningbouw 135
idem voor landbouw 11
totaal 2377

In eigendom

In ruil.

40

1931

Overzicht van de verhuurde terreinen op Aruba.

District No:s 1,2,3,en 4.

Getal perceelen op 31 December 1930 2231

Bygekomen in 1931 698

2929

Afgegaan " " 552

Aantal perceelen op 31 December 1931. 2377

Hoe omheind:

Goed	Tamelyk goed	Slecht	In het geheel niet.
685	1278	153	261

Onder welke voorwaarden en bepalingen in huur afgestaan.

Oude — 73

Nieuwe 2304

Verdeeling der perceelen naar de oppervlakte.

Getal perdeelen	Tot 0,25 HA.	Tot 0,50 HA.	tot 1 HA.	tot 2 HA.	tot 3 HA.	tot 4 HA.	tot 5 HA.	boven 5 HA.
2377	543	113	413	634	311	143	87	133

Hoeveel stukken overgedragen: 552.

" " vernieuwd :

" nieuwe: (landbouw 11
(woningbouw 135
698

In eigendom afgestaan:

Stadsdistrict 12 st.
1e " 3 "
2e " 4 "
3e " 4 "
4e " 26 "

Totaal 45 st. groot 11857 M2.

In ruil afgestaan:
4 st. groot 1708 M2.

41

KAMER VAN KOOPHANDEL EN NIJVERHEID

Eiland ARUBA. (Ned; West-Indïe)

ARUBA 28 Januari 1932

HoogEdelgestrenge Heer;

Gevolggevend aan UwhoogEdelgestrenge's verzoek vervat in UwHEG's missive dd. 19 December a.p., veroorloven we ons de vrijheid UHEG hierbij in te sluiten een Overzicht van den handel over 1931, alsmede gegevens omtrent onze werkzaamheden gedurende dat tijdvak.

Wij bieden UHEG beleefd ons excuus aan voor de niet tijdige indiening hiervan; omstandigheden van verschillenden aard hadden het ons onmogelijk gemaakt.

Echter hopen wij, dat het nog van eenig nut zal kunnen zijn.

Met de meeste hoogachting,

De Secretaris, De Voorzitter

Aan den HoogEdelgestrengen Heer
GEZAGHEBBER VAN ARUBA
Alhier.

42

OVERZICHT van Handel en Nijverheid van het eiland ARUBA alsmede gegevens omtrent de gedane werkzaamheden door de KAMER VAN KOOPHANDEL EN NIJVERHEID alhier, gedurende het jaar 1931. -

Wanneer wij den in-en uitvoer van onze handelsartikelen en landbouwproducten vergelijken met dien van het vorige jaar (petroleum en Rafinaderij producten uitgezonderd), dan spreken de cijfers wel is waar van een achteruitgang, al mocht dit verschil geen reden tot klagen geven.

Na 6 1/2 jaar dat de eerste Petroleum Maatschappij zich op dit eiland had gevestigd, kenmerkte 1930 zich als buitengewoon gunstig.

Echter in 1931 is er heel weinig gedaan aan constructie bij de twee alhier gevestigde Petroleum Maatschappijen, zoodat dit in de eerste plaats als oorzaak is te noemen, omdat de handel en nijverheid zich moesten aanpassen aan een toestand van normaliteit; d.w.z. verbruiken van het soms te veel in voorraad en voorzichtig geleidelijk laten voorzien.

Vele handelsartikelen, meestal droge goederen, daalden in prijs, wat aanleiding gaf, dat men tegen den kostprijs en soms met verlies moesten verkoopen.

Op ons zustereiland Curacao ging het ook in den handel niet erg best, met het gevolg, dat velen daarvandaan kwamen met artikelen voor uitverkoop, hetgeen ook de handelstoestand telkens bedreigde. Het waren geen kooplieden, die zich kwamen vestigen, wat anders wel toe te juichen zoude zijn, maar die na hun uitverkoop zich direct weer terug inscheepten.

Ook dient vermelding van het rondventen door vreemdelingen, die geladen met koopmansgoederen, tevoet, op ezels, en in motorwagens tot het verst gelegen klein hutje van ons eiland gingen; dit niet alleen. Zij leverden goederen tegen kleine wekelijksche afbetalingen, die ofschoon een gemak voor de koopers, aan den anderen kant een bedrog in zich sluit, omdat die artikelen soms met 50 % verhooging werden geleverd aan vele onnoozele klanten.

Salarissen en loonen zijn voor een goed gedeelte gedaald; dan komt nog bij, dat iedereen ten volle bewust is van de precaire toestand van de wereld, wat weinig waarborg biedt ten opzichte van de bestendigheid van betrekkingen en vaste verdiensten, hetgeen met zich meebrengt dat de kooplust ook verminderd is, uit vrees morgen zonder betrekking of inkomen te staan.

De koopkracht is dus van zelf ook zwakker geworden en natuurlijk tot nadeel van den handel.

Onze stoomvaartverbinding met Curacao, die zoo goed als regelmatig kan worden beschouwd, moet als een groote aanwinst worden genoemd. Echter koestert men de hoop op een rechtstreeksche verbinding met het buitenland, opdat ons eiland alzoo in de gelegenheid zal worden gesteld meer bekend te worden aan vreemdelingen. Het is een factor van zeer groote beteekenis voor den groei van onzen handel en voor de welvaart van ons eiland.

Zeer gewenscht is het daarom, om op de nieuwe Pier een Loods of bergplaats te hebben, waar ladingen ondergebracht kunnen worden, zoodat een gemakkelijke en vlugge lossing en lading

kan plaats hebben, buiten gevaar door regen beschadigd te worden. Eveneens is het een groote behoefte een lokaal daar te hebben, waar de bagages van passagiers ondergebracht kunnen worden voor onderzoek. Over deze aangelegenheden hadden we een onderhoud gehad met den heer Inspecteur der Belastingen tijdens zijn kort verblijf op het eiland, met het verzoek deze verbeterings plannen aan het Hoofdbestuur te willen aanbevelen.

Het is de algemeene meening dat er behoefte bestaat aan een Bankinstelling voor hypotheek en Crediet; dit gemis laat zich voelen zoowel in den handel als onder de bevolking. Op de wijze zooals tot nog toe plaats heeft, is het zoo willekeurig en onvoldoend, dat het aanleiding geeft naar eene degelijke Bankinstelling te wenschen.

Ook op onze verschillende takken van Nijverheid, al mocht het zijn van geen groote beteekenis, heeft de alomheerschende malaise haar invloed laten gelden. Al naarmate de prijzen daalden, hebben de loonen zich moeten aanpassen aan de omstandigheden.

STROOHOEDEN.- Hieraan wordt weinig gedaan, omdat er zoo goed als geen afzetgebied voor is. Bekend is het, dat er heel weinig verdiensten zijn voor het vlechten van de ordinaire soort. Alleen van de betere kwaliteiten wordt steeds gevlochten en dan slechts voor consumptie van dit eiland.

VISSCHERIJ. Onze visscherij heeft zich in den loop van het jaar zoo zeer uitgebreid, dat behalve de kleine zeilbootjes die elken dag versch gevangen visch aanbrengen, ook nog grootere zeilbooten zijn voorzien van ijskasten waarin versch visch onmiddllijk in ijs wordt opgeborgen en hier elke week binnenkomen. De prijzen zijn redelijk en de kwaliteiten zijn uitstekend.
Onze Kamer van Koophandel en Nijverheid hebben verschillende pogingen gedaan bij de Lago Oil & Transport Co voor plaatsing van onze versche visschen, doch zonder resultaat; slechts een zeer geringe hoeveelheid versch gevangen visch heeft ze kunnen nemen.

ALOE.-- De prijs was sinds begin 1931 blijven dalen, zoodat het voor aloehouders geen aanmoedigende zaak was. Waar het nu eene daling constateert van ongeveer 35 % van den prijs van het vorige jaar, heeft dit ongetwijfeld een verlies veroorzaakt aan kooplieden die in voorraad hebben. Wanneer onze werklieden, die voor ongeveer de helft aloesnijders zijn en gebruikt worden voor onze aloeoogst, ergens werk konden vinden, dan zouden alleen goede aloevelden worden geoogst, met het gevolg dat er geen overproductie zou zijn op de markt en gevolgelijk de prijs zou doen opgaan.

DIVIDIVI. De verdiensten die dat gedeelte onzer bevolking kan maken met het plukken van dividivi zijn zoo gering, dat er heel weinig aangedaan wordt, zoolang de prijs zoo laag blijft. Slechts dan wanneer onze bevolking armoede lijdt, zal ze te vinden zijn om dividivi te plukken en verkoopen tegen den bestaanden lagen prijs.

PINDANOTEN.-- Sinds de vestiging op dit eiland van de twee Petroleum Maatschappijen, die bij den aanvang al onze landbouwwerklieden konden gebruiken, werd er betrekkelijk weinig gedaan aan landbouw, vergeleken bij vroegere jaren. Echter niet zonder reden. Achtereenvolgens hadden we verscheidene droge jaren (geen regen) met het gevolg dat de oogsten telkens mislukten, hetgeen een aanzienlijk verlies was voor onze werklieden. Dit gaf natuurlijk weinig animo voor aanhouden, wanneer zij (werklieden) bij de Petroleum Maatschappijen ruim hun brood konden verdienen. Aldus geen pindanoten en boonen meer, die anders wel behoorden tot onze uitvoer-producten.

Verder dient nog gemeld, dat onder de tegenwoordige arbeidersloon, en zoolang onze landbouwers even primitief het landbouwbedrijf blijven uitoefenen, weinig kans bestaat om pindanoten en boonen immer weer als onze uitvoer-producten te mogen rekenen. Alleen voor mais wordt er steeds goed aan gewerkt; dit heeft minder onkosten, minder zorg en minder kans op totaal verlies.

WERKZAAMHEDEN van onze Kamer van Koophandel en Nijverheid:
Onze eerste vergadering had plaats op den 19 December 1930, waarbij het tegenwoordig Bestuur werd gekozen.

Onnoodig te zeggen, dat het begin niet makkelijk was. In de eerste plaats had het veel tijd en moeite gekost voor organisatie van een en ander, alles wat zoo goed als onbekend was. Vele vraagstukken van verschillenden aard eischten eene oplossing; conferenties moesten gehouden worden om aan verzoeken en aanvragen te voldoen; aanleggen van registers voor verschillende doeleinden alnaamate nieuwe eischen binnen kwamen; correspondenties en vergaderingen die een goed gedeelte van onzen tijd in beslag namen.

Het Bestuur heeft zeker niet stil of leeg gezeten, ondanks de vele bezigheden onzer leden in eigen werkkring, die soms verhinderden vergaderingen te houden.

We hopen binnenkort conferenties te houden voor handelaren, industrielieden, ambachtslieden en landbouwers, teneinde na afloop daarvan in die richting verdere werkzaamheden te doen in het belang van onzen handel, voor verbetering van onze nijverheid en voor de welvaart van dit eiland.

Alzoo goedgekeurd in onze vergadering van den 28sten Januari 1932.

De Secretaris, De Voorzitter,

45

jaar 1931

Rapport van de boschwachters.

VEESTAPEL

In het eerste halfjaar 1931 verminderde de veestapel aanmerkelyk, wegens gebrek aan voedsels en drinkwater, tengevolge van het lang wegblyven der regens. Uit vrees voor event. ziekten onder het vee werden vele geiten en schapen geslacht, ook vele kippen.

De veestapel werd echter niet door ziekten aangetast. Wel kwamen onder de hoenderen vele sterfgevallen voor, veroorzaakt door ziekte. pluimvee

In het tweede halfjaar is groote verbetering gekomen ; vermeerdering van het vee, dat de goede gevolgen van de regens ondervond. De toestand is goed te noemen.

LANDBOUW.

Wegens geringe regenval in het begin van dit jaar verdorde de jonge maisaanplant. De oogst is mislukt.

Gedurende het eerste halfjaar werd aan landbouw niets gedaan, wegens het wegblyven van den regen.

In het tweede halfjaar was de regenval overvloedig, tengevolge waarvan vele velden beplant werden, eerst in het 2e en 3e district en later in het 4e district, om reden het latere doorkomen der regens in dat district.

De te velde staande gewassen staan zeer goed bij. Men rekent op een overvloedigen oogst, zoowel in het Westelyk als in het Oostelyk deel van het eiland.

Eind verslagjaar was men met het snyden van den mais-aanplant in het 2e en 3e district reeds begonnen. In het 4e district wordt verwacht dat in den loop van Januari 1932 de oogst zal worden binnen gehaald.

Voedselgewassen:

1 De voornaamste aanplant is graan (kleine mais); deze groeit en rijpt heel vlug. Wegens gebrek aan zaden kon geen andere soort worden geplant. (Op enkele plaatsen groote mais).

2 Op enkele velden heeft men zoete aardappelen geplant.

3 Er werden veel boonen geplant, doch in vergelyk met de vroegere jaren is het dit jaar zeer gering te noemen. Men had weinig zaden in voorraad. Het meest was boonchi largo en op enkele plaatsen boonchi doeroe.

46

4 In het algemeen wordt niet veel groenten geteeld. De voornaamste soorten op de velden zyn:

komkommer (klein), kalaloe (een soort postelein), beenbe, pompoen, kalabas. Dezen heeft men reeds geplukt of gesneden en rekent op een tweede oogst.

Op enkele plantages (7 of 8) in het 2e district (Bubali) en op Fontein teelt men gedurende het heele jaar door het volgende: warmoes, jambo, kalabas, tomaten. Als het niet regent gebruikt men zoete putwater voor de tuintjes.

Rankvruchten. Dezen staan zeer goed voor en beloven een goede oogst. De voornaamste zyn meloen en water-meloen.

Ooft. Op de velden vindt men: cacho-, guajaba-, kers-, druif-boomen. In het tweede district en op Fontein zyn enkele plantages van vruchtboomen: t.w. mispel, mango, papaja, en ook bovengenoemde boomen. Verder zyn er Coco's plantages te Westpunt, Fontein, Balasji en Poos-chiquito. Allen staan zeer goed.

Handelgewassen.

Er zyn vele dividiviboomen op het eiland die vele vruchten geven, doch wordt niet geplukt, daar de handelprys zoo laag is.

Byna alle aloëvelden zyn gedurende 1931 gesneden en gelekt geworden. Thans staat het gewas zeer goed by.

In verslagjaar werd lang niet zooveel pinda's als vroeger geplant, wegens gebrek aan goede zaden. Wat geplant is, staat zeer goed en belooft een goede oogst; slechts voor de consumptie.

Zoutwinning.

Hieraan werd gedurende verslagjaar heel weinig gedaan.

Er zijn 3 zoutpannen op dit eiland, n.l. in de Rancho, tweede district en 4e distr. (Sabaneta) Doch zout wordt slechts voor de consumptie door het volk gehaald.

Scheepsbouw

1 bark genaamd "Aura" is in 1931 gebouwd

Kantwerk.

In het geheel ± 25 personen die zich bezig houden met haakwerken, borduren, Spaansch werken, etc.

Staat
van den veestapel op Amba.

Paarden	Ezels	Muilezels	Runderen	Geiten	Schapen	Varkens	districten
—	300	—	150	550	1100	150	1e + 2e
—	200	—	110.	1500	800	80	3e
1	190	—	5	900	1800	90.	4e
	690	—	265	2950	3700	320	Totaal

49

Regenval in mM.
over
1926 tot en met 1931.

50

Regenval in m.M. gedurende de laatste 6 jaren.

	1926	1927	1928									
	Oranjestad		stad		2e distr.		3e d.		4e d		Totaal.	
			m.M.	dagen	m.M.	d.	m.M.	d.	m.M.	d	m.M.	d.
Januari	2	101									428.77	
Februari	0	19									10.5	
Maart	0	9									34.	
April	0	79									4.5	
Mei	1.5	4									26	
Juni	3.5	40.5									13.5	
Juli	2	3.5									21.4	
Augustus	6	0									8	
September	5	82.1									153.5	
October	25	22.5									10	
November	166	113									805.3	
December	104.5	120.5									376.	
Totaal	315.5	594.1	519.9	41	477.17	37	425	32	469.4	34	1891.47	144

	1929									
	stad.		2e d.		3e d.		4e d.		Totaal	
	m.M.	d.	m.M.	d.	m.M.	d.	m.M.	d.	m.M.	d.
Januari	38.8	8	27	5	24.5	2	31	4		
Februari	22	1	12.5		-	.	6	-		
Maart	11.6	4	-		1	1	.	-		
April	-	-	-	-	-	-	-	.		
Mei	3	1	-		.	-	8	1		
Juni	-	-	-		.	.	-	-		
Juli	18	4	2	1	3.5	1	11	1		
Augustus	1	1	-		-	-	-	-		
September	38.9	5	30	4	38.5	2	45	1		
October	40.8	4	67	7	41.5	3	10	1		
November	66.	7	71	10	44	6	74.5	6		
December	35.9	9	45	9	35.5	4	87	6		
Totaal	256	44	254.5	36	188.5	19	272.5	20		

	1930								
	stad		2e d.		3e d.		4e d.		Totaal.
	m.M.	d.	m.M.	d.	m.M.	d.	m.M.	d.	
Januari	29.7	7	32	4	15	2	28	2	
Februari	1	1	-	-	-	-	-	-	
Maart	-	-	-	-	-	-	-	-	
April	-	-	-	-	-	.	16	1	
Mei	-	-	-	-	-	-	-	-	
Juni	9.8	2	-	-	4	1	7	2	
Juli	24.	3	14.5	1	-	-	7.5	2	
Augustus	-	-	4	1	-	-	-	-	
September	1	1	6.5	1	.	.	15.08	3	
October	13.7	5	21.5	5	12	3	7.5	1	
November	44.2	8	75.5	7	61	5	22.	5	
December	48.2	13	58	7	25	3	41.	5	
Totaal	171.6	40	212.	26	117.-	14	144.08	21	

	1931							
Jan.	29.7	8	19.	6	8.5	1	19.75	4
Febr	34.3	5	11.	2	16.5	1	9.3	4
Maart	-	-	-	-	-	-	-	-
April	-	-	-	-	-	-	-	-
Mei	11.3	2	8	1	3	1	9.	2
Juni	-	-	-	-	-	-	-	-
Juli	73.8	6	82.5	5	60.	2	44.	2
Aug.	28.8	7	30.1	7	24.	3	17.	2
Sept.	135.3	8	165.	10	128.	4	121.	3
Oct.	34.4	3	56.	1	38	2	10.	1
Nov.	182.6	18	179.	10	173	10	113	7
Dec.	76.2	13	58	4	57.5	2	95.5	3
Totaal	606.4	70	608.6	46	508.5	26	438.55	28

154

GOUVERNEMENT VAN CURAÇAO.

GEZAGHEBBER
ARUBA.

No. 154.

Gelieve bij beantwoording datum en nummer te vermelden.

ORANJESTAD, 20 Januari 1932.

Ik heb de eer Uw aandacht te vestigen op een spoedige afdoening van d.z. schryven dd. 19 December j.l. No. 1704.

De Gezaghebber,

Wagemaker

Aan: den ~~Heeren~~ Heer Ontvanger, H. Oduber
Dominée, Pastoor Sta. Cruz & kamer v/. Koophandel,
~~St. Nicolaas.~~
Alhier

51

K. 435. 13391 - '29.

1704

154-32

19 December 1931.

Met het oog op (de nieuwe regeling tot) het samenstellen van het jaarverslag, heb ik de eer Uw aandacht te vestigen op het indienen van de <u>staten</u>, <u>opgaven</u> en <u>rapporten</u> over het jaar 1931 volgens onderstaand schema.

Rapporten:

Financieel overzicht.

Landsfinancien.

1 Uitgaven
2 Ontvangsten
3 Kasvoorschotten
4 Geldwezen
5 Beheer

Scheepvaart

Staten en opgaven. (met toelichtingen)

-1 Overzicht van ontvangsten en uitgaven.
2 Overzicht van den stand der huurpenningen.
3 Verslag Posteryen.
4 Verslag Postspaarbank.
-5 Oliestaten.
6 Staat van in-, door- en uitvoer.
-7 Staat van in- en uitgeklaarde schepen.
8 Opgave consignatie kas.
9 Aantal vrye en verkochte kaarten voor geneeskundige dienst.
10 Aantal aanwezige automobielen.
11 Aantal aanwezige fietsen.
12 Bedrag uitgegeven aan onderstanden en behoeftigen.

Beleefd verzoek ik U zorg te willen dragen dat deze stukken <u>uiterlyk</u> 20 Januari 1932 (3 written over 2) in myn bezit zyn.

vragen schriftelijk kunnen geven wanneer deze stukken kunnen worden ingediend.

De Gezaghebber,

[signature]

den Heer

Ontvanger,

<u>Alhier</u>.

52

1704

19 December 1931.

1704.

Evenals verleden jaar Hierby heb ik de eer Uw aandacht te vestigen op het indienen van de volgende staten en opgaven over het jaar 1932: t.w.

1º Staat van Inkomsten en Uitgaven v/d Armenkas, met rapport omtrent ARMENZORG, vermeldende de verrichtte werkzaamheden, en beschouwing van de toestand in het algemeen.

2º Aantal gehouden vergaderingen door de Politie-Raad. 7.

3º Afschrift notulen van de Vergaderingen v/d Politie-Raad. (duplo)

4º Verslag van den Voogdyraad.

Beleefd verzoek ik U deze stukken Uiterlyk 20 Januari 1933 te willen indienen.

De Gezaghebber,

den Heer

Secretaris Politie-Raad, Voogdyraad, Administrateur Armenkas,

Alhier.

53

1704.

19 December 1931.

Evenals verleden jaar ... U te verzoeken mij te doen toekomen

~~Hierby~~ heb ik de eer ~~Uw aandacht te vestigen op het~~ ~~(indienen van)~~ het jaarverslag over 1931 ~~(en verzoek U beleefd daar-in)~~ met vermelding van de volgende punten ~~(te vermelden)~~.

RADIO-DIENST
Overzicht van de verrichtte werkzaamheden.
Werking oude toestellen,wanneer gewisseld, oorzaak wisseling, gevolgen daarvan en resultaat nieuwe toestellen
Wordt veel gebruik gemaakt van de Radio.(door particulieren)
Indien niet, reden opgeven.
Storingen (oorzaak).

TELEFOON-DIENST.
Storingen (oorzaak)
Hoeveel aanvragen voor nieuwe aansluitingen binnengekomen.
Indien opzegging geweest,reden daarvan.
Is een spoedig uitbreiding gewenscht
Werking der toestellen.

Gaarne zie ik dit uiterlyk 20 Januari 1932 tegemoet.

De Gezaghebber,

het Hoofd van Radio- en telefoon-dienst,

Alhier.

54

1704

19 December 1931.

Evenals verleden jaar

(Met het oog op de nieuwe regeling tot het samenstellen van het jaarverslag) heb ik de eer U te verzoeken in Uw jaarverslag 1931 omtrent de volgende onderwerpen omstandig te willen rapporteeren:

GEZONDHEIDSZORG.

1 Gezondheidstoestand v/d bevolking; geboorte en sterfte.
2 Volkshuisvesting.
3 Bestryding van besmettelyke en volksziekten.
4 Ziekeninrichtingen en poliklinieken.
5 Krankzinnigen verzorging.
6 Opleiding van geneeskundig personeel (vroedvrouwen).
7 Pharmacentische aangelegenheden.
8 Ontsmettingsdienst.
9 Wetenschappelyke onderzoekingen op medisch en hygienisch gebied.

Gaarne zie ik dit uiterlyk 20 Januari 1932 tegemoet.

De Gezaghebber,

/ Dr Robles
/ Dr J.R. Arends
✓ Dr. J.E.M.Arends

Alhier.

55

1704.

17 December 1931.

Hierby heb ik de eer Uw aandacht te vestigen op het indienen van de Staat van gevangenen over het jaar 1931 2 benevens ~~met~~ een overzicht van de verrichtte werkzaamheden. in het algemeen

Gaarne zie ik deze staat uiterlyk 20 Januari 1932 3 tegemoet.

De Gezaghebber,

den Deurwaarder-Cipier,

Alhier.

56

1704.

19 December 1931.

Hierby heb ik de eer U te verzoeken my te willen

doen toekomen:

1º Een rapport over het jaar 1931, betreffende de volgende onderwerpen;
Bestryding van misdadigheid.
1 criminaliteit
2 gevangeniswezen
3 dactyloscopie
Bestryding van onzedelykheid.
Bestryding van misbruik van verdoovende middelen en alcohol.

2º Een lijst van aangekomen passagiers (mannelyk en vrouwelyk
vertrokken " (~~nationaliteit.~~
transito "

gedurende het jaar 1931.

Gaarne zie ik deze stukken uiterlyk 20 Januari 1932

tegemoet.

De Gezaghebber,

het Hoofd v/d Vreemdelingen- en Recherche-dienst,

Alhier.

57

1704

19 December 1931.

Evenals verleden jaar

Onderstaand heb ik de eer UEdelachtbare te doen toekomen een schema, volgens hetwelk het op te maken jaarverslag 1932 van Uw ressort dient te worden samengesteld.

1. Recht en rechtsbedeeling.
   1 mededeeling van algemeenen aard.
   2 de rechtspraak
   3 industrieele eigendom
   4 faillisementen

2. Staat van behandelde strafzaken van het Kantongerecht.

Beleefd verzoek ik U hieromtrent omstandig te willen rapporteeren.

Gaarne zie ik dit verslag uiterlyk 20 Januari 1933 tegemoet.

De Gezaghebber,

den Heer

Kantonrechter,

Alhier.

58

1704.

19 December 1931.

1704.

Hierby heb ik de eer Uw aandacht te vestigen op het indienen van het jaarverslag 1931 (2) van uw ressort:t.w.

Overzicht van de werkzaamheden.

1 Haven, baggerwerken.
2 Bebakening,kustverlichting en loodswezen.

Scheepvaart.

Beleefd verzoek ik U al het meldenswaardige over 1931 (2) te willen mededeelen en zie dit verslag gaarne uiterlyk 20 Januari 1932 (3) tegemoet.

De Gezaghebber,

den Heer

Havenmeester te St. Nicolaas Oranjestad.

59

1704.

19 December 1931.

1704.

Hierby heb ik de eer U te verzoeken in Uw op te maken jaarverslag 1931 te willen opnemen het volgende:

1º Mededeeling en van algemeenen aard,

2º Schoolbezoek: t.w. schoolverzuim (reden daarvan) en kinderen die den leeftyd voor scholier hebben bereikt doch niet naar school worden gezonden.

De Gezaghebber,

het Hoofd der Julianaschool,

Alhier.

80

1704.

19 December 1931.

Hierbij heb ik de eer U te verzoeken mij wel te willen inlichten omtrent het ONDERWIJS over 1931 (2) in Uw ressort: t.w.

1e Mededeeling van algemeenen aard,

2e Schoolbezoek, t.w. schoolverzuim (reden daarvan) en kinderen die den leeftijd voor scholier hebben bereikt doch niet naar school worden gezonden (oorzaak).

Gaarne zie ik dit verslag uiterlijk 20 Januari 1932 tegemoet.

De Gezaghebber,

[signature]

aantal kinderen eind ~~December~~ 1932. en hoeveel met getuigschrift de school verlaten.

het Hoofd der scholen (byzondere)

te Oranjestad, Noord, Sta. Cruz, Sabaneta.

Fraterschool

61

1704.

19 December 1931.

Teneinde mij in de gelegenheid te stellen een uitvoerig overzicht te geven van den handel over 1931 (2), heb ik de eer Uwe Kamer beleefd uit te noodigen mij wel te willen inlichten omtrent :

1º Overzicht van den handel, met opgaaf van oorzaken van voor of achter uitgang, en beschouwing van den toestand in het algemeen.

2º Verrichtte werkzaamheden van den Kamer van Koophandel & Nijverheid.

Gaarne zie ik dit verslag 20 Januari 1932 (3) tegemoet.

De Gezaghebber,

[signature]

Handel. Zoutwinning.
Nijverheid Kantwerk.

de Kamer van Koophandel & Nyverheid,

ALHIER.

62

1704.

19 December 1931.

Evenals verleden jaar

Teneinde mij in de gelegenheid te stellen een uitvoerig overzicht te geven van den eeredienst over 1931,

hob ik de eer UZEerwaarde beleefd te verzoeken mij eenige inlichtingen te willen verstrekken omtrent den eeredienst in Uw ressort, alsook een statistieke opgave van de gemeente.

Gaarne zie ik dit verslag uiterlijk 20 Januari 1932 tegemoet.

De Gezaghebber,

den Zeereerwaarden Heer

Pastoren te Stad, Noord, Sta.Cruz, Sabaneta, St.Nicolaas

Dominee Stad,

63

9

~~CURAÇAO.~~ ~~District~~.

LOOP DER BEVOLKING

Aruba

in 1931.

64

	Januari			Februari			Maart			April			Mei		
	M.	V.	Totaal.	M.	V.	Totaal.	M.	V.	Totaal.	M.	V.	Totaal.	M.	V.	Totaal.
Levend aangegeven	29	22	51	26	24	50	35	28	63	17	20	37	20	21	41
Overleden	15	6	21	15	12	27	15	11	26	14	5	19	12	7	19
Meer levend aangegeven dan overleden	14	16	30	11	12	23	20	17	37	3	15	18	8	14	22
Gevestigd	47	20	67	188	136	324	69	31	100	63	52	115	56	19	75
Ambtshalve ingeschr.													24	20	44
Vertrokken	39	15	54	104	28	132	131	50	181	104	49	153	147	54	201
Ambtshalve afgeschr.													69	25	94
Meer (+) of minder (—) gevestigd dan vertrokken	+8	+5	+13	+84	+108	+192	-62	-19	-81	-41	+3	-38	-136	-40	-176
Totaal vermeerdering of vermindering der bevolking	22	21	43	95	120	215	-42	-2	-44	-38	18	-20	-128	-26	-154
Vermeerdering sinds 1 Jan. 1931															

	Juni			Juli			Augustus			September			October			November			December		
	M.	V.	Totaal.	M.	V.	Totaal.	M.	V.	Totaal.	M.	V.	Totaal.	M.	V.	Totaal.	M.	V.	Totaal.	M.	V.	Totaal.
Levend aangegeven	20	25	45	21	23	44	17	17	34	25	30	55	32	35	67	34	37	71	35	29	64
Overleden	18	14	32	14	9	23	3	4	7	14	7	21	22	15	37	7	9	16	5	6	11
Meer levend aangegeven dan overleden	2	11	13	7	14	21	14	13	27	11	23	34	10	20	30	27	28	55	30	23	53
Gevestigd	80	41	121	77	35	112	61	28	89	45	27	72	36	29	65	46	32	78	52	31	83
Ambtshalve ingeschr.	20	13	33	33	33	66	46	27	73	29	26	55	44	29	73	32	27	59	21	12	33
Vertrokken	188	51	239	85	27	112	80	36	116	45	46	91	39	29	68	57	34	91	51	44	95
Ambtshalve afgeschr.	120	33	153	44	34	78	58	39	97	27	4	31	28	8	36	20	7	27	15	6	21
Meer (+) of minder (—) gevestigd dan vertrokken	-208	-30	-238	-19	7	-12	-31	-20	-51	+2	+3	+5	+13	+21	-34	+1	+18	+19	+7	-7	—
Totaal vermeerdering of vermindering der bevolking	-206	-19	-225	-12	21	9	-17	-7	-24	13	26	39	23	41	64	28	46	74	23	30	53
Vermeerdering sinds 1 Jan. 1931																					30

65

Z. O. Z.

BEVOLKING OP:	M.	V.	TOTAAL.
1 Januari 1931	8355	7304	15659
1 Februari	8377	7325	15702
1 Maart	8472	7445	15917
1 April	8430	7443	15873
1 Mei	8392	7461	15853
1 Juni	8264	7435	15699
1 Juli	8058	7416	15474
1 Augustus	8046	7437	15483
1 September	8029	7430	15459
1 October	8042	7456	15498
1 November	8065	7497	15562
1 December	8093	7543	15636
31 December 1931	8116	7573	15689

BEVOLKING[illegible]-BUREAU

ARUBA

No.28

ORANJESTAD: 16 Maart 1932

Ingesloten heb ik de eer, UHEG. de uitslag der "LOOP DER BEVOLKING", per 31 Dec. '31 van Aruba, te doen toekomen.

Op de laatste pagina, is het Bevolkingscijfer gespecificeerd in mannen en vrouwen, van 1 Jan '31 t/m 31 Dec. 1931: met de eind-cijfers: 8116 -M.
7573 -Vr.

Bevolkingsc. 15689

De Ambtenaar v/h Bevolkingsregister
op ARUBA,

R. da Costa Gomez

AAN,

Den Heer GEZAGHEBBER VAN ARUBA

ALHIER

15659
622 geboren
1737 gevestigd
18018
2329 -
15689

overleden 259
vertrokken 2070
2329

65

1 / 4

niet meer nodig.

moet dit per kwartaal verzonden

1931

66

Opgave van wijzigingen in den socialen toestand van de ambtenaren, beambten enz., op Aruba gedurende het jaar 1931.

Namen van de Ambtenaren.	Gehuwd.	Datum	Namen van de Echtgenooten	Aantal kinderen	Datum v/ geboorte	Namen van de kinderen	Aanteekeningen.
Juliano Atanacio Boekhoudt	—	—	Maria Carmen Wild	2	17 Mrt 1931	Victor Juliano Isaacen Carmen Cleotilda Josefa	Beiden overl: 17/3/31.
Eugenio Winterdal	—	—	Mathilda Marcelina Henriquez	1	18 Mrt 1931.	Eugenio Cecilo	
Marcial Alcibiades Wild	—	—	Arentina de Jesus Wild	1.	8 April 1931.	Josefa Maria Eleticia.	
Richard Maurits Robles	—	—	Eleonor Charlotte Wilmans	1	27 Mei 1931.	Harold Richard.	
Jacob Rudolf Arends	Gehuwd	5/8/31	Sofia Margarita Maria Arends	—	—	—	
Ramon Donato Kock	—	—	Leoncita Maria Boekhoudt	1	11 Aug 1931.	Edita Maria	
Frederik Tulp	—	—	Elisabeth Tabak	1	5 Sept 1931.	Geertruida Cornelia	
Anthony Abraham v/d Werf	—	—	Hendrika Johanna van Wauel	1	21 Nov 1931	Neeltje Hendrika	
Egbert Octavio Frigerio	—	—	Clotilda Angiolina Henriquez	1	10 Dec 1931	Elva Rhoda.	
Pedro Federico Odor	Gehuwd	18/11/31.	Supriana de Cuba.				
Eric Arends	-„-	9/12/31.	Maria Elizabeth Ines Arends.				

Rapport aangaande de verrichte werkzaamheden van den Post voor Draadlooze Telegrafie te Aruba, gedurende de maand December en over het jaar 1931.

Gedurende de maand December was het station iederen dag op de bepaalde diensturen bezet en werd er geregeld correspondentie gevoerd met Curacao, Bonaire en schepen.

Vanaf 1 Januari t/m 21 September werd er gewerkt met de oude zenders, die bestonden uit een lange-en een kortegolfzender.

Ter voorkoming van vertragingen in het overseinen van telegrammen naar Curacao, werd meestal s'avonds en gedurende de uren van zware luchtstoringen gebruikt gemaakt van de kortegolfzender. De verbinding met schepen werd steeds gehouden met de langegolfzender. Hiermee kreeg men soms veel last, daar de schepen zich meestal buiten de reikwydten van dit station bevonden.

Ter voldoening aan het bepaalde in het Radiotelegraaf verdraag van Washington 1927 art.5 par.8 sub 1 werd begin dit jaar een moderne 800 Watt-zendinstallatie aangeschaft, die op den 22n September d.j. de plaats innam van de oude zenders. Deze nieuwe zender heeft voldaan in hooge mate aan alle gestelde eischen. Afstanden van 500 a 600 mylen werd overdag byna iederen dag ermee behaald. Verschillende malen werd door schepen de mededeeling gedaan, dat de teekens van deze nieuwe zender heel goed hoorbaar waren voor de haven van Newyork.

Gemiddeld werd gedurende dit jaar ongeveer 1295 telegrammen met 20393 woorden per maand gewisseld.

Dat de zuivere inkomsten van dit station dit jaar veel minder bedroegen dan de vorige, is het uitsluitend aan de volgende toe te schryven: dat, alle telegrammen bestemd voor buitenland kosteloos naar Curacao werden overgeseind, wat het vorige jaar het geval niet was. Dat de inkomsten aan contanten ook veel minder dan het vorige jaar bedroegen, is dit gewoon te danken aan de NLT telegrammen, die zeer goedkoop zyn en waarvan veel gebruik werd gemaakt door de Oliemaatschappyen.

Vestiging v/S. A. A. Cable, alhier?

67

Gedurende het heele jaar werd er met weinig vermeldingswaardig storingen gewerkt.

Gedurende de maand December is het station enkel een uurtje buiten bedryf geweest,wegens kortsluiting veroorzaakt door een muis, die in de zendinstallatie dood gevonden werd.

Verder hebben alle toestellen naar behooren gewerkt en geven geen reden tot eenig aanmerking.

Het aantal gewisselde telegrammen en de inkomsten gedurende de maand December en over het jaar 1931 bedroegen als volgt:

VERZONDEN TELEGRAMMEN OVER DECEMBER 1931.

Verzonden naar:	Regeerings		Dienst		Byzondere	
	Hoevh	Aant.wdn	Hoevh	Aant.wdn	Hoevh	Aant.wdn
Curacao	56	1341	1	50	507	7683
Bonaire	2	30	-	-	10	115
H.M.vanNes	5	158	-	-	-	-
Schepen	-	-	-	-	6	151
Totaal	63	1529	1	50	523	7949

ONTVANGEN TELEGRAMMEN OVER DECEMBER 1931.

Ontvangen van:	Regeerings		Dienst		Byzondere	
	Hoevh	Aant.wdn	Hoevh	Aant.wdn	Hoevh	Aant.wdn
Curacao	73	1827	2	137	483	7362
Bonaire	-	-	-	-	4	43
H.M.vanNes	6	126	-	-	-	-
Schepen	-	-	-	-	48	457
Totaal	79	1953	2	137	535	7862

DE INKOMSTEN OVER DECEMBER 1931.

Ingekomen aan contanten		f 3739.38
Nog te ontvangen van:		
Schepen		149.47
		f 3888.85
Nog te betalen aan:		
Curacao	f 2645.39	
Schepen	30.20	2675.59
Inkomsten van het station.....		f 1213.26

68

VERZONDEN TELEGRAMMEN OVER HET JAAR 1931.

Verzonden in:	Regeerings		Dienst		Byzondere	
	Hoevh	Aant.wdn	Hoevh	Aant.wdn	Hoevh	Aant.wdn
Januari	72	1806	3	115	684	9998
Februari	52	1275	1	25	631	8802
Maart	62	1450	1	21	649	9574
April	65	1471	2	42	673	8897
Mei	67	1511	3	85	686	10080
Juni	68	1753	-	-	720	10172
Juli	54	1435	2	42	628	9118
Augustus	49	1278	1	17	564	9116
September	39	848	-	-	632	9867
October	59	1658	5	153	618	10297
November	47	1300	1	28	512	8199
December	63	1529	1	50	523	7949
Totaal	697	17314	20	578	7520	112069

ONTVANGEN TELEGRAMMEN OVER HET JAAR 1931.

Ontvangen in :	Regeerings		Dienst		Byzondere	
	Hoevh	Aant.wdn	Hoevh	Aant.wdn	Hoevh	Aant.wdn
Januari	71	1917	8	268	591	7632
Februari	57	1496	1	30	527	7161
Maart	63	1595	5	150	580	7698
April	85	1986	3	92	561	7146
Mei	58	1623	5	91	514	7380
Juni	81	2251	4	236	585	8267
Juli	64	1650	-	-	548	7964
Augustus	50	1424	3	48	481	7883
September	63	1327	1	7	538	8060
October	76	2017	4	143	530	8376
November	61	1758	7	200	470	6928
December	79	1953	2	137	535	7862
Totaal	808	20997	43	1402	6460	92357

Het aantal verzonden en ontvangen telegrammen over het jaar 1931 bedroeg afzonderlyk als volgt:

Verzonden naar:	Regeerings		Dienst		Byzondere	
	Hoevh	Aant.wdn	Hoevh	Aant.wdn	Hoevh	Aant.wdn
Curacao	650	16241	19	553	7224	107279
Bonaire	3	93	-	-	168	2219
Oorlogschepen	44	980	1	25	-	-
Vaartuigen	-	-	-	-	128	2571
Totaal	697	17314	20	578	7520	112069

69

Ontvangen van:	Regeerings		Dienst		Byzondere	
	Hoevh	Aant.wdn	Hoevh	Aant.wdn	Hoevh	Aant.wdn
Curacao	744	19548	43	1402	5757	84967
Bonaire	2	55	-	-	109	1323
Oorlogschepen	62	1394	-	-	-	-
Vaartuigen	-	-	-	-	594	6067
Totaal	808	20997	43	1402	6460	92357

Het totaal aantal verzonden en ontvangen telegrammen over het jaar 1931 bedroeg als volgt:

VERZONDEN	8237 telegrammen	met 129961	woorden
ONTVANGEN	7311 "	" 114756	"
Totaal	15548 telegrammen	met 244717	woorden,

DE INKOMSTEN OVER HET JAAR 1931 BEDROEGEN ALS VOLGT:

Maanden.	Contanten.	Zuivere inkomsten.
Januari	f 4171.76	f 1468.85
Februari	3887.05	1275.73
Maart	4400.02	1242.91
April	4677.69	1251.-
Mei	5158.88	1113.53
Juni	4802.99	1343.94
Juli	4659.83	1220.74
Augustus	5066.78	933.82
September	4073.04	1021.48
October	5080.56	1104.96
November	3484.23	999.37
December	3739.38	1213.26
Totaal	f 53202.21	14189.59

Het Hoofd v/d Post voor D.T. te Aruba,

P. J. Prijeno

70

Maandrapport van den Lands-telefoondienst op Aruba over de maand December en over het jaar 1931.

Gedurende de maand December hebben verscheidene verplaatsingen van Hoofd-en Nevenaansluitingen plaats gehad,wegens verhuizingen.

Alle buitengeleidingen,die door hun eigen gewicht gerekt waren,en zoodoende met zware wind tegen elkaar sloegen,werden ingekort en uitgerekt ter voorkoming van gebrekkige aansluitingen.

Ook werden hier en daar kleine veranderingen in de buitengeleidingen gebracht om zooveel mogelyk het aanraken met de electrische stadsnet te vermyden.

Vanaf Mei t/m September werden de meeste storingen ondervonden,wegens het aanleg van het nieuwe electrische net,die steeds in aanraking kwamen met de buitengeleidingen.

Gedurende dit jaar werd er 7 betonpalen langs den weg van San Nicolaas omvergereden.

Het totaal aantal opzegging van aansluiting bedroeg dit jaar 6. De reden hiervan is toe te schryven aan gebrek aan geldmiddel door de geabonneerden,om hunne aansluitingen te blyven behouden.

Het totaal aantal aanvragen voor nieuwe aansluitingen t/m 31 December,waaraan geen gevolg kon worden gegeven,wegens het bezet zyn van alle 100 nummers op de bedieningstafel bedroegen 8. Met het oog hierop is een spoedig uitbreiding zeer gewenscht.

Alle toestellen werken in het algemeen zeer goed en een druk gebruik wordt gemaakt van de telefoon.

Het aantal storingen gedurende de maand December bedroeg:

Buitengeleidingen	13
Binnengeleidingen	2
Toestellen	2
Elementen	4
Centrale	1
Totaal	22

welke storingen onmiddellyk werden opgeheven.

71

Het aantal aansluitingen bedroeg:

Hoofdaansluitingen	98
Nevenaansluitingen	25
Part.aansluitingen	3
Publ.telefoon	1

De inkomsten over de maand December bedroegen:

Particuliere	f 669.40
Gouvernement	400.-
Totaal	1069.40

De inkomsten over het jaar 1931 bedroeg/en als volgt:

Maanden	Particuliere	Gouvernement
Januari	f 1681.-	f 329.50
Februari	1079.75	327.50
Maart	834.50	327.50
April	908.30	363.-
Mei	847.30	338.-
Juni	873.80	338.-
Juli	853.10	338.-
Augustus	691.20	338.-
September	806.70	349.-
October	780.60	349.-
November	880.10	349.-
December	669.40	400.-
Totaal	f 10905.75	f 4146.50

Het Hoofd v/d Post voor D.T. te Aruba,

P. J. Trigeiro

72

Aan den Hoogedelgestr. Heer J. Wagemaker
Gezaghebber
Alhier

Hoogedelgestr. Heer.

In antwoord op uw schrijven van 19 Dec l.l. No 1704 heb ik de eer U Ed. hierbij de volgende inlichtingen te verschaffen.
De belangstelling der ouders in het onderwijs toonde zich in het trouw naar school zenden der kinderen. Wat het onderwijs betreft, ging hun belangstelling meer uit naar de kennis van de Spaansche en Engelsche taal, dan naar die van de Nederlandsche taal, 'n verschijnsel dat we zelfs aantroffen bij (z.g.) intellectueelen. Nog steeds is 't niet doorgedrongen dat goed onderwijs voor onze scholen slechts kan gebouwd worden op 'n degelijke kennis van 't Nederlandsch. 'n Tactische propaganda voor onze taal blijft noodzakelijk. Zoo regeringssteun aan schoolbibliotheeken

geen prachtig propagandamiddel mogelijk maken?

Dit jaar ging één leerling naar Holland en één naar Amerika voor verdere studie.

't Aantal leerlingen was dit jaar meer constant dan 't vorig jaar. Van „trekvogels" had de school minder last.

't Gemiddeld aantal leerlingen boven 't zesde leerjaar bedroeg 22. 'n Bewijs dat voortgezet onderwijs nog op prijs wordt gesteld.

Van de plaatsen buiten Oranjestad bezochten ± 100 leerlingen onze school.

't Schoolverzuim werkte niet storend op 't onderwijs. Als oorzaken moeten worden opgegeven: a) exploitatie door de ouders (niet veel) b) onwil bij de jeugd en gebrek aan gezag bij de ouders (spijbelen). c) armoe.

Wat de kinderen betreft, die de leeftijd van scholier bereikt hebben, doch niet naar school gezonden worden, daarover bezit ik geen enkel gegeven.

Met beleefde groeten en als altijd gaarne tot uw dienst, teeken ik

Van U Hoogedelgestr.
de dw. dn.

Aruba 30 December 1931. fr. M. Franciscus d. P.
Hoofd St. Dom. School.

~~ter grootte onderscheidenlyk van~~

~~In het beheer dier nalatenschap is voorzien door tot cura-~~

~~tor te benoemen~~

deel hiervan b/h jaarverslag.

1. Op den 10n.Juni 1931 is de persoon van Dalia Mercedes Biaz op Aruba in staat van faillissement verklaard, op verzoek van Jack A.Abady, gevestigd op Curacao, waarby de heeren Louis Henri Curiel en Charles William Doesberg tot curatoren zyn benoemd.

Op den 1n.Juli 1931 is er verificatie vergadering gehouden waarby de schuldeischers verschenen zyn en waarby de gefailleerde een accoord aan de gezamelyke schuldeischers heeft aangeboden, welk accoord door de schuldeischers aangenomen is.

Op den 6n.Juli 1931 is by vonnis van den rechter het faillissement opgegeven omdat de door de gefailleerde aan de schuldeischers aangeboden accoord door dezen met algemeene stemmen is aangenomen.

Op den 24n.Augustus 1931 is het faillissement van Dalia Mercedes Diaz weer heropend omdat zy aan het door haar aan de schuldeischers aangeboden niet heeft nagekomen, waarby de heeren John Marie Boom en Charles William Doesberg tot curatoren zyn benoemd.

Aan den Hoogedelgestr. Heer
J. Wagenmaker
Gezaghebber Alhier

Hoogedelgestr. Heer,

In antwoord op uw schrijven van 19 Dec. l. l. No. 1704 heb ik de eer UEd. hierby de volgende inlichtingen te verschaffen.
Door trouw schoolbezoek der kinderen toonden de Ouders hun belangstelling in 't onderwijs.
Van Savoneta bezochten ± 10 leerlingen de school te Oranjestad, om aldaar het voortgezet onderwijs te volgen.
't Schoolbezoek is, de omstandigheden in aanmerking genomen, vrij goed.
Daar er in 't begin van 't jaar een ziekte (kinkhoest) heerschte onder de jonge kinderen, was 't schoolverzuim in de laagste klassen, tijdens de eerste weken, tamelijk groot.
Als voornaamste oorzaken voor

75

overig schoolverzuim, gedurende het jaar, kan worden opgegeven:
(a) verre afstand en weersgesteldheid;
(b) veldarbeid;
(c) armoede.

Dit laatste is ook de reden, waarom kinderen van 9-11 jaar reeds de school voorgoed verlaten.

Te San Nicolaas zijn er, volgens mij gegeven inlichtingen ± 70 leerlingen, die de leeftijd van scholier bereikt hebben, doch niet de school bezoeken. Verre afstand is hiervan wel de voornaamste reden.

Met beleefde groeten, teeken ik, hoogachtend

Uw U Hoogedelgestr.
dw. dn sse
M. M. v. d. Helm.
Hoofd der School te
Savoneta.

Aruba, 31 Dec. 1931.

Aan den Hoogedelgestr. Heer
J. Wagemaker.
Gezaghebber.
Alhier.

Hoogedelgestr. Heer,

In antwoord op uw schrijven van 19 Dec. ll. No 1704 heb ik de eer U.E.D. hierbij de volgende inlichtingen te verschaffen.

1. Er was trouw schoolbezoek, hieruit kan men besluiten dat de ouders belang stellen in het onderwijs.

2. Er waren ± 30 leerlingen, voor de hoogere klassen, een bewijs dat voortgezet onderwijs nog steeds verlangd wordt.

3. Het schoolverzuim was gering, de oorzaak er van was alleen ziekte of armoede.

4. 18 kinderen verlieten de school gedurende het jaar; als oorzaak kan beschouwd worden:
a) het vertrek der ouders naar elders.
b) exploitatie der ouders.
c) armoede.

5. Een der redenen waarom de kinderen, die de leeftijd als scholier bereikt hebben, niet naar school gezonden worden is de groote afstand.

76

Met beleefde groeten teeken ik
Van U Hoogedelgestr. de dw. dns.
Zr. M. Agnes.
Hoofd van Sta. Mariaschool.
Oranjestad.

Aan den Hoogedelgestrengen Heer J. Wagenmaker
Gezaghebber
Alhier.

Hoogedelgestr. Heer,

In antwoord op Uw schrijven van 19 Dec. l. l. No. 1704 heb ik de eer, U Hoogedelgestr., hierbij de volgende inlichtingen te verschaffen.
De Ouders toonden hun belangstelling in 't Onderwijs door 't trouw schoolbezoek der kinderen.
Slechts twee leerlingen hebben dit jaar de school verlaten, één vanwege vertrek naar de Playa en één vanwege ziekte.
Van de Noord bezochten 4 leerlingen de school te Oranjestad, om aldaar 't voortgezet onderwijs te volgen.
't Schoolbezoek is goed.
In 't begin van 't jaar heerschte een ziekte (kinkhoest) onder de jongere kinderen, zoodat 't schoolverzuim tot Paschen toe in de laagste klassen groot is geweest.
De voornaamste oorzaken voor schoolverzuim gedurende 't jaar waren weersgesteldheid en veldarbeid.
Van bevoegde zijde weet ik, dat hier op de Noord de kinderen, die de leeftijd van scholier hebben bereikt geregeld naar scholen komen.

77

Met beleefde groeten teeken ik hoogachtend,

Uw U Hoogedelgestr.

dw. dien[sse]

S. W. F. v/d Steen.

Playa, 31 Dec. 1931.

11

Aan den Hoogedelgestrengen Heer
J. Wagenmaker.
Gezaghebber.
Aruba.

Hoogedelgestrenge Heer,

In antwoord op uw schrijven van 19 December j.l., N°: 1704, heb ik de eer UEd. de volgende inlichtingen te verstrekken.

De ouders toonden hun belangstelling in 't Onderwijs door 't trouw schoolbezoek der schoolgaande leerlingen. Wel verlieten ruim een twintigtal leerlingen de school vóór het eindigen van het schooljaar ter oorzake van armoede.

In het begin van het jaar was er, in de lagere klassen vooral, nogal veel verzuim wegens ziekte onder de kleintjes, n.l. kinkhoest. Vanwege de vroege regenval was er ook betrekkelijk veel verzuim wegens veldarbeid en weersgesteldheid. De andere verzuimen vonden hun oorzaak voornamelijk in de armoede als gevolg van de werkeloosheid.

Op St.a Cruz zijn nog heel wat kinderen, die den leeftijd van scholier bereikt hebben, doch niet naar school worden gezonden ter oorzake van armoede.

Ook worden er zeer veel kinderen van de

78

school afgenomen vóór zij den leeftijd van 12 jaar bereikt hebben, zoodat verreweg het grootste aantal leerlingen de zes leerjaren niet doormaken. De oorzaak hiervan is ook weer de armoede, tengevolge waarvan de kinderen reeds vroegtijdig moeten meehelpen om in het dagelijksch onderhoud hunner familie te voorzien.

U Weledele beleefd groetend blijf ik met de meeste hoogachting van

Uw Hoogedelgestrenge de dienstw. dien^r.

E. J. M. Verhoeven.

Hoofd der school te St^a Cruz.

Oranjestad, 1 Jan^ri 1932.

Bijlage 5

Verslag

Omtrent den toestand van het onderwijs op Aruba over 1931

artikel 63 lid 2 van de onderwijsverordening 1927

P.B. no 5.

Openbaar onderwijs.

Aan het einde van verslagjaar konden de resultaten van het onderwijs op de Julianaschool weder bevredigend worden genoemd. ~~Met~~ De vervanging van den onderwijzer 3e kl. Burgcompen die naar Curaçao werd overgeplaatst, door den na volbrachte studie van Holland terugkeerenden onderwijzer 1e klasse Izausquin verbeterde ~~[illegible]~~ het onderwijs qualitatief ~~[illegible]~~. Gedurende verslagjaar ~~[illegible]~~ vermeerderde het aantal leerlingen doorloopend, waarom ~~[illegible]~~ van het onderwijzend personeel, ten opzichte van de afwerking van het programma, extra inspanning werd gevergd.

Ultimo December 1930 bedroeg het aantal leerlingen 65. Bij den aanvang van het nieuwe leerjaar waren 3 leerlingen afgeschreven, te weten: 1 jongen en 2 meisjes. Voor het nieuwe leerjaar meldden zich 20 leerlingen aan n.l. 10 jongens en 10 meisjes, die allen werden toegelaten.

De cursus kon derhalve worden aangevangen met totaal 82 leerlingen. d.w. 42 jongens en 40 meisjes. In den loop van het jaar werden nog 36 leerlingen toegelaten, voor een groot deel kinderen van Hollandsche families die zich hier kwamen vestigen, terwijl 18 leerlingen de school verlieten.

Het ~~[illegible]~~ leerjaar werd ultimo December gesloten met 100 leerlingen d.w.: 51 jongens en 49 meisjes.

Van de 100 leerlingen in 6 klassen konden er 82 naar een hoogere klas overgaan terwijl aan 2 leerlingen van de hoogste klas, na het voorgeschreven onderzoek naar hunne bekwaamheden het einddiploma kon worden uitgereikt. Uit een en ander blijkt dat vorderingen en vlijt bevredigend waren.

Het schoolverzuim bedroeg in 1931:

betrekkelijk 5.53 %

volstrekt 7.45 %

Deze cijfers zijn hooger dan vorige jaren tengevolge van een kinkhoest epidemie die in het begin des jaars over het geheele eiland werd waargenomen.

Door het onderwijzend personeel werd verzuimd:

J.H.Z. Lampe	½ dag
M. Schreuder	3 dagen
S.D. Roos	4 kwartier

79

Met uitzondering van de V^e klasse namen alle meisjes deel aan het onderwijs in de nuttige handwerken, waarin goede vorderingen werden gemaakt.

Het leerjaar werd gesloten met een openbare les, ~~waaraan~~ welke door vele ouders ~~getrouw~~ werd ~~gemaakt~~ bijgewoond, waarna nog eenige feestelijkheden voor de kinderen volgde.

De surinaamsche banken werden vervangen door Hollandsche die uitstekend voldeden. Het schoolgebouw werd in- en uitwendig gereinigd, gewit en geverfd.

Bijzonder onderwijs

De hierbij overgelegde staat geeft een overzicht van het aantal scholen, het personeel, het aantal leerlingen en het schoolverzuim. Tengevolge van een kinkhoest epidemie in het begin des jaars ~~waren~~ ~~[illegible]~~ het ~~cijfer~~ ~~van~~ percentage van schoolverzuim hooger dan gewoonlijk. De scholen werden zeer goed bezocht en het percentage kinderen die den leeftijd voor onderwijs hebben bereikt en niet naar school worden gezonden is zeer gering. Voor zoover zij er zijn vindt dit zijn oorzaak in armoede of den [illegible] afstand. Wat wel geregeld voorkomt is dat de ouders tengevolge van zorgelijke levensomstandigheden de kinderen van de school nemen voor alle klassen zijn doorloopen. ~~Bij~~ De betergesitueerden laten echter de kinderen de acht klassen doorloopen, terwijl vele ouders ~~die~~ uit het binnenland die het betalen kunnen, hun kinderen naar de jongensschool te Oranjestad. In ~~Zoo bezochten 40 kinderen van buiten~~ verslagjaar bedroeg hun aantal 100 jongens.

Gedrag, vlijt en vorderingen der leerlingen lieten niet te wenschen over.

De protestantsche school te Piedra Plat bleef ~~dit~~ ook dit jaar wegens het ontbreken van een leerkracht gesloten.

Aruba 15 Januari 1931
Als de Spl. Commissie
De Gezaghebber Voorzitter
[illegible]

bylage D

Staat

aantoonende het aantal scholen, leerlingen en onderwijzend personeel en het verzuim op het eiland Aruba op het eind van het jaar 1931.

Scholen	Tegen betaling of kosteloos	Leerlingen			Schoolverzuim in percenten	Aantal Onderwijzend personeel.
		Jongens	Meisjes	Totaal		
A. Openbare						
Julianaschool (met vervolgklasse)	kosteloos	51	49	100	3.53	4
B. Byzondere						
R.k. Jongenschool (met vervolgklasse)	" "	205	-	205	3.83	7
R.k. Meisjesschool (met vervolgklasse)	" "	-	266	266	2.24⁵	9
R.k. Scholen voor jongens en meisjes:						
te Noord	"	137	122	259	2.83	5
te Sta. Cruz	"	214	177	391	4.8	10
te Sabaneta	"	148	152	300	2.92	6
Protestantsche school te Piedra Plat	Deze School bleef gedurende verslagjaar gesloten tengevolge gebrek aan leerkrachten.					

Aruba, 18 Januari 1932
Namens de Schoolcommissie
De Gezaghebber-Voorzitter,

80

PROTESTANTSCHE KERK
ARUBA.

Aruba, 25 Januari 1932.

den Edelachtbaren Heer
den Heere GEZAGHEBBER
van het eiland ARUBA.

Edelachtbare Heer,

in antwoord op Uwerzijds schrijven dd. 19 December 1931, No. 1704, en Uw memorandum dd. 20 dezer, No. 154, heb ik de eer U Edelachtbare mede te deelen dat in de boeken van de Protestantsche Kerk te ARUBA

zijn ingeschreven :	Lidmaten	472
	Catechisanten..........................	36
	Zondagschoolleerlingen..................	72
In het afgeloopen jaar werden	Gedoopt...................	34
	Gestorven	2
	Huwelijken ingezegend....	7

Het aantal Protestanten op het eiland wordt geschad op 1500, doch het juiste aantal is op het oogenblik nog niet bekend, daar de kaarten der onlangs gehouden volkstelling op het oogenblik op Curacau berusten

Tot en met Maart 1931 werden de diensten gedaan door den Heer BUWALDA, Officier van het Leger des Heils, van April tot September door den Heer Holmberg, Zweedsch Zendeling terwijl de Kerk 4 October 1931 haar eigen herder en leeraar ontving.

Het jaar werd besloten met het gebruikelijke kerstfeest, de dienst wordt bijgewoond door gemiddeld 60 a 70 hoorders.

81

Sinds de komst van ds. C. Milet de St- Aubin, werden er wekelijksche diensten ingericht te Oranjestad en Piedra Plat 2 Engelsche diensten te St. Nicolaas , 1 Engelsche dienst te Oranjestad per maand en 2 maal werd avondmaal gehouden , n.l. 1 maal te Oranjestad en 1 maal te Piedra Plat.

De maandstaat van den Predikant is dus aldus :

1 o. Zondag van de maand	7 uur	Papiamentsche dienst	Piedra Plat
	9 "	Hollantsche dienst	Oranjestad
	11 "	Engelsche dienst	St-Nicolaas
	7 "	" "	Oranjestad
2 o. " " " "	7 "	Pap "	Piedra Plat
	9 "	Holl. "	Oranjestad
	7 "	Eng. "	St- Nicolaas
3 o. " " " "	7 "	Pap. "	Piedra Plat
	9 "	Holl. "	Oranjestaad
	7 "	Holl. "	"
4 o. " " " "	7 "	Pap. "	Piedra Plat
	9 "	Holl. "	Oranjestad
5 o. " " " "	als vierde Zondag		

De Zondagschool wordt bezocht te 4 uur elken zondag

De Ziekenhuizen worden bezocht een maal per week regelmatig en ingeval geestelijk wordt ingeroepen.

De Gevangenis is bezocht twee maal in het afgeloopen kwartaal.

Verder resorteeren nog onder de geestelijke zorg van den Predikant : 17 Mariniers en 24 Politiemannen, bij wie in het afgeloopen kwartaal in totaal 5 bezoeken zijn gebracht.

De scriba : G. Kripp Lange

De predikant : C. Milet de St Aubin

Voorwerk

HoogEd. Gestrenge Heer,

In het jaar.1931 zyn er in de Parochie Santa-Cruz 129 kinderen geboren
getrouwd: 21 paren
gestorven: 72 waarvan 23 volwassenen en 49 kinderen.
Het aantal parochianen bedraagt ongeveer 3800.
Met beleefde groeten

van U HoogEd. Gestrenge de dienstw. dn.

J. J. L. Tolenaar o.p.

Den HoogEd. Gestrenge Heer I.Wagemaker,
Gezaghebber van Aruba.

Santa-Cruz,19 Januari 1932.

82

Jaarverslag

Aruba 2 Januari 1931.

Aan den HoogEdelGestr. Heer
J. Wagemaker -
Gezaghebber.
Alhier. ——.

HoogEdelGestr. Heer.

Gaarne voldoe ik aan uw verzoek, opgevat in uw schrijven van den 19 Dec. 1931, en zend U hieronder een statistiek mijner parochie over 1931.

- Aantal zielen der parochie : ± 3.300
- Geboorten : 138.
- Sterfgevallen : 60.
- Huwelijken : 36.
- Gedoopten : Kinderen 138; volwassenen 4.

Hiermede hoop ik aan uw verlangen te hebben voldaan en verblijf met hoogachting, Uw dw. dn.

pastoor Leppenfeldt

83

Hoog Ed Gestr Heer

Naar aanleiding van Uwe laatste nota heb ik de eer U mede te deelen dat in mijn parochie wonen: ± 1200 R.K.

119 werden gedoopt.
22 getrouwd
25 zijn er gestorven.

Met de meeste hoogachting

P.F. Hendriks OP

San Nicholas 31 Dec 1931

84

Noord 1 Jan 1932

Hoog Ed. Gestr. Heer.

Hiermede zend ik U het verzochte overzicht:
aantal Katholieken ± 2300.
" gedoopte kinderen 96, waarvan 12 buiten huwlijk.
" huwlijken 16
" dooden 48, waarvan 32 kinderen

Vertrouwende hiermede aan uw verlangen te voldoen

Uw dw. dr.

pastoor J. Koenen
Noord
Aruba.

85

P A R O C H I E

S A V O N E T A

* *

*

ARUBA, 18 Januari 1932.

AAN DEN HEER GEZAGHEBBER VAN ARUBA

te

O R A N J E S T A D .

No. 3

In antwoord op uwe missive no. 1704 dato 19 December j.l. heb ik de eer UHoogEdelgestr. de volgende opgave te verstrekken:

aantal zielen	1230	waarvan
mannen	454	
vrouwen	467	
kinderen b/7j	309	
GEBOORTEN	80	
Sterfgevallen	36	waarvan
volwassenen	8	
kinderen	28	
HUWELYKEN	22	

Met verschuldigde hoogachting

uw dw, dr.

p. [illegible]
pastoor

JAARVERSLAG.

over het jaar 1931, ingezonden doorde gouvernements-geneeskundige J.R.Arends over de geneeskundigen dienst van het 3e en 4e district van het eiland Aruba.

Algemeene gezondheidstoestand. Gedurende het jaar 1931 is de algemeene gezondheidstoestand van de bevolking in het 3e en 4e district van het eiland Aruba niet ongunstig te noemen. Epidemieën deden zich niet voor. In Januari, Februari en Maart werden een groot aantal gevallen van bronchitis cataarrhalis waargenomen die in Maart de hoogste top bereiken. In deze maand hebben letterlyk alle kinderen tusschen ~~xyfxxx~~ één en vyf jaar op Savaneta en San Nicolaas aan deze aandoening van de luchtwegen, die vaak met broncho-pneumonie gepaard ging, geleden. Kinkhoest. In de maand Januari werden enkele gevallen van kinkhoest waargenomen. Scorbuut kwam sporadisch voor. In het geheel werden gedurende het heele jaar 5 gevallen geconstateerd in de maand Januari.
Gevallen van Typhus abdominalis, alastrim en lepra deden zich niet voor.
Dysenterie. Van de tropische aandoeningen traden het meest op den voorgrond de gevallen van Dysenterie ~~xx~~ , waarvan in Januari 26 gevallen werden waargenomen. In het geheel werden behandeld gedurende het jaar 53 gevallen
waarvan 33 gevallen by mannen en
20 gevallen by vrouwen en kinderen.
De spinale kinderparalyse van Heine-Medin kwam niet voor. Evenmin gevallen van Bilharzia.
Enteritis. Deze aandoening kwam het meest voor in Februari en in de regenmaand October. Het meest had daarvan te lyden kinderen beneden twee jaar.
Tuberculose. Hiervan werden behandeld 14 gevallen, de meeste reeds in vergevorderd stadium en afkomstig uit het 3e district uit St Cruz, by personen van middelbare leeftyd.
Van de 14 gevallen waren: 10 vrouwen en
4 mannen.
Van behandeling kan hier echter niet worden gesproken. Het ~~xxxkxxxxx~~ zieknhuis biedt gelegenheid voor de opname van 3à 4 patienten in afgezonderde kamers die niet geschikt zyn voor de behandeling van dergelyke patienten. Zoolang er op het eiland geen behoorlyke gelegenheid bestaat tot opname en isoleeren van ~~xxxx~~ deze patienten en zoodoende verdere uitbreiding voorkomen kan van een afdoende behandeling en bestryding niets komen. Dat er toch iets te bereiken is bewyst het feit dat niettegenstaande de ongunstige factoren twee patiënten in beginstadium met succes in het ziekenhuis werden behandeld en ontslagen.

Geboorte en sterfte. Uit onderstaande lysten blykt dat de geboortecyfer niet is toegenomen (tweepersonen meer dan 1931), echter is de sterftecyfer gestegen met 25 %, in het virde district met 25 %.

Geboorten.

	M.G.	V.G.	Totaal.
Stadsdistrict	45	50	95
1e district	27	16	43
2e "	58	60	118
3e "	64	57	121
4e "	117	128	245
	311	311	622

Sterfte-cyfer.

				Levenloos	M.G.	V.G.	Totaal
Stadsdistrict	33	27	60		6	4	10
1e "	7	6	13		0	0	0
2e "	28	18	46		3	3	6
3e "	30	24	54		7	3	10
4e "	56	30	86		8	8	16
	154	105	259.		24	18	42

87

Volkshuisvesting. De woningtoestand op San Nicolaas, speciaal in het zgn negerdorp laat nog steeds veel te wenschen over. Wel zyn er dit jaar by vele woningen primitieve latrinen gebouwd maar de hydienische toestand van het dorp blyft beneden peil. Ophooping van vuil en afval blyven steeds als ongunstige factoren gelden die het infectie-gevaar bedreigen en by eventueel epidemie gevaar opleveren voor een uitbreiding van alle mogelyke infectie-ziekten.
In het overige gedeelte van het district is de toestand nogal dragelyk. Ook dit jaar zyn vele nieuwe woningen gebouwd, vooral in het vierde district op Savaneta. Alleen gebrek aan behoorlyk drink- en waschwater zal een factor blyven waarmede rekening dient te worden gehouden. Misschien dat een uitbreiding van de nieuw aan te leggen waterleiding naar deze districten hierin verandering kan brengen. In het belang van de volksgezondheid is een dergelyke uitbreiding in elk geval sterk aan te bevelen. Het begrip hygiene dat een voorname factor is in de samengestelde van de volksgezondheid dient het volk te worden bygebracht. Zoo zou het aanbeveling verdienen by het bouwen van gouvernements-woningen rekening te houden met behoorlyke badgelegenheid ook voor het personeel.

Besmettelyke en volksziekten. Gelyk reeds boven gezegd deden zich gedurende het jaar geen epidemieën voor op het eiland.
Lues.

In het geheel werden behandeld 56 gevallen; waarvan
38 by mannen en
18 by vrouwen.

Van deze gevallen waren:

Syphilis acquisita		52
waarvan	primair	30
	secundair	15
	tertiair	7
Syphilis hereditaria		4.

Van de 30 gevallen van de primaire waren:	20 met ulcus durum
	10 met pynlooze adenitis
Van de 15 gevallen van de secundaire waren:	3 met exantheem
	3 met roseolen
	9 met pyn in de beenderen
Van de 7 gevallen van de tertiaire waren:	4 met ulcera
	3 met gumma
Van de 4 gevallen van de hereditaire waren:	3 met papuleus exantheem
	1 met Hutchinsonse tanden.

Blenorrhea urethralis. Hiervan werden behandeld	70 gevallen, waarvan
	15 by vrouwen en
	55 by mannen
daarby waren:	12 met posterior aandoening
	3 " phimosis
	9 " epididimytis
	5 " arthritis.
Ulcus molle: Hiervan werden behandeld:	28 gevallen, waarvan
	3 by vrouwen
	25 by mannen.

88

Ziekeninrichtingen en poliklinieken.

In het San Pedro hospitaal werden verpleegd: Vrouwen 337 Totaal 625
Mannen 288

Gouvernementspatienten: totaal ~~625~~ 149 waarvan vrouwen ~~337~~ 83
Mannen 66

Particuliere patienten : totaal 385 waarvan vrouwen 254
mannen 131

Overleden in het hospitaal: 21
Bevallen 34.

Aantal verpleegdagen 10672 waarvan voor gouvernements rekening: 4334
particulier 5349

Poliklinieken bestaan er op het eiland niet. Het zal echter zeer in het belang van de volksgezondheid zyn wanneer hier een polikliniek voor geslachtziekten kan worden opgericht.

Krankzinnigen verzorging. Aangezien er geen gelegenheid bestaat voor het verplegen van krankzinnigen worden deze patienten altyd naar Curaçao gezonden. Hoog noodig wordt geacht een kamer of cel voor opsluiting van deze patienten wanneer er op een scheepgelegenheid moet worden gewacht. Gewoonlyk worden deze patienten in de politie-wacht opgesloten.

Vroedvrouwen. Dit vraagstuk blyft altyd een zeer urgente. Behoorlyk opgeleide vroedvrouwen zyn er niet in het district te vinden. De geboorte-cyfer van het 3e en 4e district is dit jaar weer byna 60 % van het heele eiland. Het gebrek aan goed geschoolde vroedvrouwen is nypend.

Operaties. Twee haemorrheid operaties en een hernia werden door ondergeteekende verricht in het San Pedro hospitaal.

Algemeene opmerkingen. De verhoudingen tusschen de op het eiland werkende geneeskundigen zyn van byzondere vriendschappelyken aard. Er werden gedurende het jaar meerdere malen byeenkomsten gehouden waarby alle vraagstukken werden besproken die in het belang van de volksgezondheid zyn .

Aruba den 19en Januari 1932
de gouvern geneeskundige

Arends

J.R.Arends.

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA, N. W. I.

ARUBA, 20 Januari 1932

JAARVERSLAG

over het afgeloopen jaar 1931-1932, ingezonden door J.E.M.Arends, Arts-Gouvernements-geneeskundige, over den geneeskundigen dienst van het eiland Aruba in het algemeen en stads-, Iste en 2e district in het bizonder.

ALGEMEENE GEZONDHEIDSTOESTAND.

De gezondheidstoestand van het gedeelte dat onder de ondergeteekende resorteert was over het algemeen niet ongunstig te noemen. De regenval, die in het begin van het tweede helft van het jaar goed is ingezet en daarna voldoende is blyven vallen zoodat de oogst zoo goed als zeker gelukken zal, zal al de misres van de droogte voorkomen. De gevallen van SCORBUUT en andere AVITAMINOSE ziekten kwamen er zoo goed als niet voor. Ofschoon de crises alhier er ook degelyk gevoeld wordt is voedingstoestand van de arbeidende bevolking niet ongunstig te noemen..

De FEBRIS TYPHOIDEA kwam er gelukkig niet voor geduerende hetafgeloopen jaar. Ook de VARICELLAE, waterpokken en de z.g. ALASTRIM kwamen er niet voor. LEPRA-geen enkel geval. De INFLUENZA, griep, epidemie die in Augustus van het vorig jaar was uitgebroken heeft zich byna gedurende het geheele afgeloopen jaar met verschillende top verheffingen voorgekomen. Deze influenza epidemie deed zich ook voor in den vorm van catarrhale-respiratorische aandoeningen. Terwyl de rheumatische en gastro-intestinale vormen er ook voorkwamen. De morbiliteit in deze epidemie was er laag terwwyl de mortaliteit heel hoog was.

MALARIA werd alleen geconstateerd by personen afkomstig uit den vreemden als Maracaibo, Sta Martha, Cuba, Trinidad etc.

De meeste gevallen van DYSENTERIE waren van amoebairen vorm en kwamen voor voornamelyk onder de volwassenen en grootere kinderen. Het aantal bedroeg gedurende het geheele jaar 149.

BILHARZIA werd er niet geconstateerd.

De PERTUSSIS, kinkhoest, kwam voornamelyk in de eerste helft van het jaar epidemisch voor en zware bronchitis en catarrhale pneumo als de voornaamste complicaties.

TUBERCULOSE. Meestal long tuberculose en heeft de meeste slachtoffers onder de minder gegoede en voornamelyk in de districten Tanki Leendert Noord en Piedra plat. Nog steeds wacht de tuberculose bestryding op een voldoende oplossing. Daar zooals boven vermeld behooren de meeste slachtoffers onder de armste, de minst financieel en oecomisch krachtige, behoort volgens de ondergeteekende de bestryding te bestaan in het verwyderen van de bron van infectie. Hier namelyk in het overbrengen van de tuberculoosgeinfecteerde in eene afzonderlyke barakken.

GESLACHT ziekten. Toestand niet veel verandert in vergelyking met het vorig jaar.

LUES.

Aantal.............................22
waarvan van vrouw.gesl.............5
mann. gesl.........................17

Hiervan

Syphilis acquisita.................22

waarvan

primair stadium....................13
secundair stadium..................6
tertiair stadium...................2
Hereditair.........................2

By al deze gevallen werd er de diagnose gecontroleerd door bloedonderzoek in het laboratorium te Curacao.

90

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA, N. W. I.

ARUBA,

vervolg II

BIENNORRHOEA URETHRAE GONNORRHOICA
Aantal..I04
waarvan van mannelyk geslacht.........................92
van vrouwelyk geslacht.........................I2
Complicaties:
Epididymitis............6
Pars posterior.......I2
Arthritis..............4
ULCUS MOLLE
Aantal................6
Alleen met zeer pynlyke lymphatische klierzwellingen

ENTERITIS
Aantal gevallen.......II84 . Hiervan waren de meeste gevallen onder de kinderen. De oorzaak er hiervan was meestal te zoeken in de ondoelmatige voeding en slechte voeding en drinkwater.
BURGELYKE STAND
Geboorten gedurend het jaar I93I totaal...................622
Hiervan van vrouwelyk geslacht...............................3II
van mannelyk geslacht...................................3II

Stadsdistrict	M.G.....45	V.G.....50
Io "	" ".....27	" ".....I6
2o "	" ".....58	" ".....60
3o "	" ".....64	" ".....57
4o "	" "....II7	" "....I28

Overleden gedurende het jaar I93I Totaal...................259
Hiervan van mannelyk geslacht...............................I54
" " " I05

Stadsdistrict	M.G.....33	Vr.G....27
Io	" ".....7	" ".....6
2o "	" ".....28	" "....I8
3o "	" ".....30	" "....24
4o "	" ".....56	" "....30

Levens loos geboren gedurend het jaar I93I tootal..........42
Hiervan van mannelyk geslacht...............................24
van vrouwelyk geslacht...............................I8

Stadsdistrict	M.G......6	Vr.G....4
Io "	" "......0	" "....0
20 "	" "......3	" "....3
3o "	" "......7	" "....3
4o "	" "......8	" "....8

Huwelyken

Stadsdistrict.......24	Erkend......53 kinderen
Io...................I0	Gewettigd...46 "
2o...................I9	
3o...................24	
4o...................64	

Volkshuisvesting. De toestand er hiervan liet gedurende het afgeloopen jaar niettegenstaande veel verbetering-en waren er aangebracht nog veel te wenschen over. Deels hiervan niet zoozeer in de bouw van de huizen zelf maar meer in onvoldoende gebruik van water of liever onvoldoende aanleg voor water toevoer en afvoer van faecalien en andere vuil.
Voordurend werd er in het afgeloopen jaar aan de reining van de straten gewerkt

91

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA, N. W. I.

ARUBA,

Vervolg III

Gemis aan eene polikliniek voor geslachtziekten wordt erg gevoeld. Ook een geschikte plaats voor tydelyk opname van krankzinigen bestaat er niet. Verbetering er hierin is dringend gewenscht, De vroedvrouwen vraagstauk was gedurend het afgeloopen jaar even dringend als voorheen en wacht op eene oplossing. In het San Pedro de Verona hospitaal waar er de on en minvermogende en ander gouvernements petienten behandeld werden, waren de volgende verrichtingen gebeurd.

Totaal aantal opgenomen patienten.........................625
hiervan aantal van mann. gesl.........288 hiervan overleden } 21
" vrouw.gesl........337 " "
Gouvernements patienten totaal............................149
hiervan van mann.gesl...............66
vrouw.gesl...............83
Particulieren patienten...................................385
hiervan van mann. gesl..............131
vrouw.gesl..............254
Marine..77
Militaire politie...14
Totaal aantal verpleegdagen...........10672
Aantal bevallingen .....34.
Verpleegdagen:
Gouvernements 4334
Particulieren.............5349
Marine....................736
Mil.Politie...............254

Alcohol vraagstuk. Hiervan was er in de afgeloopen periode geen verandering getreden. Het verbruik is hetzelfde gebleven.

SCHOOL:
De scholen werden er geregeld ieder maand bezocht en in het begin van het jaar werden de kinderen gevaccineerd. De hygienische toestand op scholen waren gunstig .Er waren heel weinig schoolverzuim wegens ziekten.

BAKKERYEN EN SLACHTERY werd er geregeld bezocht en voor namelyk op naleving van hygienische maatregelen gelet. Alleen zal ondergeteekende er de aandacht erop willen vestigen dat by bovengenoemde gebouwen beter voor toevoer van waschwater en afvoer van vuil gezorgd te moeten worden.

HAVENDIENST; Hier gebeurde er niets bizonders. Er kwamen er geen geval voor quarantaine. De meest aankomende vaartuigen waren zeilschepen van de naburige republieken en eilanden.

De Gouvernements-geneeskund.
J E M Arends

92

JAARVERSLAG 1931.

In Mei 1931 werd my opgevdragen de gouvernementspatienten te behandelen, alsmede toezicht op de hygiene te San Nicolas te houden.

Het aantal gouvernementspatienten bedraagt zeer weinig, zoodat moeilyk door my een generaal overzicht kan worden ~~gehouden~~ verkregen.

De havendienst leverde niet veel byzonders op.

Aantaal ingekomen schepen bedroegen:

Laketankers 2200.

Oceantankers 529.

Vrachtschepen 29.

Er kwamen eenige gevallen van Lues en Gonnorrhoe op de schepen voor. Deze werden direct voor behandeling doorgestuurd naar het Hospitaal van de Maatschappy, voor zoover Maatschappyschepen; de rest werden naar Dr. Arends doorgestuurd.

Het aantal gevallen van geslachtziekten op de kleine schepen op de Maracaibovaart is zeer groot. Ook deze worden byna allen op de Maatschappy behandeld.

Besmettelyke ziekten kwamen niet voor.

Een geval van Tetanus, welke in het Pan. Am. Hospitaal overleed.

Onder de gouvernementspatienten kwamen enkele gevallen van T.B.C. voor, eenige gevallen van Dysenterie (geen bacteriologisch) onderzoek.

Van epidemiën die de volksgezondheid ernstig bedreigden, kon

ik niet veel merken. Ik merk echter nogmaals op, dat ik slechts heel weinig patienten zag, waardoor een oordeel hierover moeilyk te vormen is.

VOLKSHUISVESTING:

D e volkshuisvesting laat te San Nicolas veel te wenschen ov er vooral in het Negerdorp.

Overal ligt er vuil om en by de huizen. Ook in de huizen is de toestand verre van rein.

G edurende den laatsten tyd zyn er eenige latrines gebouwd, echter nog niet voldoende.

Dat hierin verbetering moet komen behoeft geen betoog.

Dit dorp vormt een constant gevaar.

Een geval van besmettelyke ziekte en dè ramp is niet te overzien.

De gouv.geneesk.

Lrobly

POLITIE ARUBA.
Afd: Burgerpolitie.
No. 7 1932
Onderwerp: Gegevens betreffende Misdadigheid, Onzedelijkheid, misbruik verdoovende middelen en alcohol en passagiers verkeer op Aruba in het jaar 1931
Bijlagen: drie

RAPPORT.
-o-o-o-o-o-o-o-o-

Ik heb de eer U Hoog Edel Gestrenge beleefd het navolgende te rapporteeren over bestrijding van Misdadigheid, Onzedelijkheid en misbruik van verdoovende middelen en alcohol gedurende het jaar 1931.

De misdadigheid op Aruba is niet gering te noemen, alhoewel de criminaliteit geen ernstige omvang heeft aangenomen.

Zoogenaamde beroepsmisdadigers vindt men hier niet, uitgezonderd eenige die meermalen het delict "Mishandeling" plegen.

De gepleegde misdrijven, 225 in getal, zijn gerangschikt en verdeeld als op bijgaande staat vermeld. (Bijlage I.)

Vermelding verdient echter dat verreweg de meeste misdrijven in dronkenschap of onder drankinvloed zijn gepleegd.

Het Gevangeniswezen (inrichting en dergelijke) voldoet m.i. niet aan de eischen des tijds. Meerdere malen komt het voor dat 4 a 5 personen, bij gebrek aan ruimte, in een cel worden opgesloten, hetgeen niet goed is te noemen.

Ook de Politiearrestanten (personen die voor een of ander Politieonderzoek in bewaring worden gesteld) worden in dezelfde gevangeniscellen, bij veroordeelden opgesloten. Er bestaat voor die menschen geen andere gelegenheid om in bewaring te houden. Aan een paar speciale cellen tot het in bewaring stellen van dergelijke personen bestaat dan ook een groote behoefte, daar aangenomen mag worden dat het ongewenscht is een Politiearrestant bij veroordeelden op te sluiten en wel ten eerste voor den betrokken persoon zelf en ten tweede kan zulks het Politieonderzoek schaden.

In 1931 hebben 43 mannen en 6 vrouwen hunne straffen in de gevangenis achter het fort " Zoutman" te Oranjestad op Aruba ondergaan, met een gezamenlijk totaal aantal strafdagen van 1514.

Van 75 mannen en 20 vrouwen, dus van 95 personen, werden in 1931 foto's gemaakt en vingerafdrukken genomen. Al deze bedoelde personen zij uitgezette Vreemdelingen.

Bij het opsporen van misdrijven had de Politie geen practisch nut van de dactiloscopie. De oorzaak ligt hierin dat geen goede vingerafdrukken konden worden opgenomen, daar de voorwerpen waarop vingerafdrukken konden zijn achtergelaten in zeer vuile en ruwe staat verkeerden

95

Over de werkzaamheden van den Haven- en Vreemdelingendienst gedurende het jaar 1931, gelieve U Hoog Edel Gestrenge een staat aan te treffen inhoudende het aantal alhier aangekomen pasagiers (bijlage II), een staat inhoudende het aantal van hier vertrokken passagiers (bijlage III), beide met vermelding van geslacht en Nationaliteit en een staatje van transitopassagiers, zonder vermelding van geslacht of Nationaliteit, daar geslacht en Nationaliteit van Transitopassagiers niet worden geregistreerd.

Onder Transitopassagiers wordt verstaan, passagiers die hier met een of ander stoom- of zijlschip aankomen en direct met het zelfde schip naar een andere haven door reizen, dus hier niet landen.

Passagiers die hier met vergunning voor zekeren tijd worden toegelaten voor familiebezoek of het doorbrengen van hunne vacantie, worden in de registers van aangekomen en vertrokken passagiers geboekt, dus vallen administratief niet onder z.g. transitopassagiers.

Aldus door mij opgemaakt te Oranjestad op Aruba.

Oranjestad 6 Januari 1932
De Onderinspecteur van Politie.

A Bouman.

Bijlage III

STAAT

van passagiers vertrokken vanaf het eiland ARUBA in het jaar 1931, met vermelding van Nationaliteit en geslacht.

Mannelijke passagiers	4593
Vrouwelijke ,,	1649
Totaal...............	6242

Gerangschikt naar de nationaliteit, komt men tot de onderst. getallen.

Nationaliteit	Aant.	Nationaliteit	Aant.	Nationaliteit	Aant	Nationaliteit	Aant.
Nederlanders	2322	Italianen	29	Oostenrykers	8	Uruquaers	2
Engelschen	1097	Roemeniërs	19	Mexicanen	6	Nicaruquaers	2
Venezolanen	694	Peruanen	19	CostaRicanen	5	Argentiniërs	2
Amerikanen	1401	Cubanen	11	Turken	7	Brazilianen	3
Chineezen	150	Chileenen	10	PortoRicanen	5	Zweden	3
Franschen	175	Hongaren	10	Zwitsers	9	Noren	1
Duitschers	71	Portugeezen	9	Grieken	4	Arabieren	1
Spanjaarden	57	Russen	11	Panameezen	4	Denen	2
Columbianen	35	Belgen	8	Bolivianen	3	Guatemalanen	1
Polen	33	Dominicanen	9	TsjechoSlowak.	3	Anglicanen	1

Oranjestad 6 Januari 1932
De Onderinspecteur van Politie

A Bouma.

97

Bijlage II

STAAT/

van passagiers aangekomen op het eiland ARUBA in het jaar 1931, met vermelding van Nationaliteit en geslacht.

Mannelijke passagiers 4046
Vrouwelijke ,, 1952
Totaal................ 5998.

Gerangschikt naar de nationaliteit, komt men tot de onderst. getallen.

Nationaliteit	Aant.	Nationaliteit	Aant.	Nationaliteit	Aant.	Nationaliteit	Aant.
Nederlanders	2868	Italianen	23	Noren	6	Zweden	3
Amerikanen	1236	Roemeniërs	20	Oostenrykers	5	TsjechoSlowak.	3
Venezolanen	693	Peruanen	16	Turken	5	Panameezen	3
Engelschen	581	Dominicanen	14	CostaRicanen	5	Uruquaers	2
Franschen	160	Russen	12	Mexicanen	5	Guatumalanen	2
Chineezen	74	Hongaren	12	Zwitsers	4	Brazilianen	2
Spanjaarden	55	Portugeezen	10	Grieken	3	Bosniërs	1
Columbianen	43	Belgen	7	Bolivianen	3	Arabieren	1
Duitschers	60	Denen	7	Chileenen	3.	Nicaruquaers	1
Polen	40	Cubanen	6	Argentiniërs	3	Bulgaren	1

Oranjestad 6 Januari 1932

De Onderinspecteur van Politie.

A Bouman.

STAAT

van passagiers die met een of ander schip het eiland Aruba In het jaar 1931 hebben aangedaan, doch niet zijn geland (z.g. Transitopassagiers)

In 1931 hebben 4852 Transitopassagiers Aruba aangedaan.

Van deze passagiers kan Nationaliteit, noch geslacht vermeld worden, daar zulks aan den Vreemdelingendienst niet wordt geregistreerd.

Oranjestad 6 Januari 1931

De Onderinspecteur van Politie.

A Bouman.

98

Bijlage I

STAAT

aantoonende de criminaliteit op ARUBA in 1931.

DIEFSTALLEN	VERDUISTERINGEN	OPLICHTINGEN	ZEDENDELICTEN	DOOD DOOR SCHULD
59	12	1	11	3
BEDREIGING	HUISVREDEBREUK	MISHANDELING	HAZARDSPEL	ZWARE MISHANDELING
6	5	83	1	12
VERNIELING	OMKOOPING	VROUWENHANDEL	SMOKKELEN	BRAND DOOR SCHULD
15	1	2	6	3
VALSCHHEID IN GESCHRIFTE	OPIUM(vervoer of in voorraad	DRONKENSCHAP	OVERTREDINGEN	PROCESSEN VERBAAL totaal
1	4	221	556	1002

Oranjestad 6 Januari 1932

De Onderinspecteur van Politie

A Bouman

99

Aantal door het Kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden, zittingsplaats Aruba in 1931 behandelde zaken en genomen beschikkingen.

1°. Burgerlyke Zaken	123
2°. Beschikkingen	120
3°. Strafzaken	257

waaronder 4 uitgesproken faillissementen.

Aruba den 5n. Januari 1932.

De tyd. griffier van het Kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden, zittingsplaats Aruba.

100

In 1931 werden door het Kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden, zittingsplaats Aruba de navolgende strafzaken behandeld, waarin veroordeeld wegens:

Misdrijf van:	"Mishandeling"	29 (39)
" "	"Zware Mishandeling"	2 #
" "	"Mishandeling, gepleegd tegen een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening zijner bediening" .... (waarvan 1 in samenloop met de overtredingen van: "Het zich in kenlijken staat van dronkenschap op den openbaren weg bevinden" en "Het met harde voorwerpen op den openbaren weg werpen").	2
" "	"Bedreiging met een misdrijf tegen het leven gericht"	1
" "	"Het aan zijn schuld den dood van een ander te wijten hebben"	2
" "	"Het aan zijn schuld te wijten hebben dat een ander zoodanig lichamelijk letsel bekomt, waaruit tijdelijke ziekte ontstaat	1
" "	"Eenvoudige beleediging" .... (waarvan 1 in samenloop met het misdrijf van: "Het van het opzettelijk bevorderen van ontucht door anderen met derden een gewoonte maken")	2
" "	"Diefstal" .... (waarvan 1 in samenloop met de misdrijven van: "Verduistering" en "oplichting")	18
" "	"Strooperij"	4
" "	"Verduistering"	2
" "	"Oplichting"	1
" "	"Valschheid in geschrifte" .... (waarvan 1 in samenloop met het Misdrijf van: "Verduistering"	2 ##
" "	"Het opzettelijk en wederrechtelijk goed dat geheel aan een ander toebehoort beschadigen"	1
" "	"Het in de woning, bij een ander in gebruik, wederrechtelijk binnendringen"	1
" "	"Het misdrijf van: "Deelneming aan een samenscholing" ..	1
" "	"Het opzettelijk niet voldoen aan eene vordering krachtens wettelijk voorschrift gedaan door een ambtenaar belast met het opsporen van strafbare feiten ...	3
" "	"Het opzettelijk eenige handeling door een ambtenaar belast met het opsporen van strafbare feiten ondernomen ter uitvoering van eenig wettelijk voorschrift belemmeren"	1
" "	"Het aandeelen in eene loterij, die buiten de kolonie is aangelegd ten verkoop in voorraad hebben"	1
" "	"Het aandeelen in eene loterij, die buiten de kolonie is aangelegd verkoopen."	1
" "	"Het bereid opium gebruiken"	2
" "	"Het ruw/bereid opium bezitten"	3
		80 (101)

afschrift hiervan bij Verslag Brugem (135)

waarvan 1 voorwaardelijk met een proeftijd van 1 jaar.
" 1 " " " " 2 "

jaarversl.

Mededeelingen van algemeenen aard.

Op 4 Maart 1931 is voor het eerst op het eiland Aruba een vaste rechter gekomen, als hoedanig het lid van het hof van Justitie, Dr.A.W.J.M.Desertine is aangewezen. In verband met de vestiging van een vasten rechter op Aruba werd als tijdelijk griffier van dit kantongerecht benoemd de heer F.J.Q. Kwartsz. De plaatsvervanger van den Kantonrechter, de heer L.C.Kwartsz kreeg op zijn verzoek eervol ontslag als zoodanig en werd in diens plaats tot plaatsvervanger van den Kantonrechter benoemd de heer W.R.Plantz,Gouvernements-Ontvanger op Aruba.

Met de vestiging van den vasten rechter is er meer regelmaat gekomen in de behandeling zoowel van straf- als van burgerlijke zaken. Er kunnen nu geregeld iedere week zittingen voor civiele en strafzaken worden gehouden. Gedeeltelijk als gevolg van de vestiging van een vasten rechter, gedeeltelijk ook als gevolg van den verminderden welstand der bevolking liep het aantal door vrijwillige betaling van een transactie boete voorkomen strafzaken aanmerkelijk terug.

Tot nu toe is er niet kunnen geconstateerd worden of de heerschende malaise invloed heeft gehad op de criminaliteit; uit het oog mag echter niet worden verloren, dat de malaise op Aruba pas in de tweede helft van 1931 haar intrede heeft gedaan en wel nog niet in die mate als op andere plaatsen.

Het aantal diefstallen is percentsgewijze vergeleken met het vorige jaar niet erg toegenomen. Men kan niet zeggen dat het plegen van dit misdrijf veroorzaakt zou zijn door armoede of werkeloosheid.

Het drankgebruik op Aruba is over het algemeen te hoog. Aan drankmisbruik zijn vele mishandelingszaken en verkeersongevallen te wijten.

De vestiging van den vasten rechter op Aruba heeft verbetering gebracht in de rechtsbedeeling en is zeer zeker in het belang van de justitiabelen. Echter doet de behoefte aan ter zake kundige praktizijns of advocaten zich nog steeds in hooge mate gevoelen.

Bovendien is het personeel ter griffie,zoowel als ten parkette ,in aanmerking genomen de te verrichten arbeid,te gering.

Als gevolg van de malaise bereikte in het jaar 1931 het aantal faillissementen een aantal als in geen enkel jaar tevoren en wel 4.

2. Op den 28n.October 1931 zyn de personen van Elias Fernandez en Antonio Nieto,welke gehandeld hebbende tezamen onder de firma Fernandez i Nieto op Aruba in staat van faillissement verklaard,op verzoek van Florez Alvarez & Compañia,de firma Cividanes Sobrino & Compañia ,gevestigd te San Juan inn Puerto Rico,waarby de heeren Louis Henri Curiel en Harmen Jan Schreuder tot curatoren zyn benoemd.

Op den 14n.December 1931 is er verifácatie vergadering gehouden waarby de schuldeischers,curatoren en gefailleerden verschenen zyn.

3. Op den 24n.November 1931 is de persoon van Harry Walter op Aruba in staat van faillissement verklaard,op eigen verzoek, waarby de heer Charles William Doesberg tot curator is benoemd.

Op den 16n.Februari 1932 zal er verificatie vergadering gehouden worden in bovengenoemd faillissement van Harry Walter.

4. Op den 25n.November 1931 is de persoon van Francisco Wever op Aruba in staat van faillissement verklaard,op verzoek van W.H.Winkel F.W.Pz,koopman,gevestigd op Curacao,waarby de heeren Henri Everard Lampe en Charles William Doesberg tot curatoren zyn benoemd.

Op den 22n.Januari 1932 is by vonnis van den Edelgrootachtbaren Heer Rechter in het Kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden,zittingsplaats Aruba het faillissement opgeheven, wegens gebrek aan baten.

De tyd.Griffier van het Kantongerecht op de
Benedenwindsche eilanden,zittingsplaats Aruba

Aruba den 4n.Februari 1932.

104

O.W. [illegible]

GOUVERNEMENT VAN CURAÇAO.

DEPARTEMENT VAN
OPENBARE WERKEN.

No. 83

Gelieve bij beantwoording datum en nummer te vermelden.

WILLEMSTAD,
Oranjestad. 16 Maart 1932.

Naar aanleiding van een mondeling Uwerzyds gedaan verzoek, heb ik de eer UHoogEdel Gestrenge hierby over te leggen, een overzicht van uitgevoerde werken gedurende het dienstjaar 1931, met vermelding van, de in dat tydvak daarvoor uitgegeven bedragen.

de Techn. Ambtenaar.

W.

[signature]

Aan: den Gezaghebber
van Aruba.

105

K. 431. 13388 - '29.

OVERZICHT VAN UITGEVOERDE WERKEN GEDURENDE HET DIENSTJAAR 1931, MET DE DAARVOOR GEDURENDE DIEN TYD VERWERKTE BEDRAGEN.

No	BENAMING	Afgeronde bedragen.
1.	Graven en verbeteren Bevolkingsputten ----------------------	f. 9.920.-
	a. Gegraven en voorzien van betondek 8 nieuwe putten.	
	b. Verdiept ,, ,, ,, ,, 2 bestaande ,, .	
	c. ,, met 30 voet ongeveer 1 ,, put .	
	d. Voorzien van betondek 2 ,, putten.	
	e, Voorzieningen getroffen, wegens uitspoeling 1 ,, put .	
	f. Gegraven putten gem. diep 50 vt. 3 onvoltooide putten.	
2.	Vernieuwing dakbedekking Pasangrahan, en ver- en bybouwen 2 kamers met galery.----------------------------------	f. 6.170.-
3.	Schilderen v/d Julianaschool.-------------------------------	f. 990.-
4.	Bouw van 2 Volksprivaten (voltooid in 1932)-------------------	f. 840.-
5.	Verbetering Kazerne voor defensie ----------------------	f. 660.-
6.	Aanleg weg Heintje Croes-nieuwe pier. c.a.-------------------	f. 48.270.-
7.	Afwerking 11 Politiewoningen te Oranjestad.-----------------	f. 40.800.-
8.	Bouw Gezaghebberswoning te Oranjestad. (afwerking in 1932)	f. 42.360.-
9.	Bouw nieuwe Douaneloods en asphalteeren pier c.a. (,,)	f. 4.930.-
10.	Bouw Rechterswoning te Oranjestad. (,,)	f. 22.950.-
11.	,, Ontvangerswoning te Oranjestad. (,,)	f. 14.780.-
12.	,, Dokterswoning te Savaneta. (,,)	f. 19.600.-
13.	Afwerking nieuwe weg naar St. Nicolaas.	f. 6.000.-

Aruba 16 Maart 1932.

de Techn. Ambtenaar.

[signature]

106

jaarverslag

Havenwerken 3

San Nicolaas 11. 1. 32

Verslag. van San Nicolaasbaai

Aangaande de verlichting. baggerwerk loodsvaartuigen, scheepvaart en werkzaamheden, kan ik U.H. Edgestr. het volgende mededeelen.

1e Dat de verlichting van San Nicolaas niet voldoet. voor groote schepen. Lago booten kunnen met dezeverlichting. volstaan, daar die vaartuigen. vlug kunnen wenden, terwijl groote schepen, bij Sint Janskop, met stroom. rond moeten, om leiding in de baai te krijgen.

Van een hoog schip kan men slecht afstand bepalen om, op genoemde plaats rond te komen, terwijl er met bestaande vuren, geen aslijn te verkrijgen is. De twee groene vuren even open loopt vrij van Sint Janskop, maar is niet te onderscheiden, doordat het binnenste groene vuur schuilt in de rook de meeste tijd en tevens slecht te onderscheiden is, doordat daar terplaatsen de grond witzand en ondiep is, zoodat het licht verblind op het water.

2e. De baai is de laatste. tijd erg op gedroogd, zoodat men met een schip van 30 voet diepgang. ternauwernood. naar buiten kan komen van de groote pier

Nu is er naar New York. geschreven, dat schepen, die naar

107

de Gaseline steiger moesten met zoet water niet dieper mogen komen als 21,6 voet en vertrekken, niet dieper als 27,6 voet, daar bij het rond komen bij de meerboei niet meer als 22 voet bewaren kan worden.

3e De loodsbooten zijn nu beide bruikbaar, na eens grondig nagezien te zijn en enkelen stukken te vernieuwen.

4e De scheepvaart op San Nicolaas bestaat alleen uit tankschepen en enkelen vrachtschepen, die met lading voor de Maatschappij komen.

5e De werkzaamheden, die hier gedaan zijn, bestaat uit, booten onderhoud en onderhoud verlichting en vast maken van schepen.

De Havenmeester en loods
H J Mellema

108

Den Heer Gezaghebber het volgende te laten weten:

dat de Nieuwe pier 3. January 1931 is aangevaren, door het Duitsche s.s. Lasbek 2159 B.R.T.;

dat 30 April 1931. de roode electriesche boei geplaats is;

dat de verplaatsing van de groote gasboei 2 Mei 1931 gebeurd is.

Met hartelyke groeten

de loods

H. Denne

109

jaarwerk

HAVEN EN LOODSDIENST

ORANGESTAD

Jaarverslag 1932.

1ª Weghalen van een gedeelte van't Rif aan B.B. zyde voorbyde ingang

2ª Enkele uitstekende gedeeltés van het Rif weg halen.

3ª De Nieuwe pier ongeveer 75 Meter langer.

4ª Een groote ducdalf aan de Z.O. kant van het Nieuwe steiger.

5ª Een verbods bepaling de Paardenbaay als graf voor ouwe schoeners te gebruiken.

6ª Een uitkyk post.

7ª Een bepaling dat zeilvaartuigen die geen gebruik van een loods maken, bebaking, betonning en verlichting gelden betalen.

8ª De verlichting op de Nieuwe pier verbeteren.

9ª Aanbrengen van verlichting op de ouwe pier.

10 ª Zoeklicht in een van de loodsbooten.

11 ª Een keet voor loodsboot personeel.

Toelichting.

1ª Vertrekkende van het steiger of ankerplaats, moet men dicht by de groene ducdalf komende, een hoek van byna 90 graden maken om naar buiten te stomen, dit heeft 's nachts een groot bezwaar, daar het vooruit meestal donker is,d.w.z. men niet goed waarnemen kan of men naar behoren draait, vaart het schip te langzaam, heeft men kans op S.B. zyde op het Rif te verdagen, heeft het teveel vaart, loopt men de kans de draai niet te kunnen nemen, en aan B.B. zyde aan de grond te varen. Door het wegnemen van een gedeelte van het Rif wordt de hoek verbreed, dus kan men langzaam bochtende er uit.

2ª Er zyn plaatsen waar het Rif heel wat breeder zyn, naar het geheel van het Rif genomen. Dit brengt by nacht, ook al zou men deze plaatsen verlichten, moeilykheden met zich mee, daar men deze uitstekende gedeelté's ruimte moet geven. Dit heeft een groot nadeel by het manouvreeren, daar men dan ook niet beschikt

110

beschikt over de werkelyke breedte.

3a Zooals de Nieuwe pier nu is, 150 Meter lang, is juist voldoende voor één stoomschip en één schoener. Maar herhaalde malen komen hier twee stoomschepen tegelyk. Die schepen hebben een kaai ruim te noodig van ongeveer 200 Meter, zoodat op het oogenblik deze kleine schepen, niet in zyn geheel langzy kunnen liggen. Zoodoende komt het eene schip met zyn voorschip voorby de pier, en het andere met zyn achterschip. Dit veroorzaakt veel onnodige kosten, daar er dan gebruik gemaakt moet worden van lichters en dat is hier nogal duurzaam, dus niet bevordelyk voor de scheepvaart.

4a Om langzy te komen van de pier, is de manouvre in het algemeen zoo: "dat men boven de pier draait", daar men dan over meer ruim te beschikt, en minder kans heeft op avery aan de pier. Is men ongeveer 90 graden gedraait, laat men het anker vallen en manouvreert men het schip langzy. Nu zyn er verschillende omstandighe den, dat het niet gaat zooals men graag zou willen, zoodat het schip met harde drift door de sterke wind die hier byna altyd staat, met een flinke klap tegen de pier aankomt. om dit te verkomen, is het noodzakelyk, een ducdalf te plaatsen ter bescherming van de pier. In een ducdalf zit veering, terwyl de pier niet mee geeft, en komt dat tevens ten goede van het schip.

5a Naar ik meen is er in Nederland een bepaling, dat wanneer een vaartuig aan den grond zit, en niet binnen een bepaalde tyd daar van is verwydert, de Waterstaat er beslag op legt, en voor rekening van den eigenaar, het schip dan meestal opgeblazen wordt. Zoo'n bepaling zou hier ook wenschelyk zyn, gezien de wrakken die hier al reeds liggen. De onbekenden denken dat het komt door de slechte toestand van de haven. En men weet nooit hoe men zoo'n plaats eens noodig kan hebben.

6a De geschiedenis van Aruba verteld meen ik, over afdryven van een bootje met 4 personen, waarvan nimmer meer iets is vernomen. Zooiets is zeer begrypelyk, daar er buiten een zeer sterken stroom en wind kan staan. Herhaalde malen is de loodsboot er al op uit geweest om om vaartuigen te halen die wegens de stroom geen kans meer hadden het eiland te bereiken. Daarby meen ik dat de scheepvaart die hier tamelyk talryk is recht heeft op een seinpost, zoowel scheepvaart bestemd voor Aruba als passeerende. Een paar jaar terug hebben enkele leden van een schoener hun leven te danken gehad aan de seinpost in Curacao, de schoener stond in de brand. Ook kunnen loods, dokter, duane en vreemdelingendienst, telefonisch gewaarschuwd worden, als een schip voor de haven licht

---

7a De schoeners die hier gebruik maken van de haven en de pieren, en geen loods nemen daar het niet verplichtend is, hebben toch ook hunne profyten van de verlichting, betonning, bebaking en de pieren waarvoor door hen niets betaald wordt. Ik zie geen verschil tusschen een stoom- en zeilvaartuig, beide vervoeren lading en passagiers. Toch betaald de eene het volle bedrag en de andere niets. De Nieuwe pier die binnen kort klaar zal komen, zal meer te lyden krygen van de vracht autós voor de schoeners als voor de stoomschepen.

In Nederland is dan ook alleen een zeeschip vry, wanneer het beneden de 15 d.m. diepgang heeft, en geen koopmans goederen vervoerdt.

Wil men hen niet loodsplichtig maken, dan zou men hen bebaking en verlichting geld kunnen laten betalen.

8a Daar is juist deze dagen in voorzien, doch naar ik meen niet naar behooren, en zal ik na een donkeren nacht een report overuit brengen.

9a die is levens gevaarlyk, vooral by donkere nachten, om aan boord van verschillende vaartuigen te komen. Ook is het oppassen om by nacht langzy het steiger te komen door een vaartuig.

Xa Verschillende malen is hier het gemis van een zoeklicht al ondervonden daar de loodsbooten nogal eens dienst doen buiten de loodsdienst, z.a.

voor deventie, duane en het opsporen by nacht van visschersvaartugen die by wind stilte en stroom het eiland die avond nået meer konden bereiken

----

XIa Meermalen gebeurd het dat het personeel in de vooravond op het steiger is, voor een schip het welk dien avond verwacht wordt. Daar de tyd dat zoo'n schip verwacht wordt, nooit bekend is, gebeurd het meermalen dåt het middernacht word, dus het gemis van een onderdak door hen gevoelt word, daar er twee van de drie kunnen slapen, omdat zy 'smorgens 6 uur weer precent moeten zyn.

loods (tyd) havenmeester

[signature]

den heer Gezaghebber

Alhier

I

Hoofdstuk 1

Curaçao in 1931

A Grondgebied

B Bevolking.

Aan het einde van verslagjaar bedroeg het zielenaantal te Aruba, 15689 tegen 15659 in het vorige jaar. Alzoo eene toename van 30 zielen. Vergeleken met het vorige jaar is dit cyfer gering te noemen. Echter vindt dit zyn oorzaak in de afvloeiing van een grooter aantal vreemdelingen dan er te Aruba zyn toegelaten geworden. Het aantal geboorten overtrof belangryk dat der sterfgevallen n.l. 622 tegen 259.

Van de beide geslachten waren het aantal geboorten gelyk n.l. 311.

In den echt werden geboren 467 en buiten echt 155 kinderen.

Van het mannelyk geslacht overleden 154 personen en van het vrouwelyk geslacht 105.

Het aantal doodgeborenen bedroeg 42.

Er werden 141 huwelyken gesloten waarby 46 kinderen zyn gewettigd.

Het aantal van elders aangekomenen bedroeg 5798 terwyl 6242 personen het eiland verlieten, hetgeen eene vermindering van 444 zielen beteekent.

Het aantal doortrekkenden bedroeg 4852.

Ultimo dezes waren nog 40 nationaliteiten op het eiland vertegenwoordigd.

Bylage A geeft een overzicht van de geboorten, huwelyken en sterfgevallen onder de bevolking gedurende de laatste 6 jaren.

Bylagen B & C bevatten een verdeeling van de bevolking naar de geboorteplaatsen, kerkgenootschappen en bedryven.

Inschryvingen van de verklaring bedoeld in Art 1 no 3 van de verordening van 1906 P B no 10 omtrent vestiging binnen de Kolonie hadden in verslagjaar niet plaats.

no-135

Verslag voor P. G.

Hoofdstuk IV
De economische toestand

Hoofdstuk IV
De econ. toest.

A. verkeer

3 wegverkeer

I

Hoofdstuk III

De financieele toestand

A Financieel overzicht

Financieel was het voor de bevolking van Aruba minder gunstig dan in vorige jaren.
Ten gevolge van de verminderde koopkracht in het publiek en de groote handelsgoederen voorraden waarvan de prijzen voortdurend daalden, ~~[illegible]~~ kwam de handel ook hier in financieele moeilijkheden bij gebrek aan contant geld. Hoewel het bezit de schulden meestal overtrof kon toch in vele gevallen niet worden betaald uit gebrek aan contanten. De algemeenheid van dezen toestand echter maakte de positie van den handel daardoor niet zwakker. Ieder handelsman verkeerde in het zelfde geval. In dezen toestand kwam niet veel verbetering zoodat einde dezes de algemeene toestand ~~[illegible]~~ slecht te noemen is.

B Landsfinanciën

1 Uitgaven

De uitgaven van de begrooting bedroegen f 910.087.63 of f 515.247.80 minder dan in vorig verslagjaar. Als restitutie in mindering der Uitgaven werd f 137.636.21 in 's Landskas terug gestort.

2 Ontvangsten

De ontvangsten van de begrooting bedroegen f 1.874.344.53½ of f 461.349.84½ meer dan in vorig verslagjaar. De meerdere opbrengst is toe te schrijven aan de inkomstenbelasting die f 703.125.93 tegen f 189.776.95 in 1930 bedroeg.

✓

De ontvangsten voor rekening met derden bedroegen f 691.565 of 113.608.46 minder dan vorig jaar. Het verschil vloeit hoofdzakelijk voort uit den postwissel dienst, die minder opbracht doordat het publiek meer gebruik maakte van de agentschappen der banken voor de overmaking van geldzendingen binnen het gebiedsdeel.

3e Kasvoorschotten

Deze bedroegen totaal f 97000.- welk bedrag ultimo dezes in zijn geheel in 's Landskas ~~[illegible]~~ terug gestort geworden.

Hoofdstuk IV
~~De economische toestand~~
A. Economisch overzicht

De economische toestand, die in het begin van verslagjaar reeds inzinking vertoonde, ging steeds meer achter uit, en hield het met der algemeene malaise die zich in het voorbygegane jaar over de gehele wereld voordeed.

4 Beheer — Het beheer van 's Lands kas alhier ~~Dit~~ is opgedragen aan den Ontvanger dhr. W. R. Plantz. Het kassaldo bedroeg ultimo dezer ƒ 157.337,51.

Consignatiekas ?

Hoofdstuk IV

De economische toestand

H verkeer

3 wegverkeer. Het voornaamste verkeer ~~is~~ op het eiland ~~loopt~~ gaat tusschen Oranjestad en de beide aardolie maatschappijen waarvan de Arend petroleum company is gelegen 2 km ten westen van Oranjestad en de Lago Oil en Transport Cy. te St. Nicolaas op ± 18 km afstand ten oosten vande hoofdplaats. Deze verbindingen zijn geasphalteerd en gaat het dagelijks verkeer per auto, autobus of truck. De snelheid ~~dezer vervoermiddelen~~ van het verkeer is gelimiteerd en bedraagt buiten de bebouwde kommen van Oranjestad en St. Nicolaas 60 K.M. en binnen ~~die~~ de grenzen van genoemde plaatsen 20 K.m. Aan het traject Oranjestad–St. Nicolaas is eveneens gelegen het dorp Savaneta.

De overige wegen, leidende naar de Noord. (2e district) en Santa Cruz (3e district) zijn van secondair belang en dienen hoofdzakelijk voor het onderling verkeer der bevolking en het transport van zand en steenen. Deze niet verharde wegen worden voor het grootste deel door auto's bereden, voornamelijk vrachtauto's van leveranciers van bovengenoemde bouwmaterialen. Met uitzondering van den regentijd ~~verkeeren~~ deze wegen in een behoorlijken staat tengevolge van de geregelde bijwerking met de grader.

9 Toerisme. Bestaat op dit eiland niet.

Hoofdstuk V

De cultureele toestand

D 3 Publiciteit

2 Bioscoopfilms en filmkeuring. Te Oranjestad ~~en St. Nicolaas~~ bestaat een ~~theater~~ bioscoop waarvan de films van Curacao komen, waar zij eerst zijn vertoond en ~~daar~~ onderworpen aan eene keuring. Dientengevolge is eene keuring voor Aruba niet meer noodig en bestaat dientengevolge hier ook niet. Ook de beide

Olie maatschappijen exploiteeren een bioscoop ~~op~~ in het clubgebouw ~~uitsluitend~~ bestemd voor van hare employees.

p

Hoofdstuk VI

De sociale toestand

B. Bestrijding van misdadigheid

1 Criminaliteit ~~Over het algemeen genomen is de criminaliteit te Aruba gering te noemen. Deze bef~~

Ondanks de toenemende ongunst der tijden verminderde de criminaliteit in vergelijking met vorig verslagjaar.

Bedroeg toen het behandelde aantal
strafzaken 240 en het aantal door vrij-
willige betaling van een transactie-
boete voorkomen strafzaken 460; in
verslagjaar waren die cyfers respectie-
velijk 257 en 178
Het aantal diefstallen is percents-
gewijze vergeleken met het vorige jaar niet toegenomen.
Ten dronkenschap zijn vele mishandelingszaken en verkeers-
ongevallen te wijten. De vestiging van den vasten rechter op
Aruba heeft zeer zeker verbetering gebracht in de rechtsbedeeling
en is in het belang van de justitiabelen
Echter doet de behoefte aan terzake kundige praktizijns
of advocaten zich nog steeds in hooge mate gevoelen.
Bovendien is het personeel ter griffie, zoowel als ten parkette
in aanmerking genomen de te verrichten arbeid, te gering.
Den 4en maart 1931 is voor het eerst op het eiland Aruba
een vaste rechter gekomen, als hoedanig het lid van het
Hof van Justitie, Dr A W J Bessentine voor een jaar is aan-
gewezen. In verband met deze ~~benoeming~~ plaatsing werd als tijde-
lijk griffier van dit Kantongerecht benoemd de heer F J C
Kwartsz. De plaatsvervanger van den Kantonrechter,
de heer L C Kwartsz werd, op zijn verzoek, als zoodanig eervol ontslag
verleend en werd in diens plaats benoemd de heer
W R Plantz, gouvernements ontvanger op Aruba
In 1931 werden door het kantongerecht
~~op de~~ te Aruba de navolgende strafzaken behandeld
(zie lijst

3. dactyloscopie

Gedurende verslagjaar werden
van 95 personen fotos en vinger-
afdrukken genomen t.w. 75 mannen
en 20 vrouwen. Al deze personen
zijn uitgezette vreemdelingen.
Bij de opsporing van misdrijfzaken ~~[illegible]~~
werd geen gebruik van dactyloscopie gemaakt
voornamelijk omdat ~~deze [illegible]~~ deze ~~[illegible]~~ [illegible]
eene toepassing daarvan niet vorderde. De
enkele keeren dat zulks ~~wel~~ wel werd toegepast ~~[illegible]~~
werd geen effectief resultaat verkregen tengevolge
van de zeer ruwe en oneffen straat waarin de
voorwerpen waarop vingerafdrukken konden ~~zijn~~ voorkomen

B Landbouw

1 overzicht van den landbouw

Het droge klimaat en de scherpe passaat-
wind zijn de groote belemmeringen voor een
geregelden en uitgebreiden landbouw zooals men
die elders aantreft. Hoewel de samenstelling van den
bodem niet onvruchtbaar is, wordt tengevolge
van de droogte en den korten regentijd in de
gunstige jaren, de landarbeiders gedwongen alleen
die cultures te drijven, die ondanks de
~~groote~~ nadeelen van het klimaat, kans op succes
bieden. Voor overjarige gewassen bepaalt
zich dat ~~[illegible]~~ uitsluitend tot één enkele
cultuur n.l. die der aloë, terwijl voor éénjarige
gewassen, behalve sorgh en peulvruchten
als tusschenaanplant, een enkel soort mais,
( ) genoemd, bij gunstigen regenval wordt
geteeld. Deze maissoort heeft de eigenschap
van binnen 6 à 8 weken rijp te zijn en geschikt
voor oogsten. De dividivi boom eertijds
als cultuur product ingevoerd heeft als zoo-
danig afgedaan. Aan den aanplant daarvan
wordt niets meer gedaan. Intensieve bearbeiding
van den grond is tengevolge van de droogte
onmogelijk en onnoodig. Deze bestaat dan
ook, bij het doorkomen der regens, slechts uit
het oppervlakkig omschoffelen van den grond
en het deponeeren van het zaad in de zaai-
kuiltjes. Gedurende den groei van het gewas
wordt eenige malen opkomend gras en onkruid
gewied waarmede het geheele programma van de
cultuur van eenjarige gewassen is afgeloopen.
Verslagjaar kenmerkte zich door overvloedige
regenval die reeds in Juli aanving ten
[illegible]. Allerwege met het planten
van mais, sorgh en peulvruchten werd aangevangen
Einde dezes stond het gewas en allerwege
zeer gunstig bij en beloofde een voordeelige
oogst. De droogte in vorig verslag-
jaar maakte dat niets aan den landbouw
kon worden gedaan, zoodat in verslagjaar geen
oogst werd verkregen.
Vruchten en groenten cultuur is van geen
beteekenis

Te Bubali (2e district) en Fontein (4e district) zijn eenige tuinen, waar men door de aanwezigheid van zoetwater op bescheiden schaal groenten en fruit kweekt hoofdzakelijk voor eigen gebruik.

2 Voedselgewassen

a. Graansoorten — Bij het doorkomen der regens van het einde van vorig verslagjaar, werd allerwege een aanvang gemaakt met planten, doch tengevolge van den geringen regenval mislukte de oogst allerwege. Hiermede ging weder een groot deel van het zaaigraan verloren, met het gevolg dat toen in de 2e helft van verslagjaar de regens weder doorkwamen velen niet konden planten tengevolge van gebrek aan zaaigraan. [Hier en daar werd ook groote mais geplant.] Ultimo dezes was de stand van het gewas zeer gunstig. In het 2e en 3e district werd ultimo dezes reeds hier en daar met het oogsten aangevangen

b. Knolgewassen. Op enkele velden heeft men in verslagjaar dank zij de gunstige weersomstandigheden zoete aardappelen geplant. Ultimo dezes stond dit ~~gepland~~ gewas er bevredigend bij.

c Peulvruchten. Er werden in verslagjaar allerwege boonen geplant doch in vergelijk met vorige jaren is het geplante oppervlak klein te noemen. De oorzaak hiervan ligt in herhaalde mislukking van den oogst in de 3 voorafgaande jaren ~~toen~~ waardoor een tekort aan zaaigoed ontstond. Het te velde staande gewas staat er uitstekend bij. De voornaamste aanplant bestaat uit lange boonen (boonchi largo) terwijl op enkele plaatsen boonchi doeze werden geplant. Laatst genoemd product heeft veel overeenkomst met de kleine bruine boon, doch heeft een groene kleur.

d Groenten. Deze cultuur is van geen beteekenis. Hier en daar werd komkommer, kalaloe (een soort postelein) pompoen en Calabas geplant. jambo beembe

e. Ooft. Door de bevolking werden, dank zij de overvloedige regens, meloenen en watermeloenen geplant. Het laat zich aanzien dat de planten een bevredigende oogst kunnen verwachten. Te Bubali (2e district) en Fontein (4e district) zijn eenige tuinen, waar men door aanwezigheid van voldoende zoetwater, middels bevloeiing op bescheiden schaal groenten en fruit kweekt, hoofdzakelijk voor eigen gebruik. Verder zijn hier nog een 4 tal kleine cocospalmen plantages, waarvan de opbrengst plaatselijk wordt verkocht.

III

3 Handelsgewassen

a Oranjeschillen. Nihil

b Divi divi — ~~[illegible]~~ Ondanks den lagen handelsprijs werd aan de inzameling van dit product nog gedaan. ×
De uitvoer bedroeg 110.000 kg ter waarde van f 6750.-

c Aloë — Deze cultuur is de voornaamste van het eiland. Gedurende verslagjaar werd de geheele aanplant gesneden en gekookt. Uitbreiding van den aanplant had niet plaats. De marktprijs die bij den aanvang des jaars zeer hoog was, liep in de 2e helft 1931 aanmerkelijk terug. De uitvoer bedroeg 300493 kg ter waarde van f 192756 tegen 328056 kg ter waarde van f 280012 in het vorig jaar

d. Pinda — Ten gevolge van mislukken van den oogst in vorige jaren, was er bij het doorkomen der regens gebrek aan goede zaden, zoodat slechts op beperkte schaal werd aangeplant.
De aanplant staat er echter uitstekend bij en belooft een goeden oogst. Deze zal echter niet zoo groot zijn dat daarvan zal kunnen worden geëxporteerd. De uitvoer bedroeg 40 kg at f 32.-

4. Overheidszorg voor den landbouw. — Deze bestaat nog niet

5 Gouvernements proeftuinen. — Deze zijn niet aanwezig

C. Veeteelt

1 Overzicht van den Veestapel. — De veestapel had in de eerste helft van verslagjaar zeer veel te lijden van de langdurige droogte periode der laatste 2 jaren waardoor ~~[illegible]~~ voedsel en drinkwater zoo goed als ontbrak. Dientengevolge stierf veel klein vee terwijl veel eigenaren er toe overgingen hun schapen en geiten te slachten.
Ook onder het pluimvee kwam sterfte voor bij gebrek aan groenvoeder.

Met het doorkomen en aanhouden der regens herstelde zich de Veestand.
Veeziekte deed zich echter niet voor.
Ingevoerd werden
Runderen 650 stuks tegen 574 in 1930
Geiten 8616 " " 3801 " "
Schapen 1184 " " 839 " "
Varkens 571 " " 720 " "
Uitgevoerd werden
Geiten 212 stuks " 8 " "
Schapen 69 " 4 " "
Bylage H geeft eene overzicht ~~t/p~~ van den veestapel op ultimo verslagjaar.

2 Overheidszorg voor den veestapel. Tot op heden nihil.

D. Winning van delfstoffen en andere oerproducten

a. phosphaat. Aan de winning van dit product wordt niet meer gedaan
b. Zout idem
c goud idem
d Zwavel komt op het eiland niet voor

E. Nijverheid.

1. Overzicht van de nijverheid. Met uitzondering van de beide aardolie maatschappijen is de nijverheid van weinig beteekenis.
Bevolkings nijverheid bestaat uitsluitend in het hoeden vlechten en dan nog slechts op zeer bescheiden schaal.

2 verschillende nijverheidsbedrijven.
a. hoedennijverheid Is van geene beteekenis meer en wordt nog slechts beoefend door vrouwen die in eigen onderhoud moeten voorzien. ~~[illegible]~~
Daar dit veelal oude van dagen of weduwen zijn en het jongere geslacht voor dien bron van inkomsten geen interesse heeft, laat het zich aanzien dat deze volksnijverheid

Linnen

IV

Gedurende verslagjaar werd door deze maatschappij ingevoerd.
5.723.249.474 Kg ruwe olie
41.887.919 " Stookolie

31.700 L. Kerosine

De uitvoer bedroeg.
3.750.702.628 Kg Stookolie
1.472.515.866 L gasoline
35.510.413 Kg dieselolie

528.453.719 Kg ruwe olie

l benodigd. Naast de bereiding van aardolie producten wordt door deze maatschappij zwavelzuur gefabriceerd als neven product, voor de bereiding van haar hoofdproduct n.l. gasoline. Deze fabriek, die in de onmiddellijke nabijheid staat van het dorp St. Nicolaas, verspreidt zwavelgassen die by Zuid Oostelijken wind het leven in genoemd ~~t~~ dorp onmogelijk maken. De proeven genomen tot verwijdering van de schadelijke gassen uit de ontsnappende Stoom, mislukten, tengevolge waarvan dit euvel einde dezes nog steeds bestond. Men blijft echter doorgaan met het zoeken naar eene oplossing.

Het bedrijf der Arend Petroleum maatschappij onderging geene verandering. In het tweede kwartaal werd begonnen met den invoer van ~~ruw~~ olie met 1/3 te verminderen, waarmede men tot begin December voortging. Bij de terugkeer van den Manager Mr Newton, die in Juni 1931 voor zaken tijdelijk naar Mexico vertrok, en in laatstgenoemde maand de leiding van dit bedrijf weder op zich nam, werd de productie weder op volle capaciteit terug gebracht.
Ingevoerd werd
91.217.1289 Kg ruwe olie
50.883.263 L gasoline

De uitvoer bedroeg:

803.272.884	Kg	stookolie
75.385.443	"	gasolie
57.632.777	L	gasoline
1.267.656	Kg	dieselolie

g. Struisvogelpark ~~Nihil~~

h. Kantwerk ~~idem~~

F. Handel

1 Overzicht van den handel.

Verslagjaar was voor den handel niet gunstig. De inzinking in vorig verslagjaar begonnen, zette zich ~~tot~~ het geheele jaar door voort. De [illegible] was begonnen by de olie maatschappijen die door reorganisatie van de bedrijven hunne werkkrachten tot een minimum beperkten [en de stopzetting van bijna alle Gouvernementswerken in de 2e helft van 1930]. Vele employees werden naar hun land van herkomst teruggezonden, terwijl de blijvers de uiterste zuinigheid gingen betrachten ~~[illegible] aangezet, [illegible] uitgaven~~. Dientengevolge werd belangrijk minder verkocht dan in vorige jaren.

Ondanks de daling der prijzen op de wereldmarkt, handhaafde de handel zijn [illegible] de prijzen, hetgeen eveneens afbreuk deed aan het zakenleven. De prijzen der aloë, het voornaamste export artikel op het eiland, liepen van ~~en~~ 21 Amerikaansche centen terug tot 13 amerikaansche centen, tengevolge waarvan de handel in dit product stil kwam te liggen.

Het voor de firma Cupiël in aanbouw zijnde Bank- winkel gebouw kwam in verslagjaar gereed en werd als zoodanig in gebruik genomen. De winkel der Lago Oil and Transport Company verminderde van lieverlede haar stock hetgeen den handel ten goede kwam. ~~Vergeleken met de [illegible]~~

De invoer waarde bedroeg:

(2)

Ter vergemakkelijking van de in- en uitvaart werd in verslagjaar in den havenmond nog een lichtboei aangebracht.

De kustverlichting onderging geen verandering. De vuurtorens te Seroe Colorado (Oostpunt) en te Westpunt benevens het knipperlicht te Oranjestad werkten het geheele jaar normaal.

Op geregelde tijden werden de lichtinstallaties en bouwwerken geïnspecteerd.

Te Oranjestad en St. Nicolaas baai zijn een aantal loodsen gestationeerd, tevens belast met de functie van havenmeester.

6 Scheepvaart

De scheepvaart nam in verslagjaar nog toe doordat meerdere vrachtschepen van de K.N.S.M. komende van New York, via Curaçao Aruba aandeden en behalve gewone handelsgoederen ook versche groenten en ooft aanvoerden. ~~[illegible] met Curaçao [illegible] met stoom en zeilschepen.~~ Het SS Libertador van de K.N.S.M. en het stoomschip Trujillo van de Red D line onderhielden eene geregelde verbinding met Curaçao en den overwal. Eerst genoemde stoomschip deed 2 maal 's weeks en laatstgenoemd 1 maal 's weeks, op de heen- en terugreis, Aruba aan.

De zeilvaart kreeg door de drukke stoomvaart een gevoelige knak, hetgeen nog verergerde door de beëindiging van allen nieuwbouw by de C.P.I.M. te Aruba [~~zoodat~~ waardoor het transport van nieuwe bouwmaterialen (zand, steenen enz.) plotseling ophield. De vloot der Lago werd met schip van 3000 vermeerderd, zoodat thans deze genoemde maatschappij met 22 tankschepen vaart. De Arend Petroleum Maatschappij onderging ten deze geen verandering.]

Het aantal aangekomen stoomschepen bedroeg 3438 met een netto inhoud van 17.901.984 M3 tegen 3720 met een netto inhoud van 19268.611 M3 in ~~het vorige~~ jaar.

Het aantal aangekomen zeilschepen bedroeg 560 met een netto inhoud van 51030 M3 tegen 683 ~~zeilschepen~~ met een netto inhoud van 104.783 M3 in het vorige jaar

Uitgeklaard werden 3427 stoomschepen met een netto inhoud van 17.818.378 M3 en 547 zeilschepen met idem 50.328 M3 tegen respectievelijk 3714 stoom en 678 zeilschepen met respectievelijk 19.326.217 M3 en 106.220 M3 netto inhoud, in het vorige jaar.

(3)

De gezamenlijke in- en uitklaring bedroeg dit jaar in het verslagjaar
7967 schepen met een netto inhoud van 35.821.720 m3
tegen in 1930
8795 " " " " " 38.805.831 "
zoodat 828 schepen met een netto inhoud van 2.984.111 "
minder zijn in- en uitgeklaard dan in het vorige verslagjaar.
Hiervan bedroeg het aantal in- en uitgeklaarde tankschepen der petroleum maatschappijen 6262 tegen 6838 in 1930.
De uitvoer van ruwe olie geschiedde evenals vorige jaren naar Duitschland en Zuid Amerika, terwijl het geraffineerde product naar Noord Amerika, Engeland, Zweden, Duitschland, Zuid Amerika, Cuba en Barbados werd uitgevoerd.

7 Luchtvaart. Tengevolge van de wereld malaise, stopte de Pan American Airways haren dienst op Curaçao, zoodat aan het voornemen om te Aruba een vliegveld aan te leggen en dat eiland in haar route op te nemen ~~niet~~ geen gevolg werd ~~gegeven~~ gegeven.
In den loop van het jaar arriveerde te Curaçao de particuliere Vliegenier Schijns ~~een~~ uit Holland met een 2 persoons Pander eendekker. Hij kreeg vergunning tot het geven van vliegdemonstraties en het organiseeren van vliegtochten met passagiers te Curaçao en Aruba alsmede het doen van tochten over zee tusschen beide genoemde eilanden.
Den 17 November vertrok hij des ochtends te 11.30 met een vrouwelijke passagier, doch arriveerde niet te Curaçao. Noch van het vliegtuig noch van de ~~...~~ inzittenden werd ~~[illegible]~~ ontdekt. ~~De~~ uitgebreide nasporingen, iets vernomen.

8. Post, Telegraaf en Telefoon De ongunstige tijdsomstandigheden deden hunne invloed ook op dezen dienst gelden.
De cyfers van ontvangst en omzet gingen voor het meerendeel achteruit.
De verkoop van frankeerzegels bedroeg:

losse	frankeerzegels	ƒ 26091.22½	tegen ƒ 32072.20½	in
boekjes	"	3615.–	" 4165.56	"
	briefomslagen	813.08½	" 932.13½	"

VI

b Binnenland

van Bonaire	18 Wissels	ƒ 1479.75	tegen	ƒ 1450.90	in 1930
" Curaçao	394 "	ƒ ~~63449.59~~ 62493.–	"	45503.08	"
" St. Eustatius	3 "	" 300.–	"	172.–	"
" St. Martin N.g.	10 "	803.49	"	538.80	"
Saba		—	"	50.–	"
aan afg. terugbet. of verbeterde adres	10	885.80	"	719.75	"
totaal		66918.63		48.434.53	

Verzonden brieven met aangegeven waarde
a naar

Duitschland	17 stuks	ƒ 575.–
Engeland	2 "	ƒ 292.50
Frankrijk	1 "	" 12.50
Hongkong	1 "	" 860.15
Italië	1 "	" 12.50
Nederland	13 "	" 1736.68
Polen	25 "	" 3567.50
Roemenië	48 "	" 2150.–
Tsjecho Slow.	3 "	ƒ 395.–
totaal	111	ƒ 9101.83

tegen 57 stuks ad ƒ 5380.– in het vorige jaar

Ontvangen brieven met aangegeven waarde
a uit

Duitschland	1 stuk	ƒ 2500
Frankrijk	1 "	ƒ 150.–
Nederland	14 "	" 1167.–
Suriname	5 "	157.50
totaal	21	3974.50

tegen 14 stuks ad ƒ 5764.– in het vorige verslagjaar

Ter verzending verzonden handelspapieren enz.
Nihil

Ter verzending ontvangen handelspapieren enz.
Uit Nederland 74 stuks ƒ 435.38
tegen 213 stuks ad ƒ 2606.35 in het vorige jaar

Ontvangen postpakketten

a van het buitenland

Antigua	1 stuks	
Barbados	3 „	
België	4 „	
B. Indië	1 „	
Canada	29 „	
Canal Zone	8 „	
Canarische eilanden	7 „	
China	13 „	
Denemarken	8 „	
Duitschland	208 „	
Ecuador	4	
Egypte	2	
Engeland	1387	
Frankrijk	104	
Grenada	1	
Guatemala	1	
Hongarije	7	
Hongkong	43	1911
Ierland	1	38
Italië	52	
Jamaica	6	
Libanesche republiek	1	
Madeira	7	
Mexico	4	
Nederland	1125	
Ned. O. Indië	2	
Oostenrijk	8	
Panama	23	
Pto Rico	6	
Portugal	4	
Spanje	5	
St. Domingo	1	
Suriname	76	
St. Kitts	3	
Tortola	2	
Trinidad	15	
Tsjecho Slowakije	3	
Venezuela	11	
Ver. St. v. N. Amerika	7832	
Virgin eilanden	3	
Zweden	2	
Zwitserland	2	
Totaal	11095	tegen 13311 stuks in 1930

VII

Ontvangen telegrammen

Regeerings	808	met	20997	woorden
Dienst	43	„	1402	„
Bijzondere	6460	„	92357	„
Totaal	7311	„	114756	„ tegen

9034 telegrammen met 134994 woorden in vorig jaar

Telefoon. Het bedrijf onderging geen verandering.
Vele buitenleidingen die door hun eigen gewicht gezakt waren en door den wind tegen elkander sloegen, moesten worden ingekort ter voorkoming van gebrekkige aansluitingen.
Gedurende het tijdvak mei - September werden herhaaldelijk storingen ondervonden van den aanleg van het electrische verlichtingsnet.
De ~~[illegible]~~ verbinding Oranjestad-St Nicolaas werd herhaalde malen gestoord door het omverrijden van telefoonpalen door auto bestuurders. Een 7 tal palen moest op die wijze worden vernieuwd.
Het totaal aantal opzeggingen van aansluiting bedroeg dit jaar 6. Geldgebrek was de oorzaak.
Het aantal nieuwe aanvragen om aansluiting was echter zoo groot dat het schakelbord van 100 nummers doorloopend was bezet en ultimo dezes nog 8 aanvragers wegens gebrek aan plaats niet konden worden aangesloten.
De werking van dit bedrijf is goed en de bediening door de telefonisten uitstekend.
Het aantal storingen bedroeg 22 die onmiddellijk konden worden opgeheven.
Het aantal aansluitingen bedroeg

Hoofd aansluitingen	98
neven „	25
particuliere „	3
publ. telefoon	1

De inkomsten bedroegen f 15.909.-

9 Toerisme Nihil

<u>J. Waterstaat</u>

1 Bevloeiing — Nihil

2 Waterverschaffing — Deze geschiedt tot op heden in het binnenland middels putten, gegraven door particulieren dan wel van Gouvernementswege. Gedurende de laatste 2 jaren werd het aantal putten voor rekening van het Gouvernement belangrijk uitgebreid. en de bestaande putten verbeterd en hygiënisch afgesloten voor ~~vallen~~ het invallen of inspoelen van vuil.
In verslagjaar werden 8 nieuwe putten gegraven en voorzien van een betondek. Drie putten werden uitgediept en eveneens van een zelfde betondek voorzien terwijl 3 putten alleen van een betondek werden voorzien. Het werk in 3 nieuwe putten moest worden gestaakt ~~wegens~~ ~~het~~ vanwege van overschrijding der daarvoor toegestane fondsen. De gemiddelde diepte der putten bedraagt 50 voeten.
De kwaliteit van het water is over het algemeen goed.
Te Oranjestad hebben de bewoners voor het meerendeel regenbakken bij de huizen. Zijn deze reservoirs echter uitgeput, wat met de droogte van de streek herhaaldelijk voorkomt, wordt het water uit de putten in de stad verkocht tegen prijzen van 15 tot 25 cent per blik van 18 liter.
Te St. Nicolaas voorziet de Lago Oil en Transport Company hare employees en werklieden, ook die buiten het concessie terrein wonen, van spoel en drinkwater.
Einde dezes waren de eerste werkzaamheden aangevangen voor den bouw ~~en gaaf~~ van een (~~zout~~ zeewater) destillatie inrichting met pijpleiding, tot een capaciteit van ± 250 ton per dag.

Deze installatie wordt gebouwd bij het Spaansch Lagoen op ± 7 km van Oranjestad met een aanvoer pijpleiding naar Oranjestad. De benoodigde druk wordt verkregen door een betonnen reservoir dat zal worden gebouwd op een in de nabijheid gelegen heuvel ter hoogte van ± 60 meter.
De regenval was, in tegenstelling met de 3 voorafgaande jaren, overvloedig en bedroeg te Oranjestad:

Januari	29.7	m M	in	8	regendagen	
Februari	34.3	"	"	5	"	
Maart	–	"	"	–	"	
April	–	"	"	–	"	
Mei	11.3	"	"	4	"	75.3 in 17 d.
Juni	–	"	"	–	"	
Juli	73.8	"	"	6	"	
Augustus	28.8	"	"	7	"	
September	135.3	"	"	8	"	
October	34.4	"	"	3	"	
November	182.6	"	"	18	"	
December	76.2	"	"	13	"	
totaal	606.4	"	"	70	"	

of 434.8 m m meer dan in 1930

In het 2e district werd opgenomen				608.6 m M	in 46	regendagen
" 3e	"	"	"	508.5 "	26	"
" 4e	"	"	"	438.55 "	28	"

<u>Hoofdstuk 5</u>
<u>De cultureele toestand</u>

A De eeredienst

1 de Roomsch Katholieke eeredienst — Verreweg het grootste deel der bevolking is Roomsch Katholiek. Het eiland is verdeeld in 5 parochies, ieder met een eigen geestelijken gebouw ~~met~~ pastorie. Over het algemeen komt de bevolking, die religieus is aangelegd, hare godsdienstplichten goed na.
De standplaatsen der pastoors zijn: Oranje Stad, Noord, Santa Cruz, Savaneta en St. Nicolaas.

Het aantal parochianen bedroeg

Oranjestad	± 3300
Noord	± 2300
St. Cruz	± 3800
Savaneta	± 1230
St. Nicolaas	± 1200

Aantal gesloten huwelijken

Oranjestad	26
Noord	16
Sa. Cruz	21
Savaneta	22
St. Nicolaas	22

Aantal gedoopte kinderen en volwassenen

Oranjestad	138 kinderen	4 volwassen
Noord	96 "	geen "
St. Cruz	129 kinderen	geen volwassenen
Savaneta	80 "	"
St. Nicolaas	119 "	"

Overleden zijn te

Oranjestad	60	60
Noord	48	48
St. Cruz	72	72
Savaneta	36	36
St. Nicolaas	25	25
	241	241

2 de Protestantsche eeredienst

Bij den aanvang van verslagjaar was de Protestantsche Gemeente nog steeds zonder vaste geestelijke verzorging. Door de loffelijke en zeer gewaardeerde medewerking van 't den Gouvernement werd de heer Bureldt officier van het Leger des Heils, op verzoek van de Gemeente van Gouvernementswege in staat gesteld om, ~~voor~~ zoo veel hem mogelijk was, een of 2 maal 's maands den eeredienst te houden en hun bezoek te verrichten. ~~Kotter~~ Nadat genoemden heer naar elders was overgeplaatst vestigde zich tijdelijk de Zweedsche Zendeling Holmberg ~~van~~ werkende ~~het~~ Amerikaansche zendingsgenootschap ~~dat~~ in Venezuela, ~~haar arbeidsveld heeft~~

b. van het binnenland

Aruba (retour)	2	stuks
Curacao	761	"
Saba	2	"
St. Eustatius	17	"
St. Maarten	31	
totaal	813	tegen 856 stuks in 1930

Verzonden postpakketten

a. naar het buitenland

Anguilla	1	stuks
Antigua	1	"
Barbados	5	"
Brazilië	1	"
Br. Guiana	4	"
Br. Indie	1	"
Canada	8	"
Colombia	3	"
Costa Rica	2	"
Cuba	1	"
Duitschland	16	"
Engeland	46	
Frankrijk	3	
Grenada	1	
Haiti	1	
Italië	2	
Nederland	154	
Ned. O. Indie	1	
Noorwegen	1	
Polen	3	
St. Kitts	1	
St. Lucia	1	
Suriname	70	
Trinidad	6	
Venezuela	17	
Ver. St. v. Noord Amerika	317	
Zwitserland	19	
totaal	676	tegen 666 stuks in 1930

~~b. van~~

b. voor het binnenland		
Bonaire	2	stuks
Curaçao	213	,,
Saba	4	,,
St Eustatius	11	,,
St Maarten N.g.	62	,,
totaal	292	stuks tegen 223 stuks in 1930.

Telegraaf

Gedurende het tydvak 1 Januari t/m 31 September werd correspondentie gevoerd met Curaçao Bonaire en de schepen middels ~~het~~ de oude zenders voor lange en korte golf, die door hun geringe capaciteit meerdere malen aanleiding gaven tot vertraging in de doorzending der telegrammen.

Ten einde dit zooveel mogelyk te voorkomen werd ~~meestal~~ 's avonds en gedurende de uren van zware luchtstoringen gebruik gemaakt van de kortegolfzender. De verbinding met de schepen kon echter alleen geschieden met de lange golf zender. De reikwijdte van het station was in de meeste gevallen te gering om eene verbinding tot stand te brengen hetgeen aanleiding tot klachten gaf van de zyde der Petroleum maatschappyen.

Hieraan kwam 22 September een einde toen een (nieuwe en) moderne 800 Watt Zendinstallatie in gebruik kon worden genomen. Deze nieuwe installatie voldoet uitstekend. Afstanden van 500 à 600 mylen werden dagelyks (regelmatig) behaald.

De inkomsten van het Station bedroegen ~~63202.21~~ 54.743.- tegen f 111.907= in vorig jaar.

De oorzaak van deze teruggang moet wordt gezocht in het: 1e kosteloos overseinen (naar Curaçao) van alle telegrammen voor het buitenland, wat het vorige jaar met het geval was 2e van de verzending van M.L.T. telegrammen waarvan veel gebruik werd gemaakt door de Petroleum maatschappyen 3e de concurrentie van de All American cable Cy. 4e de malaise

~~[illegible]~~ (verzonden) telegrammen.

Regeerings	697 met	17314	woorden	1930
Dienst	20 ,,	578	,,	,,
byzondere	7520 ,,	112069		,,
totaal	8237 ,,	129961	tegen	

10893 telegrammen met 172154 (woorden) in het vorige jaar

(4)

briefkaarten	f 12.20	tegen	f 26.35	in	1930
Adreskaarten enz	31.695	,,	25.67½	,,	,,
postwissel formulieren	46.11	,,	41.44	,,	,,
postzegels	3581.62½	,,	2787.02½	,,	,,
nederl. zegels	1.62½	,,	—	,,	,,
recht op inlandsche wissels	24.25	,,	36.50	,,	,,
huur loketten	1010.75	,,	—	,,	,,
bewaarloon	928.30	,,	—	,,	,,
totaal	36.210.86½	,,	f 40.986.89	,,	

Aan postwissels werd verzonden

a **Buitenland**

naar België	(7 wissels)	f 69.76	tegen	—	in 1930
Denemarken	3 ,,	73.03	,,	—	,, ,,
Duitschland	37 ,,	4381.11	,,	7791.57	,,
Engeland	338 ,,	16449.96	,,	12056.73	,,
Frankryk	32 ,,	883.26	,,	2673.93	,,
Italie	— ,,	—	,,	266.-	
Nederland	1465 ,,	49908.14	,,	40558.33	,,
Ned. O Indië	— ,,	—	,,	292.55	,,
Suriname	333 ,,	16461.09	,,	19826.75	
Koersverschil op wissels naar Nederland en Suriname		17403	,,	15790	
totaal		f 88400.38	,,	83623.76	

b **Binnenland**

naar Bonaire	52 wissels	f 3.595.09	tegen	f 6463.40	in 1930
,, Curaçao	2536 ,,	476.026.31	,,	652.786.32	,,
,, Saba	16 ,,	727.50	,,	730.-	,,
,, St Eustatius	59 ,,	4.127.76	,,	726.-	,,
,, St Maarten N.g.	97 ,,	8.111.55	,,	12.691.85	,,
totaal		492.588.21	,,	673397.67	,,

\+ De navolgende postwissels werden uitbetaald

(123)

a Buitenland

uit Canada	1 wissel	f 1.65	tegen	—	in 1930
,, Denemarken	1 ,,	9.00	,,	—	,,
,, Engeland	2 ,, (1)	14.85	,,	191.15	,,
,, Frankryk	2 ,,	200.-	,,	100.-	,,
,, Nederland	116 ,,	1.545.90	,,	2957.36	,,
,, Suriname	2 ,,	12.50	,,	447.-	,,
,, Ned. O Indië	—	—	,,	5.-	,,
,, Virg. eilanden	—	—	,,	1.81	,,
aan afzender terug	5	202.08		92.56	,,
totaal		1.987.58	,,	3.794.80	,,

V

D

Het verkeer met Curaçao en den overwal van Venezuela geschiedt met stoom en zeilschepen. Tengevolge van de uitbreiding van de stoomvaart ging de zeilvaart zienderoogen achteruit en heeft veel van haar beteekenis verloren.

2 Landwegen en bruggen.

Deze zijn te splitsen in hoofd en bywegen. De stadsstraten en wegen zijn geasphalteerd evenals de wegen leidende van Oranjestad naar de Arend Petroleum ~~comp~~ Maatschappij en ~~St~~ St. Nicolaas waar de Lago Oil en Transport Company is gevestigd. De overige zijn zand-kleiwegen die met uitzondering van den regen tijd, in goeden staat worden gehouden door bewerking met de weg-ploeg en motorwals. Alleen ter hoofdplaats en in den weg Oranjestad ~~St~~ St. Nicolaas komen bruggen en duikers voor, allen van beton.

Van het wegennet in Oranjestad geasphalteerd n.l. de afstand nieuwe pier - Hempie [illegible]. terwyl de nieuwe weg Oranjestad-St. Nicolaas werd afgewerkt. Tengevolge van den hevigen regenval den 19n September waarby 95 m.m regen viel in 1½ uur, sloegen drie pylers weg van de betonnen brug over het Rooi by Oranjestad. Herstelling is niet meer mogelyk en zal dit kunstwerk moeten worden vernieuwd. Verdere schade werd door het water niet aangericht.

Op de overige wegen vindt men ~~alleen~~ geen overgangen by de waterloopen of zyn zoo[illegible], met uitzondering van den weg naar de noord waar een gemetselde water overloop is gemaakt (zgn. labado). Ultimo dezer verkeerden de overige wegen in minder goeden staat tengevolge van den overvloedigen regenval. In verslagjaar werd weder een gedeelte [illegible]

3 Wegverkeer.

Terzake wordt beleefd verwezen naar het ingediende rapport van den Gouverneur generaal [illegible]

4 Haven, baggerwerken.

De haven te Paardenbaai voldeed zeer goed. Het groote nut en gerief van de in vorig verslagjaar uitgevoerde baggerwerken en pier bouw bleek steeds duidelijker. In verslagjaar werd deze pier tweemaal aangevaren n.l. door het Duitsche SS Lesbek ~~[illegible]~~ en het SS. Libertador van de K.N.S.M., beide malen tengevolge van een verkeerde navigatie by het binnenvaren.

In de haven te St. Nicolaas kwamen uitsluitend olie schepen binnen evenals by dreef.

Baggerwerken werden in verslagjaar niet uitgevoerd.

5 Bebakening, kustverlichting en loodswezen.

De bebakening voor Paardenbaai wordt geregeld door den Havenmeester-Loods alhier in overleg met den chef van dienst d.h. Gomes te Curaçao

Voor den handel met Curaçao	ƒ 2.815.109.-
" " het buitenland	131.770.595.-
	ƒ 134.585.704.-
De uitvoer waarde bedroeg:	ƒ 180.366.937.-
Totaal	ƒ 314.952.641.-
De totale in en uitvoerwaarde in 1930	ƒ 360.121.442.-
De in- en uitvoer bedroeg dus minder dan in 1930	45.168.801.-

Met Nederland werd ingevoerd voor een waarde van ƒ 433.008.- tegen ƒ 401.893.- in 1930.

De doorvoer onderging zoo goed als geen verandering.

2 Kamer van Koophandel.

Dit lichaam in 1930 opgericht, liet ~~in~~ zeer weinig van zich hooren. Hoewel meerdere malen door het bestuur pogingen werden aangewend om vergaderingen te beleggen mislukte deze ~~pogingen~~ steeds door gebrek aan belangstelling van de kant der leden.

G Credit en Bankwezen

De Curaçaosche Bank wordt vertegenwoordigd door de Gezaghebber die als zoodanig de belangen der bank behartigde te Curaçao.

1 Groote Banken.

De Curiels Bank bouwde een eigen kantoor waar zy haar agentschap, onder leiding van den Heer H. Th. Croane, onderhoudt. De Maduro's Bank en Hollandsche Bank van Curaçao worden vertegenwoordigd door de Emans Bank alhier, een jonge doch solide financieele instelling, waarvan de Directeur d.h. John G. Eman is.

2 Credietwezen

Geene instelling voor het verleenen van Hypotheek of Crediet is hier niet. Dit is wel een groot gemis zoowel voor den handel als voor particulieren. Het verleenen van crediet en hypotheek geschiedt hier uitsluitend door particulieren. Op ultimo December 1931 bedroegen de gevestigde hypotheken: (139) ƒ 384.833.97

Bijgekomen tot en met ultimo December 1931.		139		f 384.833.97
Tegen onbekende rente crediet Hyp	6		74000	
" 7 %	1		9000	
" 8 %	2		26500	
" 9 %	5		10520	
" 9,6 %	5		12750	
" 12 -	10		9950	
		29		142720 –
Totaal		168		527553.97
Voorgeschoten t/m ult° Dec 1931				
Tegen onbekende rente	1		5800 -	
" 6 %	1		3000 -	
" 8 %	2		2450 -	
" 9,6 %	3		5500 -	
" 12	2		2000 -	
		9		18750 –
Blijft		159		508.803 97

3 Spaar en beleenbank. Bestaat hier niet

4 Postspaarbank Tengevolge van een valsch verspreid gerucht omtrent den financieelen toestand van een der bankiers, werden bij deze instelling in bewaring gegeven gelden door de eigenaren opgenomen en overgebracht naar de Post Spaarbank. Hierdoor steeg het aantal inleggers van 380 op 546.

Er werd ingelegd in 546 inlagen	f 108996.65
gelicht in 311 terugbetalingen	f 59152.99
Het aantal uitgereikte boekjes bedroeg	100
" " ingetrokken "	33

5 Andere Spaarinstellingen Bestaan hier niet

H Verkeer

1 Overzicht. Het verkeer te land geschiedt bijna geheel per automobiel, zoowel voor wat het personen als goederen vervoer betreft. Alleen door personen uit het binnenland wordt nog wel eens gebruik gemaakt van ~~het~~ den ezel als rijdier en het vervoer van kleine vrachten als [brandhout] ingekochte mondvoorraden etc. Voor het geheele binnenland komt men dan ook de vracht auto tegen, als vervoermiddel van personen en goederen. Op de hoofdwegen is het vervoer geschiedt ~~met~~ in motor voertuigen voor personen en goederen.

binnen afzienbaren tijd verdwenen zal zijn temeer waar de betaling van dezen arbeid zoo gering is. Uitgevoerd werden 5809 dozijn ter waarde van f 8109.- tegen 7895 dozijn ter waarde van f 11461.- in vorig verslagjaar.

b scheepsbouw. Is van geen beteekenis. Gedurende de laatste jaren werden eenige kleine visschersbooten gebouwd. In verslagjaar 1 scheepje van 6 ton

c Visscherij. Het visschersbedrijf is zeer winstgevend en levert de visschersbevolking een goed bestaan op. De aanvoer van visch voorziet echter niet in de behoeften der bevolking, aangezien men de vangst beperkt tot een ~~zeker~~ bepaalde hoeveelheid, waardoor de prijzen hoog worden gehouden. Er werden in verslagjaar 272 visschers passen uitgereikt. De uitvoer van visch bedroeg f 2850.- Die van gezouten visch bedroeg 522 dozijn tegen 487 dozijn in 1930

d. electriciteit. In de eerste helft van verslagjaar werd tusschen den heer John G Evan en het Gouvernement van Curaçao eene overeenkomst aangegaan voor den tijd van 5 jaren tot oprichting van een electriciteits bedrijf te Oranjestad (gebaseerd op de overeenkomst gesloten tusschen het Gouvernement van Curaçao en de Arend Petroleum Maatschappij tot L.). De aanleg van kabels en hoofd leidingen en transformatoren ~~stond onder~~ technische leiding van de Ned Ind gas maatschappij te Curaçao, waardoor eene deftelijke en bedrijfszekere installatie werd verkregen. In den loop van Augustus werd ~~kon~~ het bedrijf in werking gesteld en voldeed geheel aan de verwachtingen. Met de tot stand koming van dit bedrijf is ~~in~~ da meest dringende behoefte van de samenleving voorzien. De tegelijkertijd tot stand gekomen straat verlichting bevorderde de veiligheid van het

L levering van electrische stroom voor bovengemeld doel, met een minimum van 50 K.W.

verkeer en bracht een groot gerief voor de ingezetenen.

e. IJsfabrieken. Op Aruba bevindt zich een ijsfabriek, toebehoorende aan den heer Th. E. F. Kunz gelegen op ongeveer 3 km. ten westen van Oranjestad. Het bedrijf is geheel modern ingericht, en berust op het condensatie systeem, waardoor het product aan de gestelde eischen voor hygiënische bereiding voldoet. [1] Het water benoodigd voor de bereiding wordt verkregen uit de in de nabijheid der [1]

[1] fabriek gelegen waterputten

De productie voorziet over het algemeen in de behoefte van deze omgeving.

Ook de beide aard olie maatschappijen produceeren ijs, doch uitsluitend ten behoeve van hare employees.

f. Olie Industrie. Gedurende verslagjaar werd door de Lago Oil en Transport Company te St. Nicolaas uitbreiding aan het bedrijf gegeven door den bouw van vier ~~nieuwe~~ stills en ~~[illegible]~~ respectievelijk negen groote en drie kleine olie tanks, doordat de aangevoerde olie voorraden door de bestaande installatie niet kon worden verwerkt.

In den loop van het jaar werd voor eenigen tijd de ruwe olie invoer van Venezuela gestaakt omdat men een contract had kunnen afsluiten voor de levering van drie en een half millioen vaten olie uit Texas op een voordeeliger basis dan den invoer van uit eerst genoemd land, en tevens omdat deze olie een hooger gasoline gehalte heeft.

Tengevolge echter van het sluiten der olie putten van overheidswege in genoemden staat (Amerika) werden slechts 400.000 vaten ontvangen, waarna men weder overging tot den invoer van uit Venezuela.

Gedurende het 2e kwartaal werd, tengevolge van de crisis op de olie markt, het bedrijf ~~met~~ ± 25 % ingekrompen en werden van de Lake tanker vloot iedere reis een of twee schepen opgelegd.

Einde Juni echter werd opnieuw het bedrijf op volle capaciteit gebracht en een nieuw schip van 3000 ton bij de Lake tankers vloot toegevoegd. Einde dezes werkte het bedrijf ~~op~~ nog steeds op volle kracht.

VI

Hoofdstuk IV

De economische toestand

A. Economisch overzicht. In het algemeen genomen kan de economischen toestand der bevolking niet ongunstig worden genoemd, in vergelijk met het zustereiland Curaçao en de overal elders heerschenden toestand. Dit neemt echter niet weg, dat bij het treffen van vergelijkingen met voorafgaande jaren eene groote inzinking in den economischen toestand is waar te nemen.

Aan het einde van het eerste halfjaar werden om reden van bezuiniging de door het Gouvernement uit te voeren werken tot het meest noodzakelijke ingekrompen, terwijl de olie maatschappijen, door de ongunstige tijdsomstandigheden daartoe gedwongen, de bedrijven reorganiseerden, waardoor zoowel bij de publieke werken als bij de bedoelde maatschappijen een aanzienlijk aantal arbeiders werd ontslagen.

Opnieuw werd echter met de Lago Oil en Transport Cy te St. Nicolaas geconfereerd omtrent de indiensthouding en het zooveel mogelijk aannemen van inheemsche werkkrachten, hieronder begrepen arbeiders van elders uit het gebiedsdeel afkomstig. Gewezen werd daarbij op de gevoelens van verbittering die bij de bevolking zouden ontstaan indien, bij het verergeren van den toestand, door haar zou worden waargenomen dat aan vreemdelingen de voorkeur werd gegeven.

Het moet worden gezegd dat de bedrijfsleiders dit zeer wel inzagen en alle medewerking beloofden. Deze belofte heeft men gestand gedaan en waren van de ± 1100 ongeschoolde arbeiders 687 uit het gebiedsdeel afkomstig te werk gesteld waaronder 517 Arubanen. Laatstgenoemden waren door den drang der omstandigheden minder kieskeurig geworden tenopzichte van den aard der werkzaamheden, zoodat velen konden worden geplaatst in werkzaamheden waarmede men hen vroeger niet toe kreeg. Ondanks deze gunstige factor was het aantal werkeloozen gedurende het eerste half jaar 1931 zeer groot en liet zich de toestand ernstig aanzien. Het veranderde echter in Juli het begin aanbrak van een overbloedige regen

periode. Tengevolge waarvan men allerwege het land ging bewerken en de hoop van dikmaal te kunnen oogsten. Aan de door de grootbedrijven ontslagenen vreemde werklieden werd een termijn gesteld van 14 dagen om ~~zich~~ naar andere werkzaamheden om te zien. Gelukte ~~het~~ dat niet ~~niet kon slagen~~. [In den handel werd echter

[dan werd hun door de politie en overwegingen gegeven naar hun plaats van herkomst terug te keeren, waaraan in bijna alle gevallen werd voldaan.]

de toestand het ergste gevoeld doordat de koopkracht van het publiek aanmerkelijk verminderde. De Amerikaansche en engelsche employees der maatschappijen, die anders de grootste inkomsten van den handel leverden, beperkten hun uitgaven tot de hoogst noodzakelijke uit vrees voor de toekomst die hen elk oogenblik ontslag kon brengen om bezuinigingsredenen. Het bezoek aan Oranjestad van bedoelde personen nam dan ook sterk af.

Daarbij kwam nog de concurrentie van handelaren van elders komende, die met groote voorraden voorkomen, deze tegen inkoopsprijs en soms daar beneden, kwamen verkoopen. Daartegenover handhaafde de handelaren hun prijzen voor de meeste artikelen en waar ~~eene~~ vermindering plaats had was die toch onbeduidend. Het ondernemings winkel der Lago Oil en Transport cy. ging voort met het beperken van haar voorraad.]

De Lago oil en Transp comp. werkte het geheele jaar op volle kracht door, terwijl de Kleinere Arend Petroleum maatschappij haar productie met een derde deel inkromp. Tot kort voor het einde des jaars men weer op volle capaciteit kwam.

Om economische redenen werden een belangrijk aantal amerikaansche employees ontslagen en naar hun vaderland terug gestuurd terwijl daarom in de plaats Hollanders werden aangenomen, die zeer goed voldoen, zoo zelfs dat men voornemens om langzamerhand, voor zooveel mogelijk, de amerikanen te vervangen door Hollanders.

~~zeden gelaten~~ verkeerden

c Bestrijding van onzedelijkheid

Door de politie werd voortdurend achtgegeven op vrouwen, (meestal van vreemde nationaliteit) die door handel en wandel toonden van prostitutie een bestaan te maken. Indien daaromtrent zekerheid werd verkregen werden ~~zij de ten Kolonie uit~~ ~~gezet~~ zij het gebiedsdeel uitgezet. ~~Er bleef echter altijd een verkapte prostitutie bestaan.~~ Andere uitingen van onzedelijkheid als verspreiding van pornografische lectuur of ~~voorstellingen~~ gravures werden niet geconstateerd.

D Bestrijding van misbruik van verdoovende middelen en alcohol

~~Van~~ Het gebruik van verdoovende middelen komt op Aruba weinig voor. [Een 2-tal delicten wegens opium-gebruik en 3 overtredingen wegens bezit van ruw opium door personen van Chineesche nationaliteit waren de eenige voorkomende zaken in het verslagjaar.] Daarentegen is het alcohol misbruik groot te noemen onder de inheemsche bevolking. Om van de drankzucht zooveel mogelijk tot te kunnen nemen werden veelal de goedkoope alcoholische dranken ~~gekocht~~, die door hun kwaliteit reeds minder goed of bepaald schadelijk voor de gezondheid zijn. Zoo werd ter voorkoming van het drinken van bay rum, door den dienst der In en uitvoer en toe overgegaan ~~om~~ bij den invoer van ~~deze stof~~ deze vloeistof, daaraan een kleurstof met wansmaak toe te voegen, die ~~deze~~ ~~bestemde~~ ~~stof~~ het voor de consumptie ondeugdelijk maakt. Verder wordt door genoemden dienst en door de politie de clandestiene verkoop van sterke drank in het binnenland zoo veel mogelijk tegen gegaan en de overtreders door den rechter zwaar gestraft.

J. Vermaak

1. publieke vermakelijkheden.

Behalve de hiervoren reeds genoemde bioscopen zijn hier geen andere publieke vermakelijkheden. Een buiten sociëteit bij het Spaansch Lagoen gelegen werd juist geopend op het ~~meest ongunstige~~ tijdstip toen de economische inzinking zich deed gevoelen tengevolge

waarvan deze instelling, die bedoeld was als ontspanningsoord, voor de ingezetenen van Oranjestad en employées der Olie maatschappijen, reeds van den beginne ten doode was opgeschreven. Einde dezes was de onderneming, die een aanbouw had kunnen zijn van deze omgeving zoo goed als ter ziele.

Hoofdstuk VII

Curaçao en zijn inrichting

D. Politie

Bij den aanvang van verslagjaar bestond de gehele politie macht uit ~~enkel~~ manschappen der militaire politie troepen, waarvan er .... te Oranjestad .... en te St. Nicolaas waren gestationeerd onder leiding van den 1e luitenant der Infanterie Blokland. Den 22e februari kwam daarin verandering door de komst van een 9 tal burger agenten en een onder inspecteur. Daar het totaal aantal politie menschen niet ~~vermeerderden~~ mocht vermeerderen werd een gelijk aantal politie militairen uit den dienst ontslagen of naar Curaçao overgeplaatst. Verder werden in den loop van het jaar nog een tweetal burger agenten naar Curaçao overgeplaatst aangezien zij boven de voor Aruba vastgestelde sterkte bleken te zijn. Aan de burger agenten, waarvan er 3 te St. Nicolaas werden geplaatst, werd de havendienst vreemdelingen dienst en de recherche opgedragen. De militaire politie behield derhalve alleen de straatdienst.

In de maand Juli werd aan den luitenant Blokland, eervol ontslag verleend als leider der politie en werd deze functie opgedragen aan den onder inspecteur Brouwer, terwijl de inmiddels van Curaçao gearriveerde sergeant majoor Verweij als hoofd van de militaire politie ~~manschappen~~ alhier optrad, voor zoover dit de militaire zaken betrof. Politioneel stond hij echter onder de bevelen van den adjunct inspecteur. Deze regeling gaf echter voortdurend aanleiding tot botsingen en verkeerde verstandhouding, tengevolge waarvan ~~inmiddels~~ rapporteur de dagelijksche leiding op zich nam, ondanks de zekerheid dat deze taak slechts gedeeltelijk door hem zou kunnen worden vervuld, tengevolge van de drukke bezigheden op bestuursgebied. Met de opleiding echter werd de atmosfeer ~~echter~~ gezuiverd en bleven botsingen allengs achterwege zoodat op een enkele uitzondering na in harmonie wordt samen gewerkt door beide korpsen. Verder valt nog te vermelden dat met de Lago oil en Transport Cy een overeenkomst werd aangegaan tot in dienstneming uitsluitend ten behoeve van haar bedrijf een 15 tal politie militairen tegen eene ~~...~~ door het Gouvernement vastgestelde vergoeding. De politie mannen blijven echter onder de bevelen en de contrôle der Gouvernements politie authoriteiten en kunnen tijdens de nood van den man komt voor defensie doeleinden worden gebruikt. Den 4 maart arriveerden de eerste manschappen en was hun aantal aan het einde van ~~...~~ augustus compleet.

Ten aanzien van de zoo en plichtsbetrachting kan worden gemeld dat die niet te wenschen overlieten. Echter moet hieraan onmiddellijk worden toegevoegd dat het nuttig effect ongunstig werd beinvloed door het ontbreken van de noodige talenkennis bij de burger politie mannen, zoowel als bij de nieuw aangekomen politie militairen. Het was dan ook een groot struikelblok bij de ~~...~~ uitoefening van de politie taak, ~~...~~

Met ijver werd door beide corpsen toegelegd op de studie van de engelsche taal, waarin eenige dezer enkelen reeds zoover waren gevorderd dat zij ~~...~~ in staat waren het politie examen ~~...~~ af te leggen. Van de Spaansche en papiamentsche talen verstaan zij echter nog zoo goed als niets. Het zal dan ook nog wel geruimen tijd duren, voor deze moeilijkheden zullen zijn overwonnen, terwijl dit toch noodzakelijk is om de volle honderd procent ~~...~~ arbeid te kunnen presteeren.

Verder is het noodzakelijk dat ~~...~~ bovengemelde moeilijkheden ~~...~~ iemand met de dagelijksche leiding wordt belast, die uithoofde van zijn rang en opleiding daartoe bevoegd kan worden geacht ~~...~~. De onderinspecteur zoo de sergeant majoor, hoewel beiden uitstekende politie mannen, missen de capaciteit om als leider van een corps op te treden.

Aruba,
De Gezaghebber

128

Aangekomen Stoomschepen

1e kw	842	netto-inhoud	4.612.389	M³
2e "	760	" "	4.160.503	"
3 kw.	920	" "	5.241.144	"
Totaal	2522	netto-inhoud	14.014.036	M³

Aangekomen zeilschepen

	75	netto-inhoud	7.916	M³
	95	" "	15.813	"
	135	" "	15.870	"
Totaal	305	netto-inhoud	39.599	M³

Vertrokken stoomschepen:

	848	netto-inhoud	4.597.798	M³
	755	" "	4.184.657	"
	920	" "	5.233.798	"
Totaal	2523	netto-inhoud	14.016.253	M³.

Vertrokken zeilschepen:

	75	netto-inhoud	9.357	M³
	93	" "	12.723	"
	137	" "	17.038	"
	305.	netto-inhoud	39.118	M³

Ingekl + Uitgekl.
Gezamenlyk 5655. schepen met netto-inhoud 28.109.006 M³

129

VIII

die den arbeid van den heer Buwalda voortzette tot begin October, toen de gemeente haar eigen herder en leeraar ontving. Den ~~4 5 October~~ 28e September arriveerde uit Holland Ds Melet de St Aubin met gezin, die van af dat oogenblik de taak van Ds Wolffberg overnam, die kort daarop naar Venezuela vertrok.

Behalve de gewone wekelijksche Hollandsche diensten te Oranjestad, werden maandelijks 2 engelsche diensten te St Nicolaas en 1 engelsche dienst te Oranjestad gehouden.

1 [of] wekelijksche papiamentsche diensten te Piedra plat

Te Oranjestad en Piedra plat werd eenmaal het Avondmaal gevierd.

~~De maandelijksche Zondagsdienst is ingedeeld~~ als volgt

1e Zondag	7 u v.m.	papiamentsche dienst	te Piedra plat
	9 „ „	Hollandsche dienst	„ Oranjestad
	11 „ „	Engelsche dienst	„ St Nicolaas
	7 „ n.m.	idem	„ Oranjestad
2e Zondag	7 u v.m.	papiamentsche dienst	te Piedra plat
	9 „ „	Hollandsche „	„ Oranjestad
	7 „ n.m.	Engelsche „	„ St Nicolaas
3e Zondag	7 „ „	papiamentsche dienst	te Piedra plat
	9 „ „	Hollandsche „	„ Oranjestad
	7 „ „	idem „	„ „
4e Zondag	7 v.m.	papiamentsche dienst	„ Piedra Plat
	9 „	Hollandsche „	„ Oranjestad

Het ziekenhuis en gevangenis bezocht als meer. Het Zondagsschoolwerk had het gewone verloop. Verder ressorteerden nog onder de geestelijke zorg van den predikant 17 mariniers en 24 politie ~~[illegible]~~ mannen die eenige keeren werden bezocht.

Het aantal ingeschreven lidmaten bedroeg 472
Catechisanten 36
Zondagschoolleerlingen 72
Gedoopt werden 34 kinderen
Gestorven 2 volwassenen
Ingezegende huwelijken 7 —

130

3 Israelietische eeredienst Nihil
4 andere eerediensten Geen

B. Onderwijs Voor deze rubriek wordt beleefd verwezen naar het desbetreffend ingediend verslag d.d. 18 Januari j.l. door de plaatselijke school commissie, hierbij in afschrift gevoegd ~~als Bylage 5~~)
Bylage D geeft een overzicht v/h aantal scholen, leerlingen en onderwijzend personeel. (Bijl. D)

C Kunsten en wetenschappen.
1. Inheemsche kunst. Bestaat niet
2. bibliotheken Behalve de schoolbibliotheken ~~te~~ Oranjestad, waarvan de leerlingen der scholen gratis gebruik kunnen maken bestaat hier geen bibliotheek.
Van ~~laatstgenoemde~~ gemelde bibliotheken wordt door de schooljeugd druk gebruik gemaakt.
3 musea Zijn niet aanwezig
4 Onderzoekingstochten. Geen

D. Publiciteit
1 pers Nihil
2 bioscoopfilms en filmkeuring Wordt beleefd verwezen naar het terzake ingediende verslag aan ~~[illegible]~~ ~~de~~ den Procureur Generaal hierbij in afschrift gevoegd
3 Radio omroep Bestaat hier niet. Wel werd tegen 31 Augustus met het oog op de uitzending van een radiorede uit te spreken door H.M. de Koningin door den Chef van s'Lands radio dienst eenige technische voorbereidingen getroffen ten einde te trachten het gesprokene per ~~[illegible]~~ luidsprekers te vertolken aan belangstellenden. Deze poging is een groot succes geworden. ~~[illegible]~~

Hoofdstuk VI

De Sociale toestand

A. Recht en rechtsbedeeling

IX

Leeftijd der gevangenen																	
Beneden 15 jaar		boven 15–20 jaar		boven 20–30 jaar		boven 30–40 jaar		boven 40–50 jaar		boven 50 jaar		overleden		Recidivist		ontvlucht	
m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v
–	–	9	1	24	3	8	2	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–

Disciplinaire straffen behoefden niet te worden opgelegd. Wegens het ontbreken van een assistenten lokaal werden dronkelieden en rustverstoorders in de cellen ingesloten.

1 Van de postolie niet

Naar leeftijd werden in de gevangenis opgenomen
2 personen van 18 jaar
2 " 19 "
4 " 20 "
2 " 21 "
4 " 22 "
2 " 23 "
9 " 24 "
5 " 25 "
2 " 26 "
1 persoon 27 "
1 " 30 "
1 " 32 "
1 " 33 "
1 " 34 "
4 personen van 35 "
1 persoon van 47 "
1 " 50 "
1 " 56 "

totaal 44, waarvan 29 van elders afkomstig
De gezondheidstoestand der gevangenen was goed
De levering der voeding geschiedde door den Cipier

3 dactyloscopie Hiervoor wordt beleefd verwezen naar het terzake aan ~~[illegible]~~ den P.G. ingediend rapport in afschrift hierbij gevoegd.

C. **Bestrijding van onzedelijkheid** — Als vermeld als onder punt 3 hierboven

D. **Bestrijding van misbruik van verdoovende middelen en alcohol** — als boven

E. **Gezondheidszorg**

1. De gezondheid der bevolking, geboorte en sterfte

De algemeene gezondheidstoestand der bevolking was in verslagjaar niet ongunstig. Door de verbeterde ekonomische omstandigheden bleven de vroeger zoo veelvuldig voorkomende vitaminose ziekten weg.

De griep die vorig jaar augustus zich vertoonde en in den loop van dat jaar een epidemisch karakter aannam bleef zich in verslagjaar met verscheidene topverheffingen voordoen. Zij vertoonde zich in aandoening van de luchtwegen, terwijl ook rheumatische en gastro intestinale vormen voorkwamen.

Malaria werd alleen geconstateerd bij van elders komende personen.

Ook dysenterie van amoebaeren vorm kwam voornamelijk onder volwassenen voor, ~~dit als gevolg van gebrek aan goed drinkwater~~

In totaal werden 149 patienten hiervoor behandeld. In begin des jaars kwamen ook vele gevallen van kinkhoest voor bij kinderen met als voornaamste complicaties bronchitis en catharale pneumonie.

Te Sint Nicolaas nam het aantal geslachtsziekten hand over hand toe. De infectie kwam hoofdzakelijk door de ~~zeelieden werkzaam~~ schepelingen van de tankvloot der olie maatschappijen.

Een polikliniek voor behandeling van deze ziekten zou zeer in het belang der Volksgezondheid zijn.

Epidemieën deden zich niet voor.

X

7. Pharmaceutische aangelegenheden — Nihil

8. Ontsmettingsdienst — idem

9. Wetenschappelijke onderzoekingen op medisch en hygienisch gebied — Door de geneesheeren alhier werden verschillende preparaten opgezonden naar den ~~chef~~ bacterioloog van den Openbare gezondheidsdienst, terwijl ook eenige malen monsters van dranken ~~die~~ hygiënische ~~onderzocht werden opgezonden~~ bereiding werden onderzocht.

F. **Jeugdzorg**

1. Opvoedingswezen — Nihil

2. Internaatswezen — idem

3. Jeugdbeweging, Padvindersbeweging — Reeds twee maal werd getracht een padvinders club op te richten, hetgeen in den aanvang altijd gelukte doch bij gebrek aan geestdrift voor de zaak weer even snel verdween. De in ~~1930~~ augustus 1930 opgerichte padvinders club A.J.C. (Aruba Jeugd club) werd in [illegible] van verslagjaar wegens gebrek aan belangstelling weder ontbonden.

4. Lichamelijke ontwikkeling — Hieraan wordt weinig aandacht geschonken. Vereenigingen ~~die in~~ die richting werken bestaan niet. Op de openbare ~~[illegible]~~ en fraterscholen [illegible] Vereeniging der [illegible] wordt met de hoogste klasse door de onderwijzers een weinig aan vrije en ordeoefeningen gedaan.

~~Armenzorg.~~ ~~De verantwoording der inkomsten en uitgaven wordt als bylage no 3 hierby gevoegd.~~
~~De inkomsten [illegible] hoofdzakelijk [illegible] verleende vergunningen van openbare vermakelykheden.~~

G. Armenzorg

Beleefd wordt verzocht verwezen naar het hierby gevoegd verslag van den Administrateur der Armenhuis alhier, terwyl de verantwoording der inkomsten en uitgaven als bylage 3 hierby wordt overgelegd.

H. Grondintgifte

verslag Hs. Paap

Jaarwerk

A. Recht en rechtsbedeeling.

1. Mededeeelingen van algemeenen aard.

Op 4 Maart 1931 is voor het eerst op het eiland Aruba een vaste rechter gekomen, als hoedanig het lid van het hof van Justitie, Dr.A.W.J.M.Desertine is aangewezen. In verband met de vestiging van een vasten rechter op Aruba werd als tijdelijk griffier van dit kantongerecht benoemd de heer F.J.Q. Kwartsz. De plaatsvervanger van den Kantonrechter, de heer L.C.Kwartsz kreeg op zijn verzoek eervol ontslag als zoodanig en werd in diens plaats tot plaatsvervanger van den Kantonrechter benoemd de heer W.R.Plantz,Gouvernements-Ontvanger op Aruba.

Met de vestiging van den vasten rechter is er meer regelmaat gekomen in de behandeling zoowel van straf- als van burgerlijke zaken. Er kunnen nu geregeld iedere week zittingen voor civiele en strafzaken worden gehouden. Gedeeltelijk als gevolg van de vestiging van een vasten rechter, gedeeltelijk ook als gevolg van den verminderden welstand der bevolking liep het aantal door vrijwillige betaling van een transactie boete voorkomen strafzaken aanmerkelijk terug.

Tot nu toe is er niet kunnen geconstateerd worden of de heerschende malaise invloed heeft gehad op de criminaliteit; ~~uit het oog mag echter niet worden verloren, dat de malaise op Aruba pas in de tweede helft van 1931 haar intrede heeft gedaan en wel nog niet in die mate als op andere plaatsen.~~

Het aantal diefstallen is percentsgewijze vergeleken met het vorige jaar niet erg toegenomen. Men kan niet zeggen dat het plegen van dit misdrijf veroorzaakt zou zijn door armoede of werkeloosheid.

Het drankgebruik op Aruba is over het algemeen te hoog. Aan drankmisbruik zijn vele mishandelingszaken en verkeersongevallen te wijten.

De vestiging van den vasten rechter op Aruba heeft verbetering gebracht in de rechtsbedeeling en is zeer zeker in het belang van de justitiabelen. Echter doet de behoefte aan ter zake kundige praktizijns of advocaten zich nog steeds in hooge mate gevoelen.

Bovendien is het personeel ter griffie,zoowel als ten parkette ,in aanmerking genomen de te verrichten arbeid,te gering.

2. de rechtspraak

OPGAVE van by het Kantongerecht op Aruba in 1931 behandelde zaken en genomen beschikkingen.

Burgerlyke zaken	123
Strafzaken	257
Beschikkingen	120

133

Eene gespecificeerde opgave omtrent de behandelde Strafzaken wordt hierby overgelegd.

In den loop van 1931 zyn op het eiland Aruba 178 strafvervolgingen wegens overtredingen voorkomen door vrywillige betaling van het door den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bepaald bedrag.

In den loop van 1931 is geen maal ter zittingsplaats Aruba ter kennis van den rechter in het Kantongerecht aldaar gebracht,dat er een onbeheerde nalatenschap was opgevallen,

Eiland Aruba.

Ontwerp-begrooting van Uitgaven voor het dienstjaar 1931.

Aruba, 28 December '29

De Gezaghebber,

134

Raming van de uitgaven van het eiland Aruba voor het dienstjaar 1931.

Artikelen		Ra[ming] 1931
	1e Afdeeling.	
	Algemeen- en Gewestelijk Bestuur.	
	Bezoldigingen of toelagen.	
1 -	1 commies	fl. 4.230 =
	2 adjunct commiezen, 1 à f 3425 en 1 à f 2980	" 6.405 -
	4 klerken, 1 à f 2.700,-, 2 à f 1800 en 1 à f 1500	" 7.800 -
9. x 7	6 schrijvers	8617. -
2 -	Vergoedingen aan de ambtenaren van den Burgerlijken Stand.	" 400 -
3 -	Boekwerken enz. en andere uitgaven	" 750 -
4 -	Bezoldiging of toelage en voedergeld.	
a.	1 Gezaghebber	" ~~10.800~~ 12.000 =
	b. Bode ten dienste v/d Gezaghebber	—
	c. Schadeloosstelling van kosten van vervoermiddelen v/d Gezaghebber	" 1.400 -
	d. Representatiegelden v/d Gezaghebber	P.M. -
	D.O.	fl 41.602 -

fl 165.800 -	
" 20.000 =	De uitgaven over 1929 hebben bewezen, dat een bedrag van fl 20.000,- niet toereikend is en door vermeerdering v/h drijvend materiaal met 1 loodsboot zijn de onderhoudskosten verhoogd geworden.
" — -	De politie te San-Nicholas beschikt thans over een eigen motorboot voor het verrichten der haven politie-dienst.
" — -	Hetzelfde geldt voor den dienst der douane te Oranjestad.
" 180 -	
" 3.600 -	Naar het zich laat aanzien, dat binnenkort verbetering zal komen in de lichtvoorziening alhier, en de straatverlichting slechts 52 lampen van 25 kaarsen telt, terwijl eene behoorlijke straatverlichting te Oranjestad 350 lichten van grootere capaciteit benoodigd zijn en te San-Nicholas-dorp ± 80, daar is deze post belangrijk moeten worden verhoogd.
" 3.000 -	
" 1.200 -	
" 360 -	
194.140 -	

	O. D.	f 218.940 –	f 194.140 –	
H2 –	Benoodigdheden voor haven- en kustverlichting en andere uitgaven	„ 6.000 –	„ 6000 –	
	Nieuwe werken			
H3 –	Bouw v/h postkantoor te Oranjestad	„ 60.000 –	—	– De bouw v/h nieuw postkantoor te Oranjestad is dringend noodzakelijk. De goede functioneering van dezen dienst lijdt onder dit groote tekort aan ruimte. De postpakketten mail is zoo toegenomen (laatste zending 96 mailzakken) dat elders het sorteeren en gereedmaken van een post moet plaats hebben, omreden het kantoor het aantal zakken niet kan bevatten.
	Bouw van 2 gouvernementswoningen	„ 40.000 –	—	– De woningnood is zeer nijpend. De ambtenaren die een eigen woning wenschen te betrekken zijn verplicht bij anderen intrek te nemen, daar geen huurwoningen te krijgen zijn.
	Bouw v/h hulppostkantoor te San Nicholas	„ 25.000 –	—	– De bevolkingstoename in het dorp S. Nicholas is zóó groot, dat dringende behoefte bestaat aan een hulppostkantoor aldaar ter plaatse. Belangrijke bedragen gaan voor 's Lands Kas verloren tengevolge van het clandestiene brievenvervoer per Olie tankers door de employees der Pan American Oil C°, die geen gelegenheid hebben om hun brieven naar Oranjestad te brengen.
	Verbetering van den weg Oranjestad–Santa Cruz	„ 180.000 –	—	– De weg Oranjestad–Santa Cruz verkeert in denzelfden toestand als die van Oranjestad–San Nicholas. Daar dezen weg de eenige verbinding is van dit belangrijke volkscentrum met de hoofdplaats, is de definitieve herstelling dringend noodzakelijk.
	D. O.	529.940 –	200.140 –	

	O.D.	f 529.940 -
Aansluiting van den weg Santa Cruz-Paradera (nieuwe weg San Nicolas)	"	60.000 -
		589.940 -

Overzicht		1931
1e Afd.	Gewestelijk Bestuur	42.602
2e "	Rechts- en Politiewezen	23.300
3e "	Geldelijk beheer	88.135 -
4e "	Eeredienst, Onderwijs en Armenzorg	108.630 -
5e "	Landbouw	100.000
6e "	Openbare Gezondheidsdienst	66.980 -
7e "	Openbare Werken	589.940
		f 1.019.587 -

I Vermaak

1 publieke vermakelijkheden. ~~De eenige publieke vermakelijkheid is de bioscoop Wonderglobe.~~ Terzake wordt beleefd verwezen naar het aan den P. G. ingediende verslag dd en afschrift hierbij gevoegd.

2. Sport. Van de ~~hier~~ bestaande sporten, neemt de voetbalsport wel de voornaamste plaats in en wordt zeer druk beoefend. Er bestaat een plaatselijke voetbalbond waarin een 6 tal voetbalclubs zijn vereenigd waarvan 3 uit het personeel der petroleum maatschappijen. Jaarlijks worden competitie wedstrijden gehouden. Het sportveld te Oranjestad voldoet zelfs niet aan de geringste eischen, zoodat binnen kort daarin verbetering zal worden gebracht. Verder wordt beoefend de zwem, cricket en baseball sport ~~Beide cricket~~ cricket meer speciaal door de engelsche neger werklieden der Lago oil cy en baseball door de Amerikaansche employe's van genoemde maatschappij.

Hoofdstuk VII

Curaçao en zijn onderhoorigheden

A Politie. Terzake wordt beleefd verwezen naar het aan den P. G. ingediende verslag dd en afschrift hierbij gevoegd.

Aruba 20 Maart 1931

[signature]

3e distr. 14
Dr. Jonas ✓

De tuberculose blijft een ernstig gevaar voor de volksgezondheid. In totaal werden in verslagjaar ± 18 patienten behandeld waarvan de meeste in een vergevorderd stadium.

De geboorten bedroegen	622	~~[illegible]~~ z.w. van
het mannelijk geslacht	311	
het vrouwelijk geslacht	311	
overleden ~~in~~ personen in totaal	259	
z.w. van het mannelijk geslacht	154	
" vrouwelijk geslacht	105	
Het aantal levenloos geboren ~~[illegible]~~		42
z.w. van het mannelijk geslacht		24
" " vrouwelijk geslacht		18

2 Volkshuisvesting. Hoewel in de laatste jaren heeft belangrijke verbetering door het vervangen van de vele oude kleinwoningen door cementen huizen, laat de hygienischen toestand nog ~~[illegible]~~ te wenschen over ten opzichte van het niet voorzien in een behoorlijke afvoer van faecaliën en vuil alsmede voorziening in ~~[illegible]~~ drink en waschwater door het bouwen van algemeene reservoirs. Ook in het negerdorp te St. Nicolaas, was, ondanks de belangrijke verbetering, de toestand nog verre van goed te noemen. Ook omtrent ∟ geleidelijk aan komt hierin echter verandering ten goede

∟ watervoorziening en vuilafvoer de groote moeilijkheden

3 Bestrijding van besmettelijke en volksziekten. In de laatste jaren neemt het aantal patienten met geslachtsziekten belangrijk toe. Vooral het scheepsvolk der olie tankers vormt een doorloopend gevaar voor nieuwe besmetting. Aangezien er geen machtsmiddelen zijn ~~om~~ die geslachtszieke verpleegsters kunnen zich onder geneeskundige behandeling te stellen, is een bestrijding van dit kwaad onmogelijk.
Ook de tuberculose blijft voor de volksgezondheid een gevaar vormen.

Voor de gezamenlijke geneeskundigen van het eiland werden in totaal (?) patienten behandeld. Hiervan werden in het San Pedro Hospitaal opgenomen en verpleegd 3 a 4 patienten daar geen meerdere ruimte beschikbaar was. In een lazaret konden 2 patienten die in het beginstadium der ziekte van het Ziekenhuis waren opgenomen en

met succes behandeld, worden ontslagen. Eene inrichting tot verpleging van lijders aan deze ziekte is hier zeer gewenscht.

4 Ziekeninrichtingen en polikliniekeen. Hier bestaat eene particuliere ziekeninrichting, San Pedro hospitaal genaamd, terwijl op de beide olie maatschappijen een ondernemings hospitaal bestaat, waarover een of meer doktoren het geneeskundig toezicht uitoefenen. ~~In~~ Het eerstgenoemde hospitaal is voor ieder die zich als patient aanmeldt, terwijl in de ~~twee~~ ondernemings hospitalen uitsluitend ~~de~~ employees en werklieden der maatschappijen worden opgenomen ~~die~~ ~~…~~ ~~…~~. De op het eiland werkende doktoren ~~…~~ behandelen hunne patienten in het San Pedro hospitaal, met uitzondering van de doktoren der Lago Oil en Transport Cy wie het ~~…~~ hoofde van hun landaard (americanen) verboden is om anderen dan maatschappij patienten te behandelen.

5 Krankzinnigen verzorging. Krankzinnigen worden voor zooveel noodig naar het krankzinnigen gesticht te Curaçao overgebracht. Reeds eenige malen deed zich de behoefte gevoelen aan eene ~~…~~ ~~…~~ gelegenheid tot opsluiting van krankzinnigen, ~~…~~ ~~…~~ ~~…~~ ~~…~~ ~~…~~ Bij gebrek daaraan ~~een~~ moest herhaalde malen worden overgegaan tot het opsluiten in een gevangenis cel, hetwelk de toestand van den patient verergerde.

6 Opleiding van geneeskundig personeel (vroedvrouw) Bestaat nog niet

3 Intellectueel eigendom. Nihil

4 Voogdijraden. Terzake wordt beleefd verwezen naar het hierbij gevoegde verslag van den Voogdijraad als bijlage 4

5 Faillissementen. Het aantal faillissementen bedroeg in verslagjaar 4, hetgeen ~~voor~~ Aruba een abnormaal hoog cijfer kan worden genoemd. Drie van de gefailleerden waren vreemdelingen, allen zaken gevers. ~~en door de [illegible] den tijd geheven~~ ~~Twee~~ faillissementen werden opgeheven respectievelijk wegens aanvaarding van aangeboden accoord ~~en~~ ~~werd opgeheven~~ en wegens gebrek aan baten, terwijl de beide anderen # vermelde dezer nog niet waren afgewikkeld.

B Bestrijding van misdadigheid

1 Criminaliteit. Terzake wordt beleefd verwezen naar het ingezonden rapport van den P.G. ad waarvan een afschrift hierbij gaat

2 Gevangeniswezen

De gevangenis te Aruba beschikt over 8 cellen, waarin alleen gevangenen met een straftijd tot maximum 6 maanden kunnen worden opgenomen.
Veroordeelden aan wien een langeren vrijheidsstraf wordt opgelegd worden naar Curaçao gezonden. Aan het hoofd van deze inrichting staat een cipier tevens deurwaarder.
De onderstaande ~~[illegible]~~ tabellen bevatten de gegevens omtrent de gevangenen van 1931

Aanwezig op ulto December 1930		In 1931				Aanwezig op ultimo December 1931	
		opgenomen		ontslagen			
mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
5	–	38	6	35	6	8	–

2d district